หนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดพื้นฐานภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๒

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

กระทรวงศึกษาธิการ

๕๓.-

คำแนะนำผู้ปกครอง

ผู้ปกครองจะช่วยบุตรหลานของท่านให้อ่านและเขียนหนังสือที่บ้านได้ดังนี้

๑. ดูแลให้อ่านหนังสือที่บ้านอยู่เสมอเพื่อให้มีนิสัยรักการอ่าน

๒. ช่วยเหลือให้อ่านและเขียนหนังสือดังต่อไปนี้

  ๒.๑ ช่วยนักเรียนให้อ่านคำยากในบทเรียนก่อนอ่านหนังสือ

  ๒.๒ อ่านเรื่องในหนังสือเรียนแล้วให้เล่าเรื่องให้ฟัง

  ๒.๓ สะกดคำตามหนังสือเรียนแล้วหัดเขียน

  ๒.๔ เล่นทายคำอ่านในหนังสือเรียน

  ๒.๕ อ่านบทอ่านเสริมบทเรียนแล้วให้เล่าเรื่องให้ฟัง

  ๒.๖ ติดตามการทำงานที่ครูมอบหมายให้ทำเพื่อฝึกความรับผิดชอบ ความขยันขันแข็ง

หนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดพื้นฐานภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๒

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

ของ

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974-01-2607-3

พิมพ์ครั้งที่เจ็ด ๑๗๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๔๕

องค์การค้าของคุรุสภาจัดพิมพ์จำหน่าย

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๒๒๔๙ ถนนลาดพร้าว วังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖

(นายสดับ อัตตสาระ)
ผู้ตรวจราชการกระทรวง รักษาราชการแทน
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครู และแบบฝึกหัดภาษาไทย ระดับประถมศึกษา คณะกรรมการฯได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ พร้อมด้วยคู่มือครู และแบบฝึกหัดภาษาไทย เพื่อใช้ทดลองในโรงเรียนในโครงการร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๓๖ และติดตามผลการใช้มาปรับปรุงต้นฉบับเพื่อจัดพิมพ์ใช้จริงในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศในปีการศึกษา ๒๕๓๘ ต่อไป

การเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยอย่างมีความหมาย พัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดของผู้เรียน ส่งเสริมทักษะและความสามารถทางภาษา ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ให้ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ นี้ กำหนดคำพื้นฐานประมาณ ๑,๕๕๐ คำ ตามที่กำหนดในหลักสูตรพุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ขณะเดียวกันก็พัฒนาวงคำให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วย

อนึ่ง การสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ นี้ วิธีสอนจะแตกต่างไปจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ กล่าวคือการสอนอ่านจะเน้นการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจมากขึ้น มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของเรื่อง สามารถจับประเด็นสำคัญ จัดลำดับเรื่อง หารายละเอียดของเรื่อง หาเหตุและผล สรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ และยังมุ่งที่จะเสริมสร้างทักษะการสะกดคำ การนำหลักภาษามาใช้ในการพูดและการเขียนให้ถูกต้อง มุ่งฝึกทักษะการเขียนเรียงความตามโครงสร้างของเรื่อง การตอบคำถาม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนในชีวิตประจำวัน ให้มีนิสัยรักการเขียนและรักการอ่านเพื่อการแสวงหาความรู้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในภายภาคหน้า

นอกจากนี้หนังสือเรียนชุดนี้ยังคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยกำหนดเรื่องให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคุณธรรมอย่างมีความสุข ครูและผู้ปกครองจึงควรร่วมมือกันฝึกนักเรียนให้อ่านหนังสือด้วยตนเองให้มากขึ้น โดยเฉพาะการอ่านบทร้อยกรองและอ่านเสริมบทเรียน เพื่อช่วยสร้างเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การสอนภาษาไทยจะต้องสร้างเสริมทักษะการเขียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด ลำดับเรื่องตามเหตุการณ์ คิดอย่างมีเหตุมีผล สามารถเขียนเรื่องตามความคิด เขียนอย่างมีรายละเอียดของเรื่อง มีความสามารถในการฟัง และสามารถเขียนเรื่องจากการฟังได้ จากแนวการสอนดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาดีขึ้น

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร อย่างไรก็ดีหนังสือเล่มนี้อาจยังมีข้อควรปรับปรุงแก้ไขอยู่อีกบ้าง กรมวิชาการยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขหนังสือเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเรียนนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้ โดยเฉพาะรองศาสตราจารย์บรรเทา กิตติศักดิ์ ที่ได้พัฒนารูปแบบการสอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษา

(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)
อธิบดีกรมวิชาการ
๒๑ เมษายน ๒๕๓๖

สารบัญ

บทที่ ๑๐

หุบเขาทวนตะวัน

ชาลีอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆ กลางหุบเขาแห่งหนึ่ง หุบเขาแห่งนี้แห้งแล้งมาก เพราะฝนไม่ตกมานานแล้ว ต้นไม้ใบหญ้าเหี่ยวเฉา ลำน้ำสายเล็กๆ ก็แห้งขอดและขุ่นข้น ชาลีคิดอยู่เสมอว่าหากมีฝนตกลงมาบ้าง หญ้าก็จะเขียวชอุ่ม และดอกไม้ก็คงจะบานสะพรั่งทั่วทั้งหุบเขา

ทุกๆ วัน ชาลีต้องไปตักน้ำที่แม่น้ำ ซึ่งอยู่ไกลจากบ้านของเขามาก เขาใช้ถังสองใบตักน้ำจนเต็มแล้วหาบกลับบ้าน งานหาบน้ำจึงเป็นงานที่หนักมากสำหรับเด็กชายตัวเล็กๆ

ทุกคนในหมู่บ้านต่างก็ใช้น้ำจากแม่น้ำนี้ เว้นแต่พ่อเฒ่าเจิม ชายชราที่อาศัยอยู่ตามลำพังในบ้านติดเชิงเขา และมีน้ำตกเล็กๆ ที่มีน้ำใสสะอาดอยู่ในบริเวณบ้าน

บ้านของพ่อเฒ่าเจิมล้อมด้วยรั้วลวดหนาม มีพันธุ์ไม้ที่มีหนามปลูกอยู่หนาแน่น เมื่อมีใครเข้ามาในบริเวณบ้านของแก ชายชราจะออกปากไล่ เพราะกลัวว่าคนเหล่านั้นจะมาตักน้ำจากน้ำตก แกคิดว่า หากทุกคนมาตักน้ำที่นี่ แกก็จะไม่มีน้ำดื่มน้ำใช้อีกต่อไป

เช้าวันหนึ่งเมื่อชาลีไปตักน้ำที่แม่น้ำ เขาเห็นเด็กหญิงคนหนึ่งนั่งร้องไห้อยู่ริมฝั่ง

"เธอร้องไห้ทำไมหรือ" ชาลีถาม

"ขันน้ำของฉันหายไป" เด็กหญิงตอบ "ย่าเป็นคนให้ขันน้ำนี้แก่ฉัน และย่าก็เขียนชื่อของฉันไว้ที่ขันน้ำด้วย"

“เธอทำมันหายที่ไหนล่ะ” ชาลีถามอีก

เด็กหญิงชี้ไปที่ในน้ำและบอกว่า “ตอนที่ฉันก้มลงตักน้ำ ขันหลุดจากมือและจมน้ำไป”

ชาลีนอนราบลงกับก้อนหินริมฝั่ง เขาเอามือควานลงไปในน้ำเพื่องมหาขันให้เด็กหญิง พักหนึ่งก็เก็บขึ้นมาได้ เด็กหญิงคนนั้นดีใจมาก เธอขอบใจชาลี และให้ห่อผ้าเช็ดหน้าสีแดงแก่เขา แล้วเดินจากไปอย่างรวดเร็ว

ชาลีแปลกใจมาก เมื่อเขาแก้ห่อผ้าเช็ดหน้านั้นออก ก็เห็นเมล็ดพืชมากมายอยู่ในนั้น

เมื่อชาลีกลับมาถึงบ้าน เขาเอาเมล็ดพืชเล็กๆ นั้นให้แม่ดู แม่บอกชาลีว่าเป็นเมล็ดทานตะวัน

“เราปลูกมันไม่ได้หรอกลูก หมู่บ้านของเราแห้งแล้ง และดินก็แข็งแตกระแหงอยู่ทั่วไป” แม่พูด

“แต่ฉันอยากจะลองเอาไปปลูก” ชาลีบอก “บางทีฝนอาจจะตกลงมาในไม่ช้านี้”

แม่ยิ้มและพูดว่า “ถ้าอย่างนั้นก็ตามใจเถอะ ถ้าลูกอยากจะปลูกแม่ก็ไม่ว่า เพราะแม่ก็ชอบดอกทานตะวันเหมือนกัน”

ชาลีเอาผ้าเช็ดหน้าห่อเมล็ดทานตะวันไว้ตามเดิม เขาคิดว่าหากเอาเมล็ดทานตะวันเหล่านี้ไปปลูกไว้หน้าบ้านทุกๆ หลังเมื่อมันงอกขึ้นมาและมีดอก หมู่บ้านในหุบเขานี้ก็จะมีดอกทานตะวันเต็มไปหมด ดังนั้น เขาจึงออกจากบ้านพร้อมด้วยเสียมอันเล็กๆ เขาหยุดที่บ้านหลังแรก ขุดหลุมและหยอดเมล็ดทานตะวันลงไป จากนั้นก็เดินไปยังบ้านหลังอื่นๆ และทำเช่นเดียวกัน

ทุกคนที่เห็นชาลีต่างก็ยิ้มและส่ายหน้า พวกเขาพูดว่า “เมล็ด

ทานตะวันจะไม่งอกหรอก ชาลี เพราะพื้นดินในหุบเขานี้แห้งและแข็งมาก”

“แต่บางทีฝนอาจจะตกลงมาก็ได้” ชาลีพูด และนำเมล็ดทานตะวันไปปลูกต่อไป

เมื่อชาลีเดินมาถึงบ้านของพ่อเฒ่าเจิม เขาเหลือเมล็ดทานตะวันอยู่ห้าเมล็ดเท่านั้น เขามองลอดรั้วเข้าไปในบริเวณบ้านและไม่เห็นใครอยู่ที่นั่น

“ฉันต้องไม่กลัวอะไร” ชาลีปลอบใจตัวเอง “ฉันจะเอาเมล็ดทานตะวันไปปลูกในบ้านหลังนี้”

ชาลีเดินไปที่ประตูรั้ว เขาค่อยๆ ผลักประตู แล้วเดินเข้าไป เขาได้ยินเสียงน้ำตก และเมื่อเดินสำรวจไปรอบๆ ก็พบน้ำตกเล็กๆ

ไหลจากหน้าผาเชิงเขามารวมกันเป็นลำธารเล็ก ๆ น้ำในลำธารใสสะอาด ผิดจากน้ำในแม่น้ำมาก ผิวน้ำต้องแสงแดดทอประกายระยิบระยับเหมือนสีเงิน สองข้างลำธารแคบ ๆ มีหญ้าและต้นกล้วยขึ้นเขียวชอุ่ม

ชาลีค่อย ๆ ขยับเข้าไปใกล้ลำธารนั้นอีก แต่แล้วเขาได้ยินเสียงตะโกนดังมาจากข้างหลัง

"หยุดอยู่ตรงนั้นนะ"

ชาลีตกใจ เขากระโดดหนี ทำให้เมล็ดทานตะวันร่วงจากห่อผ้าเช็ดหน้า เมื่อหันไปดู ก็เห็นพ่อเฒ่าเจิมยืนหน้าถมึงทึงด้วยความโกรธ

“เธอเป็นใครเจ้าหนู เธอเข้ามาในบ้านของฉันทำไม” ชาย-ชราถาม

“ผมชื่อชาลีครับ” เด็กชายตอบ “ผมเพียงแต่เอาเมล็ดทานตะวันเข้ามาปลูกเท่านั้นเองครับ”

“ปลูกทานตะวันรึ” ชายชราร้องขึ้น

“ใช่ครับ” ชาลีบอก “แต่ตอนนี้ผมทำเมล็ดทานตะวันหายเสียแล้ว”

ชายชราหัวเราะ “เธอคิดว่าฉันจะเชื่อเรื่องที่เธอพูดรึ เธอกำลังจะไปที่ลำธารเพื่อขโมยน้ำของฉันต่างหาก”

“เปล่าครับ” ชาลีบอก

“ฉันไม่เชื่อหรอก” ชายชราตะคอก “เธอรีบออกไปเดี๋ยวนี้ก่อนที่ฉันจะ...”

ชาลีรีบวิ่งออกจากที่นั้นโดยไม่รอให้พ่อเฒ่าเจิมพูดจบ เมื่อมาถึงบ้าน แม่ก็ถามเขาเรื่องการปลูกเมล็ดทานตะวัน ชาลีเล่าให้แม่ฟังว่า เขาปลูกมันจนหมด เหลือเพียงห้าเมล็ดเท่านั้นที่หายไป

“ท่าทางลูกเหนื่อยมาก ไปอาบน้ำแล้วพักผ่อนเถอะ” แม่พูด

เด็กชายทำตามที่แม่บอก เขาอาบน้ำแล้วมานอนพัก จากนั้นก็หลับไปเพราะความเหนื่อย ชาลีฝันเห็นพ่อเฒ่าเจิมกำลังตะโกนไล่เขา เพราะกลัวว่าเขาจะไปขโมยน้ำจากลำธาร

หลายสัปดาห์ผ่านไป ฝนก็ยังไม่ตกลงมาในหุบเขานั้น เมล็ดทานตะวันที่ชาลีปลูกไว้ก็ไม่งอกขึ้นมาสักต้นเดียว

เช้าวันหนึ่งพ่อเฒ่าเจิมออกมาตักน้ำที่ลำธาร แกเห็นต้นทานตะวันสามต้นขึ้นอยู่ใกล้ๆ ลำธาร สองต้นกำลังออกดอกเหลืองอร่าม และอีกต้นมีดอกที่กำลังจะบานในไม่ช้า

ชายชราแปลกใจมากที่เห็นดอกทานตะวัน แกนึกไปถึงตอนที่แกยังเป็นเด็กชายตัวเล็กๆ อยู่กับครอบครัวในบ้านหลังใหญ่ มีพ่อ แม่ พี่ชาย และน้องสาว ทุกคนมีความสุข และที่หน้าบ้านก็มีดอกทานตะวันเหลืองอร่าม สีของมันเหลืองเหมือนดอกทานตะวันที่แกเห็นอยู่ในขณะนี้ ชายชรานึกไม่ออกว่าต้นทานตะวันจะมาขึ้นที่ริมลำธารได้อย่างไร แต่แล้วแกก็นึกได้ว่ามีเด็กชายคนหนึ่งเข้ามาในบริเวณบ้านของแก และเด็กคนนั้นบอกแกว่า เขากำลังจะเอาเมล็ดทานตะวันมาปลูก

พ่อเฒ่าเจิมตักน้ำใส่ตุ่มเล็กๆ จนเต็ม แล้วกลับมานั่งพักใต้ต้นกล้วย แกนั่งดูดอกทานตะวันและคิดถึงเด็กชายคนนั้น

"หากเขากลับมาอีก" แกคิด "ฉันจะให้เขาใช้น้ำจากลำธารของฉัน"

ทุก ๆ วัน พ่อเฒ่าเจิมจะออกมานั่งมองที่ประตูรั้ว คอยให้ชาลีกลับมาที่บ้านของแกอีก แต่วันแล้ววันเล่าก็ไม่มีวี่แววของชาลี

กระทั่งวันหนึ่ง เมื่อทนรอต่อไปไม่ไหว พ่อเฒ่าเจิมก็เข้าไปถามชาวนาคนหนึ่ง ชาวนาบอกว่าเขารู้จักชาลี เด็กชายอยู่ที่บ้านหลังเล็กท้ายหมู่บ้าน แต่ตอนนี้เขากำลังไม่สบาย ชาลีเป็นไข้มาหลายวันแล้ว

พ่อเฒ่าเจิมจึงกลับไปที่ลำธารอีกครั้ง แกเอาคนโทดินเผาตักน้ำใส่จนเต็ม และเด็ดดอกทานตะวันติดมือมาด้วยสองดอก จากนั้นแกก็ออกเดินทางไปยังบ้านของชาลี

เมื่อแม่ของชาลีเห็นพ่อเฒ่าเจิม หล่อนแปลกใจมาก และไม่รู้ว่าจะทักทายชายชราอย่างไรดี

"ฉันจะมาเยี่ยมชาลี" ชายชราบอก

แม่ของชาลีเชิญพ่อเฒ่าเจิมเข้าไปในบ้าน ชาลีกำลังนอนอยู่บนหน้าของเขาซีดเซียวเพราะเป็นไข้ เขานอนหลับตา แต่ไม่ได้หลับ ชายชราเดินไปใกล้ชาลี และร้องเรียกชื่อเขาเบาๆ

ชาลีลืมตาขึ้น เขาเห็นชายชราและดอกทานตะวัน "ดอกทานตะวันนี้เก็บมาจากไหนครับ" เขาถามอย่างตื่นเต้น

"ต้นที่อยู่ข้างลำธารไงล่ะ" พ่อเฒ่าเจิมบอก

ชาลีลุกขึ้น และจ้องมองชายชรา เขาไม่รู้สึกกลัวอีกต่อไปแล้ว เมื่อชายชราส่งน้ำในคนโทดินเผาให้ดื่ม ชาลีก็รับมาดื่มอย่างกระหาย

"ขอบคุณครับ" เขาพูด "น้ำนี้อร่อยที่สุด ผมยังไม่เคยได้ดื่มน้ำที่สะอาดและจืดสนิทอย่างนี้มาก่อน"

หลังจากนั้นมา อาการของชาลีก็ดีขึ้น และหายเป็นปกติ

ในที่สุด เขาไปที่บ้านของพ่อเฒ่าเจิมอีกครั้ง ชายชราดีใจมากที่ชาลีมาเยี่ยม แกเอากล้วยน้ำว้าสุกจากต้นให้ชาลีกิน และพูดกับชาลีว่า

"ไปบอกพ่อของเธอและชาวบ้านให้มาช่วยกันขุดลอกลำธารนี้ เราจะขุดให้มันกว้างและลึกขึ้น ให้น้ำไหลไปถึงหมู่บ้าน ทุกคนจะได้ใช้น้ำจากน้ำตกนี้ด้วย"

วันต่อมา พ่อของชาลี ชาวบ้าน และพ่อเฒ่าเจิมก็ช่วยกันขุดลอกลำธาร ทุกคนช่วยกันขุดจนลำธารแคบ ๆ นั้นกว้าง ลึก และมีความยาวไปถึงท้ายหมู่บ้าน

"ดูซิ เรามีน้ำมากพอแล้ว" ชายชราบอกพ่อของชาลี

"มากพอสำหรับคนทั้งหมู่บ้านนั่นแหละ" พ่อของชาลีพูด

"ไปบอกให้ทุก ๆ คนมาดูน้ำซิ" ชายชราบอก "น้ำนี้เป็นของทุกคน ต่อไปนี้ทุกคนจะมีน้ำดื่มน้ำใช้อย่างเพียงพอ"

ตั้งแต่นั้นมา พ่อเฒ่าเจิมก็กลายเป็นเพื่อนกับทุกๆ คนในหมู่บ้าน ชาวบ้านในหมู่บ้านกลางหุบเขาก็มีน้ำใสสะอาดจากลำธารไว้ดื่มและใช้ พวกเขายังมีน้ำมากพอที่จะใช้ทำสวนเล็กๆ หน้าบ้าน และทุกคนก็ไม่ลืมรดน้ำในหลุมที่ชาลีหยอดเมล็ดทานตะวันไว้ ไม่นานต้นทานตะวันก็งอกขึ้นมา มันเติบโตและขยายพันธุ์อย่างรวดเร็ว และออกดอกสีเหลืองไปทั้งหมู่บ้าน

หุบเขาที่เคยแห้งแล้งนั้นก็เต็มไปด้วยดอกทานตะวันเหลืองอร่าม

คำใหม่ในบทเรียน

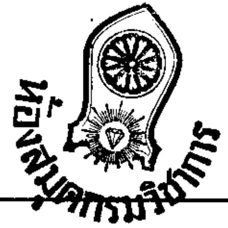
ขุ่นข้น เขียวชอุ่ม แข็ง คนโท ควาน งอก เจ้าหนู ชรา (ชาลี) ซีดเซียว แตกระแหง ถมึงทึง ทานตะวัน ผลัก ผ้าเช็ดหน้า (พ่อเฒ่าเจิม) ระยิบระยับ ราบ ลวดหนาม ลำน้ำ วี่แวว สนิทเสียม หนาม หยอด หุบเขา แห้งแล้ง

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ชรา	อ่านว่า	ชะ-รา
ขมวด	อ่านว่า	ขะ-หมวด

ถมึงทึง	อ่านว่า	ถะ-หมึง-ทึง
อร่าม	อ่านว่า	อะ-หร่าม
สัปดาห์	อ่านว่า	สับ-ดา
ลำธาร	อ่านว่า	ลำ-ทาน
สำรวจ	อ่านว่า	สำ-หรวด

อ่านคำที่ออกเสียง อะ

คำที่อ่านออกเสียง **อะ** มีทั้งคำที่มีสระ -ะ ประสม และคำที่ไม่มีสระ -ะ ประสม

คำที่มีสระ -ะ ประสม

กะพริบ	กะละแม	กะละมัง	ปลากะให้
กระจก	นกกระจอก	ต้นกระเจี๊ยบ	น้ำกระฉอก
ลือกระฉ่อน	ผักกระเฉด	ฉุดกระชาก	ต้นกระดังงา
ปลากระดี่	นกกระเต็น	ต้นกระถิน	ลอยกระทง
กระเป๋าหนังสือ	กระแสน้ำ	สาดกระเซ็น	คะแนนสอบ
คาดคะเน	ล้มคะมำ	คันคะเยอ	ชะโงกหน้า
ปลาชะโด	ต้นชะอม	สูงชะลูด	ชะเง้อดู
หยุดชะงัก	เจาะทะลุ	ทะเลสาบ	ตีทะเบียน
ดอกทานตะวัน	สะเดาะกลอน	ต้นกระท้อน	สะบัดมือ
สะพานโค้ง	แลสะพรั่ง	ผ้าสะอาด	สะอึกสะอื้น

คำที่ไม่มีสระ -ะ ประสม แต่อ่านออกเสียง อะ

กติกา	ทอดกฐิน	ขโมย	ขมวดผ้า
ขอขมา	ต้นขมิ้น	ขมุกขมัว	ขยะแขยง
ขยับขยาย	ต้นขนุน	ขนมจีน	หลายคณะ
คณิตศาสตร์	แพ้ชนะ	หลายชนิด	คนชรา
เขียวชอุ่ม	ทำตลก	ไปตลาด	เสียงตวาด
ทยอยมา	ทวีปเอเชีย	กองทหาร	นครราชสีมา
เป็นพยาน	พนมมือไหว้	แพ้พนัน	ทำพยศ
พยากรณ์	พยาบาล	พยาบาท	พยายาม
มนุษย์	อยุธยา	อหิวาตกโรค	ต้นอโศก
สถานี	สิ้นสติ	สถานะ	มีสตางค์
อธิบดี	ต้นองุ่น	อนามัย	อนุสาวรีย์
เหลืองอร่าม	มหาดไทย	มเหสี	สกัดกั้น

ความรู้ทางภาษา

ประโยคที่มีคำเชื่อมแสดงเหตุและผล

อ่านประโยคต่อไปนี้

น้ำท่วมถนน (ผล)

ฝนตกหนัก (เหตุ)

น้ำท่วมถนนเพราะฝนตกหนัก

เพราะฝนตกหนักน้ำจึงท่วมถนน

รถคันนี้ไม่มีน้ำมัน (เหตุ)

รถคันนี้แล่นไม่ได้ (ผล)

รถคันนี้ไม่มีน้ำมัน รถคันนี้จึงแล่นไม่ได้

เขาไม่ดูหนังสือ (เหตุ)

เขาทำข้อสอบไม่ได้ (ผล)

เขาไม่ดูหนังสือเพราะฉะนั้นเขาจึงทำข้อสอบไม่ได้

ประโยคที่เป็นเหตุเป็นผลกันจะมีประโยค ๒ ประโยค ประโยคหนึ่งเป็นเหตุ ประโยคหนึ่งเป็นผล จะรวมประโยคเหตุผลเข้าด้วยกันต้องมีคำเชื่อมเพื่อรวมเป็นประโยคเดียวกัน ได้แก่คำว่า เพราะ จึง เพราะ...จึง เพราะฉะนั้น..จึง

ประโยคเหตุผล เป็นประโยคสองประโยคมีใจความเป็น เหตุเป็นผลกันและกัน จะรวมประโยคเหตุผลเข้าด้วยกัน มีคำว่า เพราะ จึง เพราะ...จึง เพราะฉะนั้น..จึง เป็นคำเชื่อม

มรรยาทการพูดและการฟัง

มรรยาทการพูด

๑. พูดให้ชัดเจน ให้ได้ยินทั่วถึง ไม่ใช้เสียงตะโกน
๒. มองดูผู้ฟัง
๓. ใช้น้ำเสียงนุ่มนวลน่าฟัง
๔. ใช้ถ้อยคำสุภาพ

มรรยาทการฟัง

๑. ไม่พูดคุยกันขณะฟัง
๒. ตั้งใจฟัง
๓. ยกมือก่อนถาม
๔. เมื่อผู้พูดพูดจบแล้วจึงถาม
๕. เมื่อผู้พูดพูดจบต้องปรบมือให้เกียรติแก่ผู้พูด

การแสดงความคิดเห็น

ภาษาเป็นเครื่องมือของการคิด การแสดงความคิดเห็นจะต้องแสดงความคิดเห็นให้ผู้อื่นฟังอย่างมีเหตุผล และต้องพูดอย่างมีมรรยาท

ตัวอย่างการแสดงความคิดเห็น

๑. ฝนกำลังตก อย่าออกไปข้างนอก ประเดี๋ยวจะเปียกฝน ทำให้ไม่สบาย

๒. พวกเราจะปลูกต้นไม้ที่มีผล เพราะเมื่อต้นไม้โตขึ้น นอกจากจะให้ร่มเงาแล้ว ยังให้ผลแก่เราด้วย

๓. เราเป็นลูกที่ดี เราจึงควรประพฤติตนเป็นเด็กดี เพื่อให้พ่อแม่ได้ชื่นใจ

๔. เมื่อเราอยู่ในห้องเรียน เราควรช่วยกันรักษาความสะอาด เพราะห้องเรียนเป็นสมบัติส่วนรวมของพวกเราทุกคน

อ่านบทร้อยกรอง

ธรรมชาตินี้ใครครอง

เรามิใช่เจ้าของผู้ครองฟ้า
ทั้งต้นไม้ใบหญ้าและป่าเขา
ห้วยละหานธารน้ำใช่ของเรา
อย่าหลงผิดคิดเอาเข้าจับจอง

เมื่อเมฆฝนหล่นโรยโปรยจากฟ้า
ไม่เคยเลือกทุ่งท่าหรือห้วยหนอง
ยามนกน้อยร้องเพลงเปล่งทำนอง
นกไม่เคยเลือกร้องให้กับใคร

แม่น้ำใหญ่ไหลมาจากป่าโพ้น
เย็นสายน้ำอ่อนโยนยามเอื่อยไหล
ผ่านทุ่งนาป่าเมืองใกล้และไกล
เราทุกคนต่างได้ใช้ได้ดื่มกิน

ไม่มีใครเป็นเจ้าของครองดินฟ้า
มีแต่เร่งรักษาอย่าให้สิ้น
นกขาดป่า ปลาขาดน้ำ หญ้าขาดดิน
คนก็คงขาดสิ้นลมหายใจ

อ่านเสริมบทเรียน

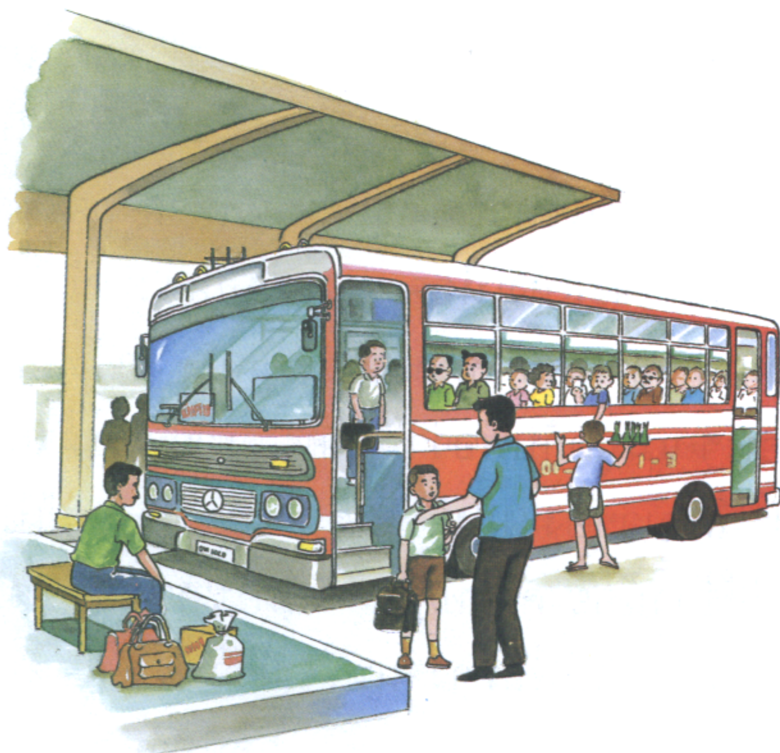
อยู่ที่ไหนจึงจะมีสุข

ปีนี้อากาศค่อนข้างจะแห้งแล้ง น้ำในลำธารที่ไหลผ่านหมู่บ้านแห้ง ต้นไม้ใหญ่ๆ ที่อยู่ตามเชิงเขาหลังหมู่บ้าน ซึ่งแต่ก่อนเคยเขียวชอุ่มและหนาทึบ บัดนี้ถูกตัดจนบางตา พ่อของปรีชาเคยบอกว่า พื้นที่เชิงเขาเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ป่านานาชนิด

อาศัยอยู่มาก เช่น ชะนี ค่าง นก กระจง เป็นต้น ลำธารที่ไหลผ่านหมู่บ้านก็มีปลาว่ายแหวกไปมา ส่วนป่าลึกด้านหลังเขาก็มีสัตว์ใหญ่ๆ เช่น กวาง หมี เสือ กระทิง เป็นต้น ปรีชาจำได้ว่าครูเคยสอนนักเรียนในชั้นว่า ถ้าป่าไม้ถูกทำลายจะทำให้ฝนแล้งน้ำในแม่น้ำลำธารจะแห้งเหือด เหตุนี้กระมังน้ำในลำธารปีนี้จึงแห้งกว่าทุกปี อากาศก็ร้อนและแห้งแล้ง ข้าวในนาปีนี้ไม่งามเหมือนปีก่อนๆ แม่พูดกับพ่อว่า ปีนี้คงได้ข้าวน้อยมาก อาจไม่พอกินตลอดปี สีหน้าของแม่ไม่ค่อยสบายใจนัก แม่เป็นทุกข์และกังวลว่า ถ้าได้ข้าวน้อย ครอบครัวก็จะได้รับความเดือดร้อน ปรีชาสงสารพ่อ เพราะเห็นพ่อทำงานหนักมากขึ้น พ่อต้องไปรับจ้างทำงาน พ่อต้องออกจากบ้านแต่เช้า กลับบ้านค่ำมืดทุกวัน พ่อบอกว่า ถ้าพ่อมัวแต่งอมืองอเท้า ลูกๆ ของพ่อก็จะลำบาก

วันหนึ่งพ่อบอกแม่ว่า ป้าสมพรซึ่งเป็นพี่สาวแท้ๆ ของพ่อจะขอหลานคนใดคนหนึ่งไปอยู่เป็นเพื่อน เพราะป้าไม่มีลูก ป้าขอปรีชา หรือธานี หรือวีระก็ได้ พ่อกับแม่ปรึกษากันแล้ว จึงบอกปรีชาว่า พ่อจะให้ปรีชาไปอยู่เป็นเพื่อนป้าที่ในเมือง เพราะปรีชาโตแล้วและช่วยตัวเองได้มากกว่าน้อง

เช้าวันต่อมา พ่อพาปรีชาไปหาป้าสมพร ที่สถานีขนส่งมีรถโดยสารจอดรอผู้โดยสาร พ่อไปซื้อตั๋วรถโดยสารแล้วพาปรีชาขึ้นรถ วันนี้ปรีชารู้สึกไม่สดชื่นเลย มีแต่ความว้าเหว่ และใจหายที่จะต้องจากพ่อ จากแม่และน้องไปอยู่กับป้า ถึงแม้ว่าปรีชาจะรักป้าสมพร เพราะป้าใจดี แต่ปรีชาจะต้องจากแม่ จากน้อง

ที่เคยวิ่งเล่นด้วยกัน น้ำตาของปรีชาเอ่อขึ้นมา พ่อมองปรีชาและยิ้มให้อย่างเข้าใจในความรู้สึกของเขา

"โชคดีนะลูก แล้วพ่อจะหมั่นไปหา" เสียงพ่อพูดขึ้น ปรีชายิ้มให้พ่อทั้งน้ำตา

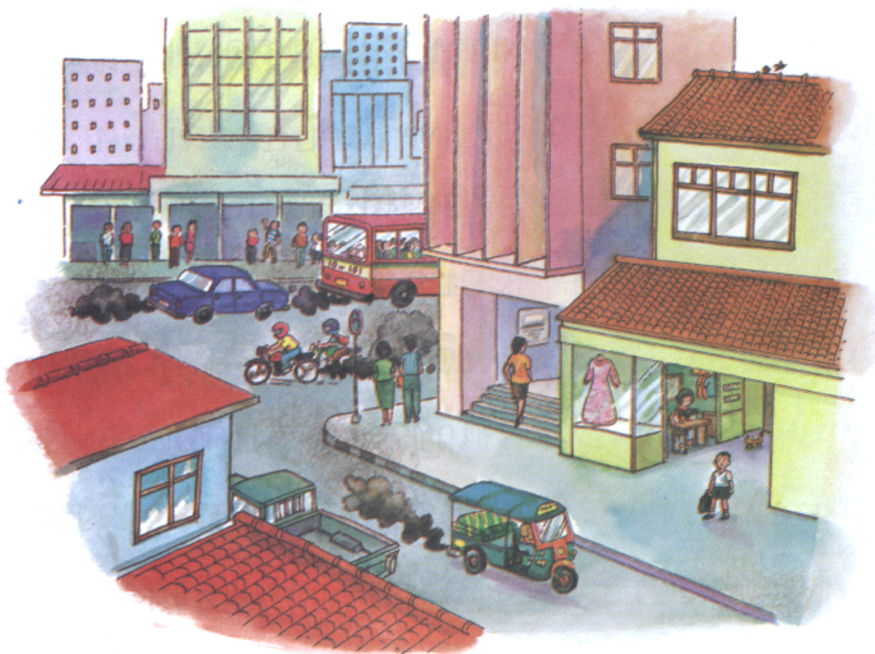
"ครับพ่อ" ปรีชาตอบ

รถโดยสารวันนี้ค่อนข้างแน่น มีผู้โดยสารขึ้นกลางทางมาก บางคนต้องยืนมาในรถ เมื่อรถเข้ามาในเมือง ถนนหนทางกว้างใหญ่ แต่รถติดแน่นขนัด กว่าจะมาถึงบ้านป้าสมพร ปรีชาอ่อนเพลียมาก เพราะไม่เคยเดินทางไกล ๆ บ้านของป้าสมพรเป็นบ้านสองชั้น หน้าบ้านเปิดเป็นร้านตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ป้าสมพร

เป็นผู้มีฝีมือตัดเย็บเสื้อผ้า และเป็นคนใจดี เอาใจลูกค้าเสมอ ทำให้มีลูกค้ามาตัดเย็บเสื้อผ้ากับป้ามาก

ปรีชามาอยู่กับป้าสมพรหลายวันแล้ว ป้าพาเขาไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนไม่ไกลจากบ้านป้านัก ป้าบอกปรีชาว่า เรียนที่โรงเรียนใกล้บ้านดีกว่าเรียนที่โรงเรียนอยู่ไกลๆ ถ้าโรงเรียนอยู่ไกล ปรีชาจะต้องออกจากบ้านแต่เช้า มิฉะนั้นจะไปโรงเรียนไม่ทัน เพราะรถบนท้องถนนติดมาก ควันพิษจากรถก็มาก ปรีชาจะเรียนหนังสือด้วยความอ่อนเพลีย ปรีชาเห็นด้วยกับคำพูดของป้าสมพร เพราะวันที่ปรีชามาหาป้า เขารู้สึกอ่อนเพลียจากการเดินทางที่รถบนท้องถนนติดมาก

ปรีชาคิดว่า สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรานี้ล้วนแต่เกิดจากฝีมือมนุษย์ทั้งสิ้น มนุษย์ควรจะรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างไร จึงจะทำให้มนุษย์อยู่อย่างเป็นสุข

บทที่ ๑๑
บ้านไร่ไผ่งาม

"แม่อยู่ไหม แสงดา" ลุงขาบคนบ้านถัดไปเดินเข้ามาในแนวไผ่ซึ่งปลูกเป็นรั้วบ้านถามขึ้น

"ไม่อยู่จ้ะลุง แม่ไปวัด" เด็กหญิงตัวน้อยๆ ใบหน้ากลมโผล่ออกมาจากใต้ต้นมะนาว เธอตอบลุงขาบอย่างคุ้นเคย

"เอ้า ไปเอาเมี่ยงมาแลกไข่ซิหนู" ลุงขาบพูด พลางนั่งลงบนแคร่หน้าบ้าน และวางตะกร้าไข่ไว้ข้างตัว ลุงขาบเลี้ยงไก่และจะนำไข่ไก่มาแลกกับเมี่ยงที่บ้านของแสงดา เด็กหญิงวิ่งขึ้นเรือนไปหยิบห่อเมี่ยงที่แม่เตรียมไว้มาส่งให้ เมื่อลุงขาบกลับไปแล้ว

แสงดาก็กลับไปเก็บมะนาวต่อจนเต็มตะกร้า แล้วนำมาวางไว้ข้างตะกร้าไข่ เธอหยิบกระบวยตักน้ำจากโอ่งเชิงบันไดล้างมือ แล้วรีบนำตะกร้าไข่และมะนาวไปขายให้ชาวอังกฤษที่บริษัทป่าไม้ แสงดาเป็นเด็กขยัน ช่วยแม่ทำมาหากินตั้งแต่ยังเล็ก ชาวอังกฤษเอ็นดูแสงดาจึงช่วยซื้อไข่กับมะนาวโดยให้ราคางาม

เมื่อเพื่อนๆ ของแสงดาไปโรงเรียน แสงดาอยากเรียนหนังสือจึงเดินตามเพื่อนๆไปโรงเรียนบ้าง เธอไปเรียนหนังสือได้เพียงสองวันก็ไม่ได้ไปโรงเรียนอีก เพราะไม่มีใครช่วยทำงานบ้านและเลี้ยงควาย

"แสงดา นายอำเภออยากจะขอลูกไปอยู่ที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อให้ไปอยู่เป็นเพื่อนลูกสาวของท่าน และท่านจะให้ลูกเรียนหนังสือด้วย" แม่พูดกับแสงดาในวันหนึ่ง

แสงดาได้ยินคำว่า เรียนหนังสือ เธอยินดีมาก จึงรับปากกับแม่ว่าจะไปอยู่กับนายอำเภอ เธอไปอยู่ได้ไม่ทันถึงเดือน แม่ก็ให้ลุงไปรับกลับมา เพราะแม่คิดถึงแสงดามาก

แสงดากลับมาอยู่บ้านก็ช่วยแม่ทำงานบ้าน บางวันก็ช่วยยายและแม่ย้อมฝ้ายด้วยเปลือกไม้บ้าง แก่นไม้บ้าง ใบไม้บ้าง ดอกไม้บ้าง ยายของแสงดาสอนวิธีย้อมสี แสงดาจะสังเกตการใช้สีต่างๆ และจดจำวิธีย้อมสี จดจำชื่อต้นไม้ที่ให้สี เช่น ต้นครามให้สีฟ้า ถ้าย้อมหลายๆครั้งจะเป็นสีน้ำเงิน เปลือกสมอจะให้สีเขียว ก้านดอกกรรณิการ์และแก่นขนุนจะให้สีเหลืองที่มีสีต่างกัน เปลือกไม้มะเกลือจะให้สีดำ เป็นต้น ยายสอนว่าไม้ต้น

เดียวกัน หากเป็นคนละฤดูกาลสีที่ได้จะแตกต่างกัน แสงดาเรียนรู้วิธีการย้อมฝ้ายและการทอผ้าจากยายและแม่

เมื่อแสงดาโตเป็นสาว ได้แต่งงานกับนายดาบมาลัย ซึ่งเป็นทหารมียศเป็นนายดาบ เธอได้ช่วยสามีทำมาหากิน เปิดร้านขายของในหมู่บ้าน ขณะเดียวกันก็ทอผ้าขึ้นใช้เอง แสงดาสนใจการทอผ้ามาก เธอชักชวนเพื่อนๆ รุ่นราวคราวเดียวกันในหมู่บ้านมาช่วยกันทอผ้าที่ใต้ถุนเรือนในยามค่ำคืนหลังจากว่างการทำงานบ้านแล้ว ผ้าที่ทอได้ก็จะนำมาตัดเย็บเสื้อผ้าใช้เองบ้าง ขายบ้าง แจกบ้าง

“นี่คุณ ฉันจะซื้อบ้านที่อำเภอจอมทอง เป็นบ้านไม้สัก บริเวณบ้านมีเนื้อที่ถึง ๒๐๐ ไร่ ฉันจะทำนา ปลูกลำไย กระเทียม ปลูกฝ้ายพันธุ์พื้นเมือง และต้นไม้ที่เป็นสมุนไพรให้สี คุณมีความคิดอย่างไร” แสงดาถามสามีในวันหนึ่ง

นายดาบมาลัยไม่ขัดข้อง แสงดาจึงรวบรวมเงินที่เก็บหอมรอมริบซื้อบ้านและที่ดินไว้ และตั้งชื่อว่า “บ้านไร่ไผ่งาม” เพราะเธอปลูกต้นไผ่ตลอดระยะทางจากถนนใหญ่จนถึงประตูรั้ว ยอดไผ่สีเขียวโน้มเข้าหากัน ทำให้ทางร่มรื่นและงดงามมาก

ป้าแสงดาเป็นชาวชนบท ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่เธอก็เป็นคนใฝ่รู้ สนใจ และเพียรพยายามศึกษาด้วยตนเอง เธอสามารถอ่านหนังสือค่าวซอซึ่งเป็นหนังสือคำกลอนของภาคเหนือได้ด้วย

หลังจากสามีถึงแก่กรรมแล้ว แสงดาได้เริ่มทอผ้าอย่างจริงจัง เธอชักชวนบรรดาเพื่อนบ้านให้ปลูกฝ้ายพื้นเมืองที่เรียกว่าฝ้ายตุ่น ซึ่งหายากและกำลังจะสูญพันธุ์ ฝ้ายพันธุ์นี้จึงมีคนปลูกมากขึ้น แสงดานำฝ้ายมาทอผ้าในหมู่บ้าน เธอสร้างโรงเก็บสมุนไพรย้อมผ้า โรงย้อม โรงต้มฝ้าย ในบริเวณบ้านเธอหาพันธุ์ไม้ที่ให้สีมาปลูก เช่น คราม เพกา มะตูม มะเกลือ สมอ ฝาง ขมิ้น และขนุน เป็นต้น ต้นไม้แต่ละต้นจะให้สีต่างกัน สีจากส่วนต่างๆ ของต้นไม้เป็นสีไม่ฉูดฉาด

ต้นมะตูม

ต้นเพกา

ต้นมะเกลือ

ต้นสมอ

ต้นคราม

ต้นขนุน

บ้านไร่ไผ่งามกลายเป็นโรงงานทอผ้า มีทั้งช่างปั่นฝ้าย ช่างทอ ช่างย้อม ชาวบ้านว่างจากงานทำนาก็จะมาที่บ้านไร่ไผ่งาม มาทอผ้ากันไป คุยกันไป ฟังละครวิทยุกันไป ชาวบ้านจึงมีรายได้จากการทอผ้าไปจุนเจือครอบครัว ทุกคนมีความสุขกับการทอผ้า แสงดามีอายุมากขึ้น ผู้คนในหมู่บ้านจึงเรียกเธอว่า ป้าแสงดา ป้าแสงดาเป็นป้าของทุกคน ด้วยอัธยาศัยงดงาม พูดจาไพเราะอ่อนหวานกับทุกคน มีความเมตตา อันเป็นคุณสมบัติของป้าแสงดา ทุกคนในหมู่บ้านจึงรักป้าแสงดา

ชาวเขาซึ่งคุ้นเคยกับป้าแสงดา และชาวบ้านจะนำเปลือกไม้ที่ใช้ย้อมผ้ามาขายให้ป้าแสงดาเสมอ ป้าแสงดาจะรับซื้อไว้ ทำให้ชาวเขาและชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น

เปลือกไม้เหล่านี้ป้าแสงดาจะเก็บรักษาไว้ในโรงเก็บสมุนไพร และนำมาทดลองย้อมสีฝ้ายด้วยตนเอง ก่อนย้อมฝ้าย ป้าแสงดาจะมัดฝ้ายเป็นเข็ดแล้วนำมาย้อมด้วยน้ำด่างหรือน้ำกรดเพื่อลงพื้นก่อน มะขามเปียกกับมะกรูดมีรสเปรี้ยวจะเป็นน้ำกรด ส่วนน้ำปูนและน้ำขี้เถ้าจะเป็นน้ำด่าง ต่อจากนั้นจึงย้อมด้วยสีสมุนไพร และนำไปแช่ในน้ำข้าวเพื่อให้เส้นด้ายแข็งจะได้ทอได้ง่าย

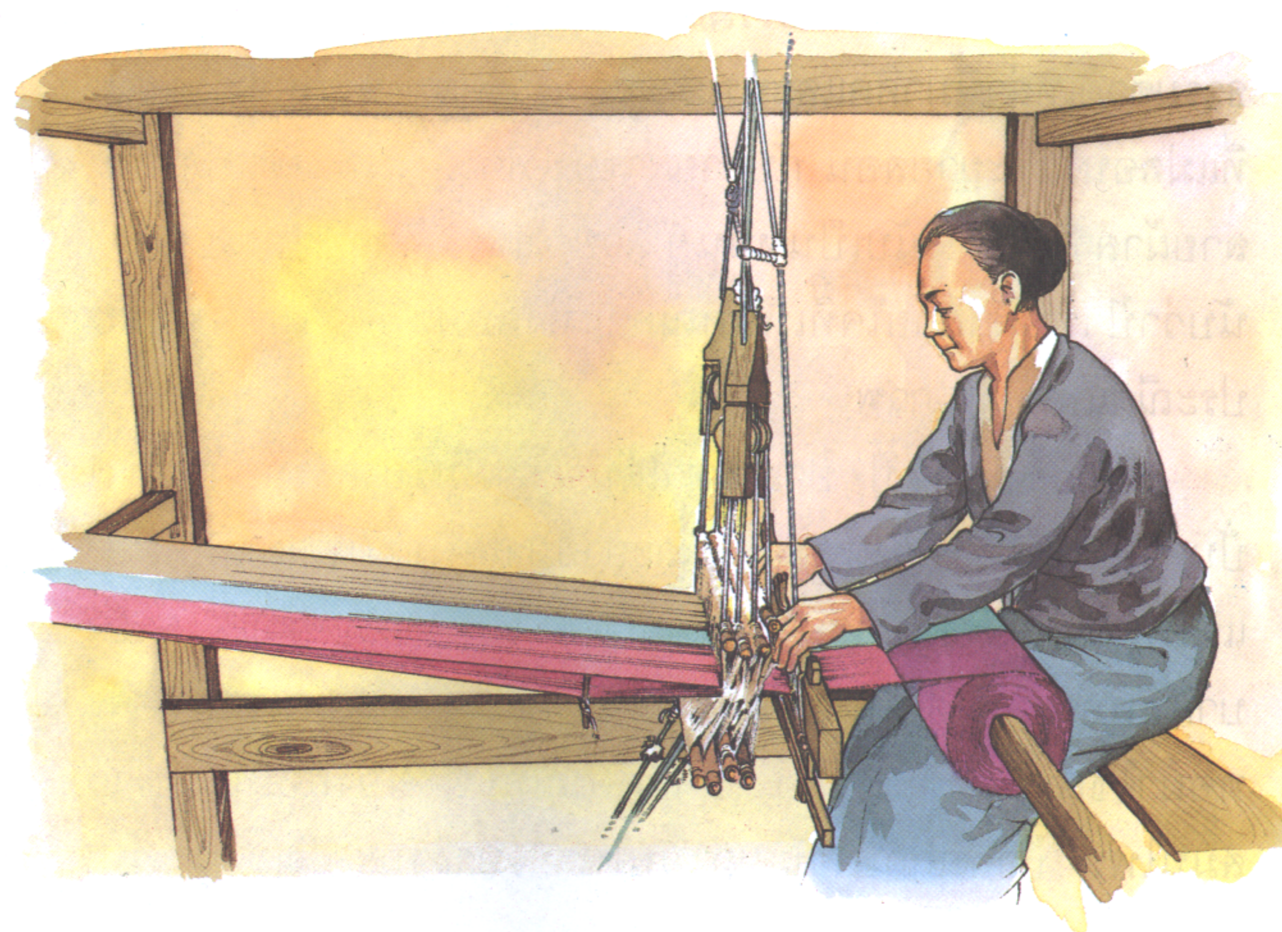
ในยามเช้าเมื่อป้าแสงดาอยู่ในไร่ฝ้าย ป้าจะเห็นดอกฝ้ายสีเหลืองอ่อนมีน้ำค้างจับเป็นประกาย ช่างเป็นภาพที่งดงามมาก เมื่อยามป้าเข้าไปในป่า ป้าเห็นดอกไม้ป่าบานสะพรั่ง บ้างมีสีเหลืองอมเขียว บ้างมีสีแดงเรื่อ บ้างมีสีม่วง ภาพน้ำตก ขุนเขา ธารน้ำไหล ช่างเป็นภาพธรรมชาติที่งดงาม ป้าเก็บความงามของธรรมชาติเหล่านี้มาคิดและประดิษฐ์ลวดลายผ้าขึ้น ป้านำลายผ้าที่แม่สอน และยายสอน กับลายผ้าของเพื่อนบ้านมาดัดแปลงเป็นลายผ้าลายใหม่ นับเป็นหมื่นๆ ลาย และมีสีสวยงามแปลกตา นับว่าป้าทอผ้าด้วยใจที่เห็นคุณค่าแห่งศิลปะ งานของป้าจึงประณีตและมีคุณภาพ

นับเป็นสิบๆ ปี ป้าแสงดาได้นำความรู้เรื่องการทอผ้า การปั่นด้าย การย้อมสีด้าย จากแม่และยายมาใช้ในการทอผ้าพื้นเมือง แม้ใครต่อใครพากันละทิ้งงานทอผ้าพื้นเมือง แต่ป้าแสงดายังบากบั่นทำงานนี้ต่อไปด้วยใจรัก ตลอดชีวิตของป้าแสงดา ป้าจะทอผ้าใช้เอง ตัดเย็บเอง ป้าคิดค้นและทดลองย้อมสีผ้าด้วยสมุนไพร ป้าสนุกกับงาน มุ่งมั่นในการทำงาน ป้าแสงดาเป็น

นักอนุรักษ์ และพัฒนาลายผ้าพื้นเมือง ป้าคิดลายผ้าใหม่ๆ ตลอดเวลา ผ้าของป้าจึงไม่มีลายซ้ำกันเลยสักผืนเดียว

ป้าพูดกับผู้มาดูงานการทอผ้าของป้าว่า "ชาวญี่ปุ่นขอให้ป้าทอผ้าตามลายที่นำมาให้ทอ แต่ป้าไม่ทอให้ ป้าชอบคิดค้นลายผ้าเอง เพราะใจรักลวดลายจากธรรมชาติ ป้าไม่ใช้สีเคมีย้อมผ้า เพราะจะทำให้พื้นดินและน้ำในแม่น้ำเสียได้ ถ้าใช้สีสมุนไพร พื้นดินและน้ำในแม่น้ำจะไม่เน่าเสีย ไม่เป็นผลเสียต่อคนรุ่นหลัง"

บ้านไร่ไผ่งามของป้าแสงดา นอกจากเป็นสถานที่รักษามรดกทางวัฒนธรรมการทอผ้าพื้นบ้านแล้ว ยังเป็นแหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติด้วย

"ป้าเป็นคนทำอะไร ต้องทำให้สำเร็จ" ป้าแสงดาจะพูดคำนี้อยู่เสมอ แสดงถึงความจริงจัง เด็ดเดี่ยว และตั้งใจในการทำงาน ขณะเดียวกันป้าจะคุยสนุกร่าเริง มีอารมณ์ขัน ใครพูดคุยกับป้าจะรักน้ำใจ และรักคำพูดของป้า

ป้าแสงดาได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ ด้านการทอผ้า ป้าแสงดาเป็นสตรีไทยชาวเชียงใหม่ที่มีผลงานอนุรักษ์มรดกไทยในฐานะผู้ผลิต โดยยึดวิธีการทอผ้าแบบโบราณ จนผ้าของป้าแสงดาจากบ้านไร่ไผ่งามเลื่องลือไปถึงประเทศที่ใช้เทคโนโลยีอันทันสมัยในการผลิต ผ้าของป้าแสงดาทรงคุณค่าด้านความงามและคุณภาพมากกว่า

แม้ว่าป้าแสงดา บันสิทธิ์ ผู้มุ่งมั่นรักษามรดกไทย จะไม่มีชีวิตแล้ว แต่ผลงานของท่านจะได้รับการยกย่องตลอดไป

คำใหม่ในบทเรียน

กระบวย เก็บหอมรอมริบ แก่น ขมิ้น ขัดข้อง ขุนเขา เข็ด คราม ค่าวซอ คุณสมบัติ คุ้นเคย เคมี แคร่ จดจำ ฉูดฉาด ชาวเขา ชาวญี่ปุ่น ชาวอังกฤษ แช่ ด้าย เด็กหญิง เด็ดเดี่ยว แต่งงาน ถึงแก่กรรม ทันสมัย ทัศนศิลป์ ธารน้ำ นายดาบ (นายดาบมาลัย) น้ำกรด น้ำข้าว น้ำขี้เถ้า น้ำด่าง น้ำปูน บรรดา บริษัท บากบั่น ประณีต ปั่น (ป้าแสงดา บันสิทธิ์) เปรี้ยว เปลือก ฝาง ฝ้าย ฝ้ายตุ่น เพกา มรดก มะเกลือ มะขามเปียก มะตูม เมี่ยง ไม้สัก ยศ ย้อม ร่าเริง โรงงาน ลงพื้น (ลุงขาบ) เลื่องลือ ศิลปะ สตรี สมอ สมุนไพร สะพรั่ง สามี สาว สีแดงเรื่อ สีน้ำเงิน สีม่วง อม อำเภอจอมทอง

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

อังกฤษ	อ่านว่า	อัง-กริด
อัธยาศัย	อ่านว่า	อัด-ทะ-ยา-ไส
วิจิตร	อ่านว่า	วิ-จิด
อนุรักษ์	อ่านว่า	อะ-นุ-รัก
ชนบท	อ่านว่า	ชน-นะ-บด
ทัศนศิลป์	อ่านว่า	ทัด-สะ-นะ-สิน
มรดก	อ่านว่า	มอ-ระ-ดก
แสงดา บันสิทธิ์	อ่านว่า	แสง-ดา บัน-นะ-สิด

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กด

คำที่มี ต ติ ตร ธ ศ ษ ส เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน **ด** สะกด เป็นคำในมาตรา**แม่กด**

ชีวิต	สังเกต	เมตตา	ประณีต	คุณสมบัติ
เกียรติยศ	ธรรมชาติ	วิจิตร	อัธยาศัย	ทัศนศิลป์
อังกฤษ	รสเปรี้ยว			

มนุษย์ต้องมีเมตตาต่อสัตว์ทั้งหลาย
ผ้าผืนนี้ปักด้วยฝีมือประณีต
ความขยัน อดทน และความซื่อสัตย์เป็นคุณสมบัติของคนดี
เขาเป็นคนมีอัธยาศัยดีงามจึงมีคนรักใคร่

อ่านคำที่มี ฤ ฤๅ

การอ่าน ฤ

อ่านออกเสียง รึ

ฤดู ฤดี ฤทัย พฤษภาคม พฤศจิกายน พฤหัสบดี

อ่านออกเสียง ริ

ฤทธิ์ อังกฤษ ตฤณชาติ (อ่านว่า ตริน-นะ-ชาด หมายถึงหญ้าต่างๆ)

อ่านออกเสียง เรอ

ฤกษ์

เดือนพฤศจิกายนเป็นเดือนเริ่มต้นฤดูหนาว
ประเทศอังกฤษอยู่ในทวีปยุโรป
ฤกษ์ดีหมายถึง เวลาดี ซึ่งเหมาะที่จะทำงานชัยมงคล

การอ่าน ฤๅ

อ่านออกเสียง รือ

ฤๅษี (อ่านว่า รือ-สี)
พระรามและพระลักษมณ์ออกบวชเป็นฤๅษีอยู่ในป่า

อ่านคำที่ออกเสียง อะ

คำที่อ่านออกเสียง **อะ** มีทั้งคำที่มีสระ -ะ ประสม และคำที่ไม่มีสระ -ะ ประสม แต่อ่านออกเสียง อะ

คำที่มีสระ -ะ ประสม

ตะกร้า	มะนาว	มะตูม	มะเกลือ	กระบวย	ประณีต
ประดิษฐ์	ประเทศ	สะพาน	สะพรั่ง	สะใภ้	สะพาย
สะบัด	สะอึก	สะอื้น	ศิลปะ	ฐานะ	ชะโงก
ชะนี	ชะลอม	ชะอม	ตะครุบ	ตะไคร้	ตะวัน
ทะเบียน	ทะลึ่ง	ทะลุ	ละคร	ละเมอ	ละออง

หลังจากฝนตกแล้ว ในอากาศมีละอองน้ำมาก
ลูกสะใภ้คนนี้เป็นคนดี

เด็ก ๆ สะพายกระเป๋าไปโรงเรียน
ผลมะเกลือมีประโยชน์ ใช้ย้อมผ้าให้เป็นสีดำได้
เด็กคนนี้ร้องไห้สะอึกสะอื้นน่าสงสาร

คำที่ไม่มีสระ –ะ ประสม แต่อ่านออกเสียง อะ

ทหาร	ขโมย	ขบวน	ชนะ	ชนิด
สบาย	สดุดี	สถานี	สนาม	สนุกสนาน
สว่างไสว	สตางค์	นามสกุล	พม่า	คดี
คชาธาร	ถลอก	สงบ	ทบวง	ทวาร
ทยอย	ทวี	ทนายความ	ทวีปยุโรป	

ดอกชบาชนิดนี้มีสีม่วง
ทนายความว่าความคดีนี้เพื่อให้ความยุติธรรมแก่จำเลย
ชาวบ้านบางระจันมีความกล้าหาญจึงได้รับการสดุดีมาจนถึงทุกวันนี้
เด็ก ๆ ต่างทยอยเข้ามานั่งในห้องนี้
เด็กคนนี้กล่าวว่าโตขึ้นเขาจะเป็นทหาร

ความรู้ทางภาษา

ประโยคที่มีคำเชื่อม

คำเชื่อม เป็นคำที่เชื่อมประโยคสองประโยคเข้าด้วยกัน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกัน คำเชื่อมจะวางอยู่ต้นประโยค ระหว่างประโยค หรือในประโยคก็ได้

ถ้าเขามา ฉันไม่ไป

พอฝนหยุดตก ท้องฟ้าก็แจ่มใส

ถ้าคุณพบแม่ คุณควรบอกความจริงให้แม่ทราบ

คุณจะไปกับฉันหรือคุณไม่ไปกับฉัน

คุณพ่อไปทำงานแต่เช้าเพราะคุณพ่อมีงานมาก

เขาไม่มาหาฉัน ฉันจึงไปหาเขา

ฉันให้ของเธอ เธอก็พอใจ

การเขียนรายงาน

การเขียนรายงานเป็นการเขียนผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อเสนอต่อครูหรือนักเรียนในชั้น การเขียนรายงานทำให้ผู้เขียนมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ ได้กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้น

วิธีการเขียนรายงาน

๑. อ่านหนังสือหลายๆ เล่มเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนรายงาน

๒. ทำหัวข้อเรื่องเป็นโครงร่างรายงานว่าจะกล่าวถึงเรื่องอะไรบ้าง

ตัวอย่างโครงร่างรายงานเกี่ยวกับประวัติบุคคล

๑. ชาติกำเนิดและถิ่นกำเนิด

๑.๑ วัน เดือน ปีที่เกิด

๑.๒ ชื่อบิดาและมารดา

๑.๓ สถานที่เกิด

๒. การศึกษา บอกการศึกษาแต่ละระดับและชื่อสถานศึกษา

๓. ชีวิตการทำงาน

๔. ลักษณะนิสัยที่เป็นแบบอย่างที่ดี

๕. ผลงานที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม

๓. บันทึกเรื่องราวที่ค้นคว้าตามหัวข้อเรื่อง แล้วนำมาเขียนเรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของผู้เขียนเอง

๔. ไม่ควรลอกข้อความจากหนังสือ หากจะลอกข้อความซึ่งเป็นข้อความสำคัญควรเขียนบอกว่าลอกมาจากหนังสือใดหน้าใด

๕. มีภาพหรือแผนที่ประกอบรายงาน แต่ไม่ควรตัดภาพจากหนังสือที่ใช้ค้นคว้ามาใช้ประกอบการเขียนรายงาน จะทำให้หนังสือนั้นเสียหายได้

๖. ส่วนต่างๆ ของรายงาน

๖.๑ หน้าปก

๖.๒ สารบัญ

๖.๓ เนื้อหาของรายงาน

๖.๔ บรรณานุกรม

ตัวอย่างส่วนต่างๆ ของรายงาน

หน้าปก

รายงานวิชาภาษาไทย

เรื่อง

การเขียนคำไทย

เด็กชายพิษณุ เจริญดี

ผู้เขียนรายงาน

เสนอต่อ

คุณครูสุนีย์ ใจดี

ส่งรายงานเมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๓๖

สารบัญ

สารบัญ

บรรณานุกรม

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๖.** กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๒๖.

ตัวอย่างบรรณานุกรมข้างบนนี้เป็นบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือ การเขียนบรรณานุกรมของหนังสือจะต้องเรียงลำดับข้อความดังนี้

ผู้แต่ง . ชื่อหนังสือ . พิมพ์ครั้งที่ . (ถ้าเป็นการพิมพ์ครั้งที่ ๒ ขึ้นไป) สถานที่พิมพ์ : ผู้จัดพิมพ์, ปีที่พิมพ์ .

การเว้นวรรคตอนในการเขียนบรรณานุกรมกำหนดให้เว้นวรรคตอนหลังเครื่องหมาย . (มหัพภาค) ๒ ช่วงตัวอักษร และเว้นวรรคตอนหลังเครื่องหมาย, (จุลภาค) และเครื่องหมาย : ๑ ช่วงตัวอักษร

ในกรณีที่เขียนบรรณานุกรมไม่จบใน ๑ บรรทัด ให้เขียนต่อในบรรทัดต่อมา โดยเริ่มเขียนตรงช่วงตัวอักษรที่ ๙ ของข้อความในบรรทัดแรก

การเขียนโทรเลข

โทรเลขเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่ง สำหรับส่งข่าวด่วนหรือส่งคำอวยพร หรือแสดงความเสียใจให้แก่คนใดคนหนึ่ง เพื่อให้ส่งเรื่องราวได้ทันเวลาที่ต้องการ การส่งโทรเลขสะดวกและรวดเร็วกว่าการส่งจดหมาย

ผู้ประสงค์จะส่งโทรเลขต้องไปใช้บริการที่ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ผู้ฝากส่งข้อความจะเขียนข้อความในแบบโทรเลข โดยเขียนชื่อผู้รับ และที่อยู่ของผู้รับให้ชัดเจนในช่อง ซึ่งอยู่ตอนบนของแบบโทรเลข ถัดมาจึงเขียนข้อความที่จะส่ง ต้องเขียนให้สั้นกะทัดรัด ได้ใจความที่ผู้รับจะเข้าใจได้ ถ้าเขียนข้อความยาวจะเสียค่าส่งโทรเลขมากขึ้นตามจำนวนคำที่ส่ง ส่วนตอนล่างของแบบโทรเลขให้เขียนชื่อผู้ฝากและที่อยู่

ตัวอย่าง

(๑) ถ้าจะส่งใจความว่า "เขาจะไปหาเพื่อนคนหนึ่งที่จังหวัดพิษณุโลก โดยจะไปรถไฟ ขบวนรถเร็วในวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๓๖ ถึงสถานีรถไฟเวลา ๑๖.๓๐ น. ขอให้เพื่อนมารับที่สถานีรถไฟด้วย"

การเขียนข้อความต้องให้สั้น แต่ได้ใจความ ควรเขียนว่า

"มารถไฟ ถึง ๒๕ ก.ค. ๑๖.๓๐ น. รับที่สถานี"

ตัวอย่างโทรเลข

ท. 102

โทรเลข

TELEGRAM

ตราประจำวัน

พนักงานส่ง	วันที่
	เวลาส่ง
พนักงานรับฝาก	ค่าคำ

เฉพาะเจ้าหน้าที่ OFFICIAL USE ONLY

ZCZC	ทางสาย	เลขลำดับที่	อักษรย่อต้นทาง	หมายเลข
			BKKEN	

TH	อักษรย่อปลายทาง	ลำดับศักดิ์และอัตราค่าคำ	อักษรย่อต้นทาง	จำนวนคำคิดเงิน	บัญชีเงินค้าง
		CO BU			

ชื่อเต็มที่ทำการต้นทาง	จำนวนคำคิดเงิน/นับได้	วันที่รับฝาก	เวลารับฝาก	หมายเหตุของทางการ
ปทฝ. ศึกษาธิการ 10304				

คำสั่งพิเศษ SERVICE INDICATION

ชื่อผู้รับ NAME นายสุธีร์ ชินราช

ที่อยู่ ADDRESS ๗๒ ถนนบรมไตรโลกนาถ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

ปลายทาง DESTINATION อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

(อำเภอ DISTRICT) (จังหวัด PROVINCE) (รหัสไปรษณีย์ POSTCODE) (ประเทศปลายทาง COUNTRY)

ข้อความ TEXT

มารถไฟ ถึง ๒๕ กรกฎาคม ๑๖.๓๐ น. รับที่สถานี

สุวรรณ

ชื่อผู้ฝากและที่อยู่โดยละเอียด **(ไม่ส่งไปกับโทรเลข)** SENDER'S NAME AND FULL ADDRESS **(NOT FOR TRANSMISSION)**

นายสุวรรณ ใจงาม ๗๘ ถนนงามวงศ์วาน เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

รหัสไปรษณีย์ (POSTCODE) ๑๐๒๒๐ โทรศัพท์ (TEL.)

หากประสงค์จะส่งชื่อผู้ฝากไปกับโทรเลข โปรดระบุชื่อไว้บนบรรทัดถัดจากข้อความด้วย

อ่านบทร้อยกรอง

ความรู้มีค่า

ความรู้ดูยิ่งล้ำ สินทรัพย์
คิดค่าควรเมืองนับ ยิ่งไซร้
เพราะเหตุจักอยู่กับ กายอาต-มานา
โจรจักเบียนบ่ได้ เร่งรู้เรียนเอา

(จาก โคลงโลกนิติ)

อ่านเสริมบทเรียน

สมเด็จพระศรีสุริโยทัย

เมื่อปี พ.ศ. ๒๐๙๑ พระเจ้าตะเบงชะเวตี้ กษัตริย์พม่าทรงทราบว่ากรุงศรีอยุธยาเกิดแย่งชิงราชสมบัติ ก็เข้าพระทัยว่าเกิดการจลาจลวุ่นวายในกรุงศรีอยุธยา จึงทรงให้ยกกองทัพเข้ามาหมายจะตีกรุงศรีอยุธยา โดยมีพระเจ้าแปรเป็นทัพหน้า

สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (อ่านว่า สม-เด็ด-พระ-มะ-หา-จัก-กระ-พัด) กษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยาทรงทราบว่ากองทัพข้าศึกยกเข้ามาใกล้จะถึงพระนคร จึงเสด็จยกกองทัพออกไปหวังจะหยั่งดูกำลังข้าศึก ฝ่ายสมเด็จพระศรีสุริโยทัย พระมเหสีขอตามเสด็จไปด้วย โดยทรงเครื่องเป็นชายอย่างพระมหาอุปราช (อ่านว่า พระ-มะ-หา-อุบ-ปะ-หราด) ทรงพระคชาธาร (ช้าง) ตามเสด็จสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ พร้อมด้วยพระราชโอรสทั้งสองพระองค์

กองทัพของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิปะทะกับกองทัพพระเจ้าแปร ซึ่งเป็นทัพหน้าของพม่า ไพร่พลทั้งสองฝ่ายต่างสู้รบกันเป็นสามารถ สมเด็จพระมหาจักรพรรดิกับพระเจ้าแปรต่างทรงไสช้างเข้าชนกัน ช้างทรงของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิเสียที แล่นหนีช้างของพระเจ้าแปร พระเจ้าแปรขับช้างไล่ตาม สมเด็จพระ-ศรีสุริโยทัยทรงเกรงพระราชสวามีจะเป็นอันตราย จึงทรงขับช้างออกรับช้างข้าศึกไว้ พระเจ้าแปรได้ทีจึงจ้วงฟันสมเด็จพระศรี-สุริโยทัยสิ้นพระชนม์ซบอยู่กับคอช้าง พระราชโอรสทั้งสองพระองค์จึงทรงขับช้างถลันเข้าแก้ แต่ไม่ทันการณ์เสียแล้ว จึงได้แต่กันเอาพระศพกลับคืนสู่พระนคร การศึกครั้งนั้นถ้าไม่ได้สมเด็จพระศรีสุริโยทัยช่วยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิแล้ว ชาวไทยทั้งหลายคงเสียขวัญ และอาจเสียบ้านเมืองให้แก่พม่าก็เป็นได้ นับว่าสมเด็จพระศรีสุริโยทัยทรงเป็นวีรสตรีของชาวไทยที่เสียสละพระชนมชีพ (อ่านว่า พระ-ชน-มะ-ชีบ) เพื่อประเทศชาติ

บทที่ ๑๒

ชีวิตยุคใหม่

เสียงเพลงจากนาฬิกาปลุกบนโต๊ะข้างหัวเตียงปลุกธนาให้ตื่น เมื่อเวลา ๐๕.๓๐ นาฬิกา นาฬิกาปลุกเรือนนี้จะทำหน้าที่อัตโนมัติเปิดเพลงตามเวลาที่ตั้งไว้

ขณะที่ธนาแต่งตัวอยู่ภายในห้องนอนหลังจากอาบน้ำแล้ว ธนาเปิดวิทยุฟัง มีเสียงเพลงไก่แก้วดังขึ้น

ไก่แก้วขานขัน แสงจันทร์สิ้นแสง
ท้องฟ้าสีแดง พระอาทิตย์เริ่มฉาย
ตื่นเถิดไทยเรา อย่าง่วงเหงาหลับสบาย
งานการมากหลาย เราต้องรีบลุกขึ้นทำ
บ้านเมืองจะเรืองรุ่ง เพราะไทยมุ่งใจจดจำ
ว่าชาวไทยจะต้องทำ ประเทศไทยให้เจริญ

เมื่อเพลงจบแล้วมีบทความให้ความรู้แก่ผู้ฟังเรื่อง เทคโน-โลยีกับชีวิต ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีว่า

"เทคโนโลยี หมายถึง การนำความรู้และหลักการทางวิทยาศาสตร์มาคิดประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ เพื่อความสะดวกสบายแก่มนุษย์ เพื่อประหยัดเวลาและแรงงานในการทำงาน สามารถทำงานได้มากขึ้นในเวลาอันจำกัด"

เสียงแม่พูดคุยกับพ่อซึ่งช่วยแม่ทำงานอยู่ในครัว ธนาปิดพัดลมและวิทยุในห้องนอน แล้วรีบไปในครัวเพื่อช่วยแม่ทำงาน ธนารู้ว่าทุกคนในบ้านจะต้องช่วยกันทำงาน บ้านจึงจะเป็นสุข

ภายในครัวสะอาดสะอ้านและเป็นระเบียบ แม่เป็นคนรักความสะอาดและความเป็นระเบียบ ครัวจึงสะอาดสะอ้าน แม่วางสิ่งของเครื่องใช้เป็นระเบียบเรียบร้อยดูงามตา แม่ต้องทำงาน

นอกบ้านและทำงานบ้านด้วย พ่อและแม่จึงเก็บเงินสะสมซื้อเครื่องไฟฟ้ามาใช้เพื่อทุ่นแรงและประหยัดเวลาในการทำงาน เช่น หม้อหุงข้าวไฟฟ้า กระทะไฟฟ้า เตาไฟฟ้าซึ่งมีตู้อบทำอาหารด้วย เหนือเตาไฟฟ้ามีเครื่องดูดควันและกลิ่นอาหาร เพื่อดูดควันจากการปรุงอาหาร มิฉะนั้นฝาผนังครัวจะสกปรกด้วยละอองน้ำมันปรุงอาหาร ตู้เย็นสำหรับเก็บรักษาและถนอมอาหารทำให้แม่ไม่ต้องไปจ่ายของที่ตลาดทุกวัน กระติกน้ำร้อนไฟฟ้าสามารถต้มน้ำร้อนและรักษาความร้อนไว้ได้นาน

วันเสาร์ ธนาจะช่วยแม่ซักผ้าด้วยเครื่องซักผ้า ธนาแยกประเภทของผ้า ผ้าบางประเภทธนาจะซักด้วยเครื่องซักผ้า ธนาจะใช้น้ำยาซักผ้าถูตรงรอยเปื้อนก่อน แล้วนำไปใส่ในเครื่องซักผ้าใส่ผงซักฟอกหรือน้ำยาซักผ้า กดปุ่มเครื่องซักผ้า เครื่องซักผ้าจะ

ทำงานเองตั้งแต่การซักผ้า การเปลี่ยนถ่ายน้ำ และอบผ้าจนเกือบแห้งภายในเวลาไม่นานนัก ผ้าบางประเภทธนาจะซักด้วยมือ เพราะถ้าซักด้วยเครื่องซักผ้าอาจทำให้เนื้อผ้าเสียหายหรือขาดได้ ขณะที่ธนาใช้เครื่องซักผ้า ธนาจะใช้เครื่องดูดฝุ่นทำความสะอาดบ้าน ดูดฝุ่นละอองตามซอกตามมุม ตามประตูหรือหน้าต่างมุ้งลวด และเครื่องเรือนต่างๆ ภายในเวลาไม่นานงานซักผ้าและงานทำความสะอาดบ้านก็เสร็จสิ้น

พ่อเคยพูดว่าเครื่องใช้ไฟฟ้าแม้จะมีราคาแพง และการใช้เครื่องไฟฟ้าทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่ก็ช่วยให้การทำงานสะดวกสบายขึ้น ประหยัดเวลาและแรงงาน สามารถทำงานได้มากขึ้นในเวลาอันจำกัด ผู้ใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าจะต้องศึกษาคู่มือการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านั้น เพื่อใช้ได้ถูกต้อง มิฉะนั้นเครื่องใช้ไฟฟ้าจะเสีย และต้องหมั่นตรวจตราดูแลเครื่องใช้ไฟฟ้ามิให้ชำรุดจะได้ไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้เอง

เช้าวันนี้แม่ทำข้าวต้มกุ้ง ธนาช่วยแม่จัดโต๊ะอาหาร ตักข้าวต้มใส่ชามแล้วเปิดโทรทัศน์ รายการโทรทัศน์เช้านี้เป็นเรื่องเทคโนโลยีพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรม เป็นรายการสารคดีที่มีประโยชน์ ธนาได้รับความรู้จากรายการนี้มาก

รายการสารคดีกล่าวถึงสมัยโบราณการทำงานในไร่นาหรือในโรงงานอุตสาหกรรม จะใช้แรงงานสัตว์หรือแรงงานคนเพื่อช่วยในการผลิตและการขนส่งสินค้าจากไร่นาหรือโรงงานไปสู่ตลาด มนุษย์ได้ค้นคิด ประดิษฐ์เครื่องใช้ง่ายๆ เช่น หม้อน้ำซึม

โดยนำดิน แกลบ และทรายมานวดให้เข้ากัน และปั้นเป็นรูปหม้อน้ำ นำไปเผาไฟให้สุกจนเนื้อดินแกร่ง แต่มีรูพรุนให้น้ำซึมออกมาได้ บรรจุน้ำนำไปฝังดินใต้โคนต้นไม้ ใช้เศษหญ้าคลุมดินรอบโคนต้นไม้มิให้น้ำระเหยไปในอากาศ น้ำจากหม้อน้ำซึมจะค่อยๆ ซึมออกมา ดินรอบๆ ต้นไม้จะชุ่มชื้น เป็นการประหยัดน้ำ ประหยัดเวลาและแรงงานในการให้น้ำต้นไม้ การให้น้ำวิธีนี้ไม่สิ้นเปลืองเงินทองมากนัก อีกวิธีหนึ่งเป็นระบบการให้น้ำหยดแก่ต้นไม้ โดยต่อท่อไปรอบๆ สวนให้ผ่านโคนต้นไม้ น้ำจากท่อจะค่อยๆ หยด ทำให้โคนต้นไม้ชุ่มชื้น นอกจากนั้นการนำมูลสัตว์ เช่น มูลสุกรมาหมักในหลุม ทำให้เกิดแก๊สมูลสัตว์ สามารถต่อท่อนำแก๊สมูลสัตว์จากหลุมหมักไปใช้หุงต้มอาหารตามบ้านเรือน

หรือนำไปใช้ปั่นเครื่องยนต์ทำกระแสไฟฟ้าได้ มูลสุกรที่หมักยังนำไปใช้เป็นปุ๋ยแก่ต้นไม้ได้อีกด้วย พืชบางชนิดใช้แทนดินปลูกพืชผักได้ เพราะมีอาหารพืช เช่น ผักตบชวา นำมาผึ่งแดดให้แห้งแล้วมัดเข้าเป็นฟ่อน

ในโรงงานอุตสาหกรรมสมัยใหม่ มีการนำเครื่องจักรกลมาใช้ในการผลิต สามารถเพิ่มผลผลิตและผลิตได้รวดเร็ว ใช้คนควบคุมดูแลเครื่องจักรไม่มากนัก แต่ต้องใช้คนที่มีความรู้ ปัจจุบันมีการนำความรู้ทางคอมพิวเตอร์มาพัฒนาใช้กับเครื่องจักรกลตามโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้ผลิตสินค้าได้มากขึ้น และเป็นสินค้ามีคุณภาพ การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจึงสะดวกสบายขึ้น

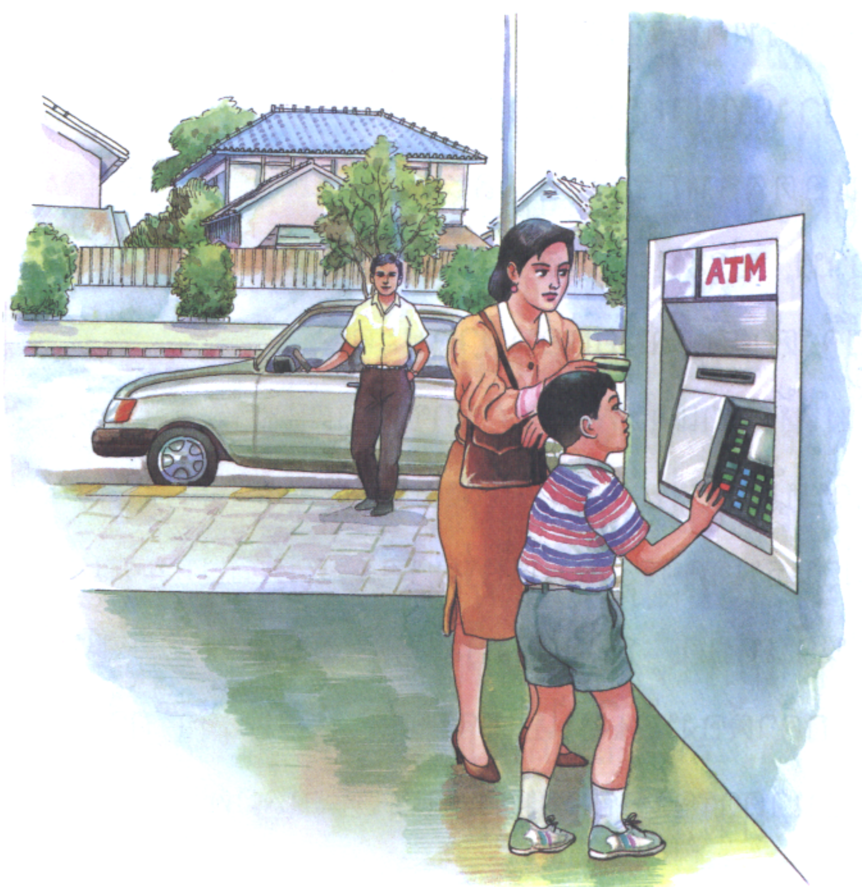
ธนาดูโทรทัศน์จบแล้วจึงพูดกับแม่ว่า “แม่ครับ มนุษย์เรานำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประดิษฐ์เครื่องใช้ต่างๆ ในไร่นา ในโรงงานอุตสาหกรรม และในบ้าน ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ประหยัดเวลาและประหยัดแรงงาน การดำรงชีวิตของมนุษย์จึงต่างกับสมัยก่อนมากนะครับ”

แม่ยิ้มให้ธนาและพูดว่า “ลูกช่างคิดและสรุปได้ดีมาก”

บ่ายวันนั้น พ่อ แม่ และธนาไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้า พ่อขับรถผ่านธนาคาร แม่ให้พ่อจอดรถเพื่อเบิกเงินจากธนาคาร แม้วันนี้เป็นวันหยุด ธนาคารก็มีเครื่องเบิกเงินอัตโนมัติไว้บริการแก่ลูกค้า ลูกค้าต้องนำเงินไปเข้าธนาคารเรียกว่า การเปิดบัญชีกับธนาคาร ธนาคารจะออกสมุดบัญชีให้แก่ลูกค้า หากลูกค้าคนใด

ต้องการใช้บริการเบิกเงินจากเครื่องเบิกเงินอัตโนมัติ ธนาคารจะออกบัตรใช้กับเครื่องเบิกเงินอัตโนมัติและหมายเลขรหัส ลูกค้าจะเก็บหมายเลขรหัสไว้เป็นความลับ เพื่อมิให้ผู้อื่นนำบัตรไปเบิกเงินของตน การเบิกเงินของแม่ แม่ใช้บัตรที่ธนาคารออกให้สอดเข้าในเครื่องเบิกเงินอัตโนมัติ กดหมายเลขรหัสและจำนวนเงินตามที่แม่ต้องการ ภายในสองสามนาทีเครื่องเบิกเงินอัตโนมัติก็จะให้เงินตามจำนวนที่แม่ต้องการ พร้อมกับคืนบัตรที่ธนาคารออกให้แก่แม่

พ่อ แม่ และธนาไปถึงห้างสรรพสินค้าซึ่งเป็นตึกสูงหลายชั้น แต่ละชั้นติดตั้งเครื่องปรับอากาศสำหรับปรับอุณหภูมิ อากาศภายในตัวอาคารจึงไม่ร้อน ผู้คนที่มาซื้อสินค้าจะใช้บันไดเลื่อน

หรือใช้ลิฟต์ไปยังชั้นต่างๆ แต่ละชั้นมีเนื้อที่กว้างขวาง แบ่งเนื้อที่ขายสินค้าเป็นแผนกต่างๆ เช่น แผนกเสื้อผ้า เครื่องใช้ไฟฟ้า นาฬิกา เครื่องแก้ว เครื่องเขียนและหนังสือ เป็นต้น และยังมีแผนกซุปเปอร์มาร์เกต ซึ่งเป็นแผนกขายอาหารสด อาหารกระป๋อง เครื่องใช้ในครัว ทุกแผนกจะคำนวณราคาสินค้าที่ลูกค้าซื้อด้วยเครื่องคิดเลขขนาดใหญ่ ทำให้การคำนวณราคาสินค้าไม่ผิดพลาด

แม่เคยพูดกับธนาว่า ปัจจุบันเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ ช่วยให้การทำงานสะดวกสบายขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มนุษย์ผลิตขึ้น ชีวิตของคนเราจึงแวดล้อมด้วยเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์มากขึ้นทุกวัน มนุษย์จะต้องเรียนรู้วิธีใช้เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตน และต้องใช้เพื่อประโยชน์สุขของตนเองและเพื่อนมนุษย์ ไม่ควรนำเทคโนโลยีไปใช้ในการเอาเปรียบผู้อื่น

คำใหม่ในบทเรียน

กด กระติกน้ำ แกลบ แก๊ส คู่มือ เครื่องเขียน เครื่องคิดเลข เครื่องจักรกล เครื่องดูดควัน เครื่องเบิกเงินอัตโนมัติ เครื่องปรับอากาศ เครื่องมือ เครื่องยนต์ เครื่องเรือน ฉาย ซัก ซุปเปอร์มาร์เกต ตรวจตรา ติดตั้ง ตื่น ตู้เย็น ตู้อบ ฤ (ธนา) นาที บทความ บริการ บัตร บันไดเลื่อน เบิก ประเภท ปั้น เปิดบัญชี ผงซักฟอก ผักตบชวา แผนก ฝาผนัง พรุน พัดลม แพง ฟ่อน มุ้งลวด ราคา ลิฟต์ สมุดบัญชี สิ้นเปลือง สุกร หมายเลขรหัส หลักการ ห้างสรรพสินค้า อัตโนมัติ อุณหภูมิ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

คุณภาพ	อ่านว่า	คุน – นะ – พาบ
อัตโนมัติ	อ่านว่า	อัด – ตะ – โน – มัด
เทคโนโลยี	อ่านว่า	เท็ก – โน – โล – ยี่
วิทยาศาสตร์	อ่านว่า	วิด – ทะ – ยา – สาด
อุตสาหกรรม	อ่านว่า	อุด – สา – หะ – กำ
โทรทัศน์	อ่านว่า	โท – ระ – ทัด
อุณหภูมิ	อ่านว่า	อุน – หะ – พูม
สรรพสินค้า	อ่านว่า	สับ – พะ – สิน – ค้า
ซุปเปอร์มาร์เกต	อ่านว่า	ซุบ – เป้อ – มา – เก้ด
เครื่องจักรกล	อ่านว่า	เครื่อง – จัก – กน
ประสิทธิภาพ	อ่านว่า	ประ – สิด – ทิ – พาบ

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กด

คำที่มี **จ ต ติ ตร ท ส** เป็นตัวสะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กด** อ่านออกเสียง **ด** สะกด

อัตโนมัติ วิทยุ วิทยาศาสตร์ ประสิทธิภาพ
ตรวจตรา รหัส อุตสาหกรรม ออกบัตร
บทบาท ประเภท

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กก

คำที่มี **ข ค ฆ** เป็นตัวสะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กก** อ่านออกเสียง **ก** สะกด

เทคโนโลยี เชื้อโรค ยุคใหม่ เมฆฝน
เครื่องคิดเลข

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กน

คำที่มี **ณ ญ ล ร** เป็นตัวสะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กน** อ่านออกเสียง **น** สะกด

คำนวณ อาคาร ต้องการ ธนาคาร
บริการ บัญชี เครื่องจักรกล มูลสุกร
คุณภาพ

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

์ เรียกว่า **ไม้ทัณฑฆาต** ใช้วางบนพยัญชนะที่ไม่ต้องการออกเสียง เรียกว่า **ตัวการันต์** คำหนึ่งๆ อาจมีตัวการันต์มากกว่า ๑ ตัว

โทรทัศน์	ประดิษฐ์	แสงจันทร์	พระอาทิตย์
เครื่องยนต์	คอมพิวเตอร์	ลิฟต์	ซุปเปอร์มาร์เกต

ความรู้ทางภาษา

คำภาษาอังกฤษที่ใช้ในภาษาไทย

คำที่มาจากภาษาอังกฤษ นำมาใช้ในภาษาไทย ส่วนมากไม่ใส่รูปวรรณยุกต์ เมื่อออกเสียงให้ออกเสียงวรรณยุกต์คล้ายคำเดิม และออกเสียงตัวสะกดตามมาตราตัวสะกดของไทย

เทคโนโลยี	อ่านว่า	เท็ก – โน – โล –ยี่
ลิฟต์	อ่านว่า	ลิบ
คอมพิวเตอร์	อ่านว่า	คอม – พิว – เต้อ
ซุปเปอร์มาร์เกต	อ่านว่า	ซุบ – เป้อ – มา – เก้ด
กราฟ	อ่านว่า	กร๊าบ
เทป	อ่านว่า	เท้บ
เฮลิคอปเตอร์	อ่านว่า	เฮ – ลิ – ค้อบ – เต้อ

ประโยคที่มีคำเชื่อมแสดงเหตุผล

ประโยคแสดงเหตุผลจะเป็นประโยคที่มีประโยค ๒ ประโยค ประโยคหนึ่งแสดงเหตุ อีกประโยคหนึ่งแสดงผล และมี**คำเชื่อม** เชื่อมประโยคทั้งสองเข้าด้วยกัน ได้แก่คำว่า เพราะว่า เพราะ เพราะฉะนั้น ฉะนั้น จึง โดยที่ ฉะนั้น...จึง เพราะ...จึง โดยที่...จึง คำเชื่อมเหล่านี้ เรียกว่า **คำสันธาน**

อ่านประโยคต่อไปนี้แล้วสังเกตการใช้ประโยคเหตุผล

เขาไม่ได้มาโรงเรียนเพราะเขาไม่สบาย

เขาไม่ได้มาโรงเรียน	เป็นประโยคผล
เขาไม่สบาย	เป็นประโยคเหตุ

พ่อของเขาแก่มากแล้ว ฉะนั้นพ่อจึงไม่ออกนอกบ้าน

พ่อของเขาแก่มากแล้ว	เป็นประโยคเหตุ
พ่อไม่ออกนอกบ้าน	เป็นประโยคผล

เพราะเขาเรียนหนังสือ เขาจึงเป็นคนมีความรู้

เขาเป็นคนมีความรู้ เพราะเขาเรียนหนังสือ

เขาเรียนหนังสือ	เป็นประโยคเหตุ
เขาเป็นคนมีความรู้	เป็นประโยคผล

เพราะว่าปรีชาเกียจคร้าน ปรีชาจึงสอบตกเมื่อปีที่แล้ว

ปรีชาเกียจคร้าน	เป็นประโยคเหตุ
ปรีชาสอบตกเมื่อปีที่แล้ว	เป็นประโยคผล

พ่อเป็นคนมีใจเมตตาผู้อื่น พ่อจึงเป็นที่รักใคร่ของคนในหมู่บ้าน

พ่อเป็นคนมีใจเมตตา	เป็นประโยคเหตุ
พ่อเป็นที่รักใคร่ของคนในหมู่บ้าน	เป็นประโยคผล

ประโยคแสดงเหตุผล เป็นประโยคที่มี ๒ ประโยค ประโยคหนึ่งเป็นเหตุ อีกประโยคหนึ่งเป็นผล ประโยคเหตุจะอยู่หน้าหรืออยู่หลังประโยคผลก็ได้ มี **คำสันธาน** เพราะ เพราะว่า เพราะฉะนั้น ฉะนั้น จึง โดยที่ ฉะนั้น...จึง เพราะ...จึง โดยที่...จึง เป็นคำเชื่อมประโยคทั้งสองนั้น

การจดบันทึกความรู้

การจดบันทึกความรู้ เป็นการจดบันทึกความรู้จากการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ ฟังการบรรยาย หรือฟังการอภิปราย หรือจดบันทึกจากการอ่านหนังสือ หรือจดบันทึกจากการไปเที่ยวดูสิ่งต่างๆ หรือการไปเที่ยว

การจดบันทึกความรู้ มีวิธีการดังนี้

๑. จดบันทึกสาระสำคัญที่เป็นความรู้ ผู้บันทึกจะต้องมีความเข้าใจและจับประเด็นสาระสำคัญให้ได้

๒. ใช้อักษรย่อในการบันทึกเพื่อความรวดเร็ว เช่น

โรงเรียน	ใช้อักษรย่อว่า	**ร.ร.**
รัชกาลที่ ๒	ใช้อักษรย่อว่า	**ร.๒**
ร้อยตำรวจเอก	ใช้อักษรย่อว่า	**ร.ต.อ.**
กิโลเมตร	ใช้อักษรย่อว่า	**กม.**

๓. จดบันทึกอย่างเป็นระเบียบด้วยลายมือสวยงาม

๔. บอกวัน เดือน ปี ที่บันทึกและแหล่งความรู้

ตัวอย่างการจดบันทึกจากการฟัง

ต่อไปนี้ท่านจะได้ฟังข้อคิดจากนิทานในรายการวิทยุเพื่อนก่อนนอน

มีเรื่องเล่าว่า ชายคนหนึ่งไปพบสระน้ำแห่งหนึ่งมีน้ำใสสะอาด โดยที่เขาเป็นคนเขียนหนังสือไม่ค่อยถูก เขาจึงเขียนป้ายประกาศ มีข้อความว่า “ทีนีมีนำ” บังเอิญมีชายคนหนึ่งอ่านหนังสือไม่ค่อยได้ จูงคนตาบอดเดินผ่านมา คนอ่านหนังสือไม่ค่อยออกจึงอ่านข้อความที่เขียนไว้ให้คนตาบอดฟังว่า “ที่นี่มีหมีนำ”คนตาบอดได้ฟังไม่ทันคิด เกิดความกลัวจึงวิ่งหนีไปชนต้นไม้ได้รับบาดเจ็บ เรื่องที่เล่านี้เป็นเรื่องกล่าวถึงโทษของการเขียน การอ่านหนังสือไม่คล่อง และการไม่รู้จักคิดให้รอบคอบ

ตัวอย่างการบันทึก

ข้อคิดจากนิทาน

คนเขียนหนังสือไม่ค่อยถูกไปพบสระน้ำจึงเขียนว่า “ทีนีมีนำ” คนอ่านหนังสือไม่ค่อยถูกจูงคนตาบอดมาอ่านข้อความว่า “ที่นี่มีหมีนำ” คนตาบอดได้ฟังก็วิ่งหนีไปชนต้นไม้ได้รับบาดเจ็บ เรื่องนี้เป็นโทษของการเขียนไม่คล่อง อ่านไม่คล่อง และการคิดไม่รอบคอบ

(จากรายการวิทยุ <u>เพื่อนก่อนนอน</u>)

ตัวอย่างการจดบันทึกจากการอ่าน

ประเทศไทยมีการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นในทุกๆด้าน ก่อให้เกิดผลดีมากมาย ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น อายุของคนโดยเฉลี่ยสูงกว่าเดิม จาก ๔๐ ปี เป็น ๖๐ ปี มีการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ลดความยากจนของคนลง นำเทคโนโลยีมาเพิ่มผลผลิต เช่น การประมงมีการนำเรือยนต์ไปจับปลาในท้องทะเลห่างไกล และนำมารักษาในห้องเย็นภายในเรือซึ่งเป็นห้องทำความเย็น การทอผ้ามีการใช้เครื่องจักรกลมาทอผ้า กลายเป็นประเทศผู้ส่งผ้าไปขายทั่วโลก การเกษตรมีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาช่วยในการปลูกข้าว ทำให้ได้ข้าวมากขึ้น สามารถส่งออกไปจำหน่ายเป็นสินค้าออก ได้เงินตราเข้าประเทศจำนวนหลายหมื่นล้านบาท วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญมากทั้งด้านสุขภาพอนามัยของคนไทย และชีวิตความเป็นอยู่

(ตัดตอนจากบทความเรื่อง วิทยาศาสตร์ก้าวหน้า ของ ผ่อน กิตติ ในหนังสือ มีคุณค่าน่ารู้)

การบันทึก

๑. อ่านเรื่องให้จบ แล้วจับสาระสำคัญ

๒. จดสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เป็นสำนวนภาษาของผู้จดบันทึก

๓. จดชื่อหนังสือและชื่อผู้เขียนไว้ด้วย

ตัวอย่าง

ประโยชน์ของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ปัจจุบันประเทศไทยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นในทุกๆด้าน ซึ่งก่อให้เกิดผลดีมากมาย เป็นต้นว่า ทำให้สุขภาพอนามัยและชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยดีขึ้น ช่วยเพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าหลายอย่าง จนสามารถส่งเป็นสินค้าออก ทำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก

(จากบทความเรื่อง วิทยาศาสตร์ก้าวหน้า ของ ผ่อน กิตติ ในหนังสือ มีคุณค่าน่ารู้)

อ่านบทร้อยกรอง

เกิดมาอย่าเสียที

เสียแรงเกิดมาอย่าเสียที ที่ได้มีทั้งชาติศาสนา
ทั้งมีกษัตริย์ขัตติยา เป็นปิ่นประชาชาวเรา
ไม่ควรนั่งนิ่งทั้งหญิงชาย ไม่ควรให้อายขายหน้าเขา
อย่าให้ใครตำหนิติเรา ว่าเอาแต่แก่งแย่งกัน
เพ่งดูประโยชน์หมู่มาก ตัวยอมลำบากทุกสิ่งสรรพ์
ประนีประนอมพร้อมกัน ทุกวันมุ่งรักษ์สามัคคี

เลือดเนื้อร่างกายถวายไว้ ภายใต้บาทบงสุ์พระทรงศรี
ยืนยงจงรักภักดี วางชีวีแทบเบื้องบาทยุคล

(จากบทละครพูดเรื่อง หนามยอกหนามบ่ง
บทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)

อ่านเสริมบทเรียน

นกกระจาบ

นกกระจาบฝูงหนึ่งไปหากินในนา ชาวนาเห็นนกกระจาบบินมาหากินก็ใช้ตาข่ายดักจับนกกระจาบทุกวัน นกกระจาบนายฝูงจึงประชุมหาทางแก้ไขมิให้ถูกจับ บรรดานกกระจาบออกความเห็นให้บินขึ้นพร้อมกัน และยกตาข่ายหนีไปได้ ด้วยความพร้อมเพรียงของฝูงนกกระจาบ ชาวนาจึงไม่สามารถจับนกกระจาบได้

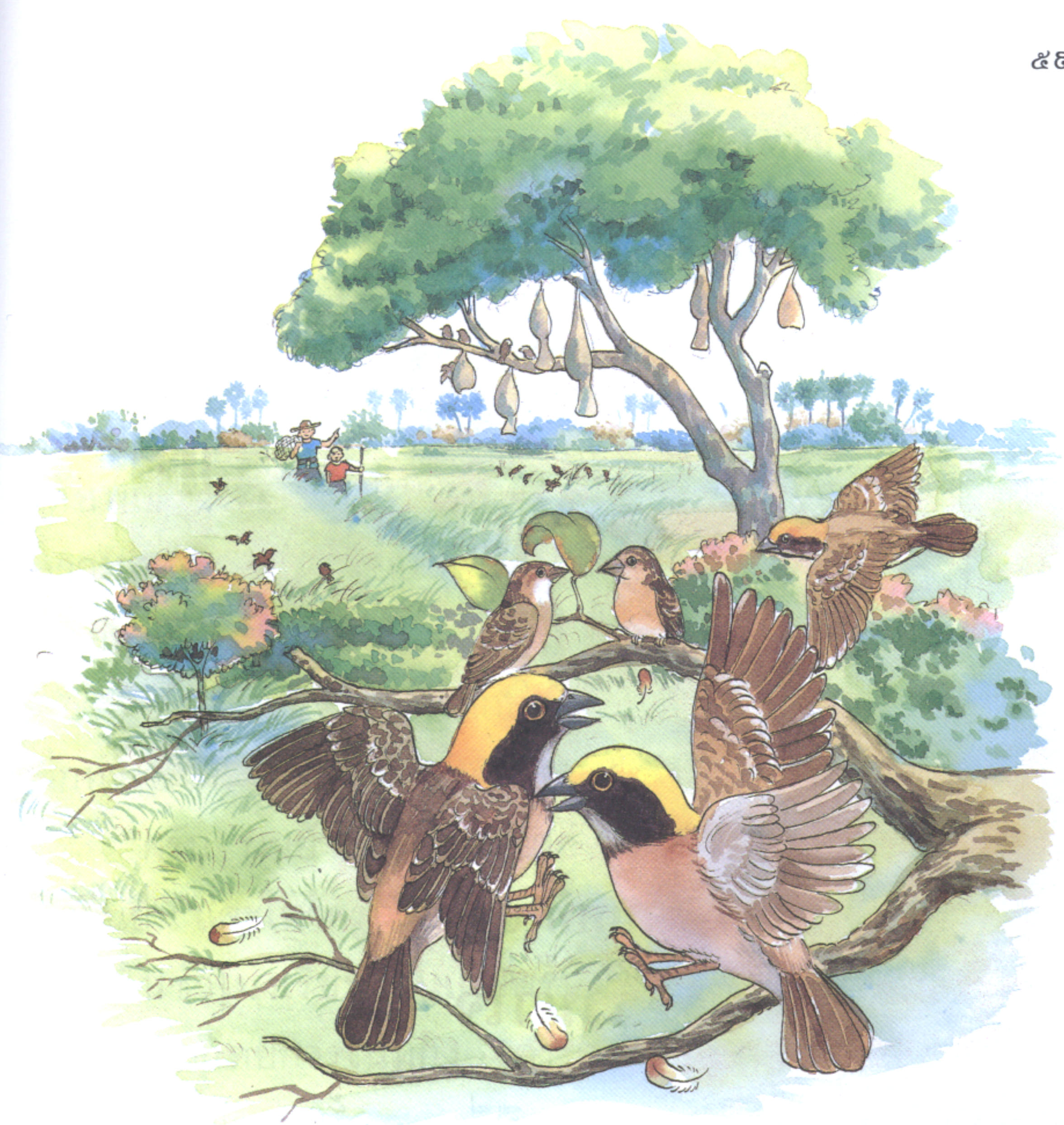
ต่อมานกกระจาบสองตัวเกิดทะเลาะกัน และต่างก็ไม่ให้อภัยซึ่งกันและกัน

"เราขอโทษด้วยนะที่บินไปถูกหัวของท่าน" นกกระจาบตัวหนึ่งขอโทษเพื่อน

"แต่เราเจ็บนะ ท่านคงบินมาแกล้งเหยียบหัวเรามากกว่า" นกกระจาบอีกตัวหนึ่งตอบอย่างโกรธมาก

"แต่เราไม่ได้แกล้งท่านนะ" นกกระจาบตัวแรกยังคงยืนกราน

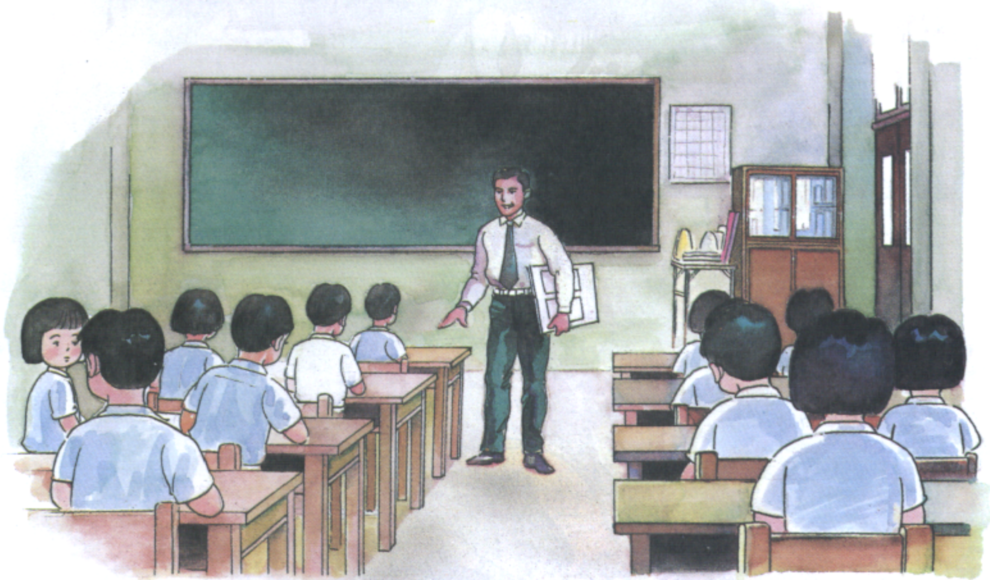
ดังนั้น นกกระจาบสองตัวจึงเข้าจิกตีกัน นกกระจาบตัวอื่นๆ ต่างแยกเข้าช่วยเพื่อนของตน จนกลายเป็นการทะเลาะเบาะแว้ง

และแบ่งออกเป็นสองพวก

ครั้นเมื่อชาวนามาวางตาข่ายดักนกกระจาบอีก นกกระจาบฝูงนั้นติดตาข่ายของชาวนา ต่างก็เกี่ยงกันที่จะยกตาข่ายบินหนีดังแต่ก่อน ในที่สุดชาวนาจับนกกระจาบได้ทั้งฝูง นกกระจาบฝูงนั้นจึงกลายเป็นอาหารอันโอชะของชาวนา

นี่แหละโทษของการทะเลาะเบาะแว้งกัน ไม่สามัคคีกัน ไม่รู้จักให้อภัยซึ่งกันและกัน ก็จะเกิดผลเช่นนี้

บทที่ ๑๓
รั้วน้ำใจ

นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ทั้งชายและหญิงต่างเตรียมตัวเรียนงานเกษตร ซึ่งเป็นชั่วโมงสุดท้ายของการเรียนในวันนั้น แดดยามบ่ายค่อนข้างร้อน แต่ภายในบริเวณโรงเรียนมีต้นไม้ให้ร่มเงาทำให้ร่มรื่น

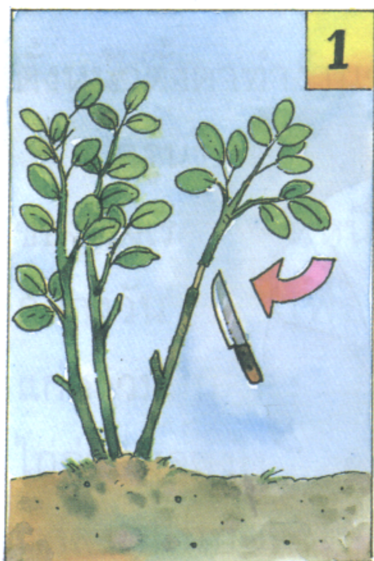
ครูนินทร์เป็นครูสอนงานเกษตร นักเรียนชอบเรียนงานเกษตรกับครูนินทร์ เพราะครูนินทร์สอนหนังสือสนุก เวลาสอนครูนินทร์จะให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันอยู่เสมอ

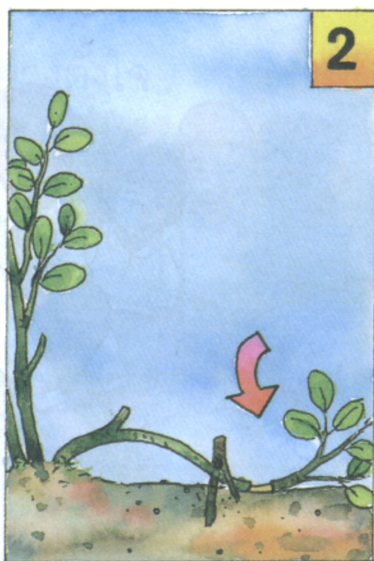
ครูนินทร์ถือภาพการขยายพันธุ์พืชด้วยกิ่งเข้ามาในห้อง เมื่อนักเรียนทำความเคารพครูนินทร์แล้ว ครูนินทร์เห็นชาตรีนั่งอยู่แถวเดียวกับอาคม ครูนินทร์จำได้ว่าชาตรีเคยเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เมื่อขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ชาตรีได้ลาออกไปเรียนต่อที่กรุงเทพมหานคร เพราะพ่อแม่ของชาตรีได้อพยพไปทำงานที่กรุงเทพมหานครเกือบสามปี แต่ฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวไม่ดีขึ้น พ่อและแม่ของชาตรีจึงอพยพกลับมาบ้านเดิม ชาตรีจึงมาเรียนอยู่ในโรงเรียนเดิม

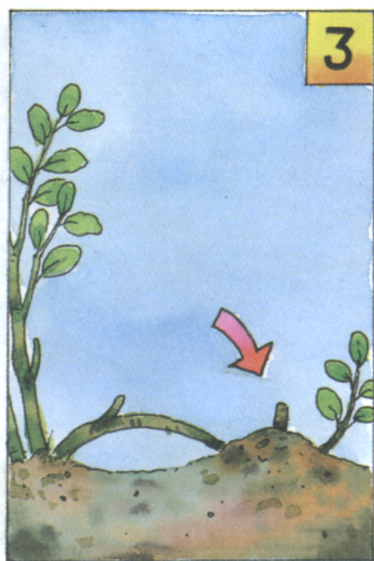
"นั่นชาตรีนี่ เธอย้ายกลับมาเรียนที่นี่อีกหรือ" ครูนินทร์ทักทายชาตรี

"ครับ ผมย้ายกลับมาเรียนที่นี่อีกครับ" ชาตรีพูดพร้อมกับลุกขึ้นยืน และไหว้ครูนินทร์

ในชั่วโมงเรียนงานเกษตรนั้น ครูนินทร์สอนเรื่องการขยายพันธุ์โดยการโน้มกิ่ง ครูนินทร์อธิบายให้นักเรียนฟังว่า

พืชที่นิยมขยายพันธุ์โดยการโน้มกิ่งมักเป็นพันธุ์ไม้เลื้อย เช่น มะลิ กุหลาบเลื้อย พวงชมพู เฟื่องฟ้า บานบุรี เป็นต้น จากนั้น ครูนรินทร์ได้พานักเรียนไปที่แปลงต้นไม้หลังโรงเรียน ครูนรินทร์ อธิบายวิธีการโน้มกิ่ง และสาธิตให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียน ลงมือปฏิบัติ นักเรียนต่างเลือกกิ่งมะลิที่จะขยายพันธุ์จากใน แปลง โดยเลือกกิ่งที่ไม่อ่อนหรือแก่เกินไป และมีสีเขียวอมน้ำตาล ซึ่งจะออกรากได้ง่าย โน้มกิ่งมะลิที่เลือกให้ถึงพื้นดิน ใช้ไม้บังคับ กิ่งไม่ให้ดีดกลับคืน แล้วเอาดินกลบ รดน้ำ ครูนรินทร์ยังอธิบายว่า นักเรียนจะต้องรดน้ำทุกวัน ไม่นานรากก็จะงอกออกจากตากิ่ง หลังจากนั้นจึงตัดกิ่งไปปลูก หรือชำไว้ก่อนให้รากแข็งแรงแล้วจึง นำไปปลูกภายหลัง

“ชาตรีให้ฉันช่วยทำเอาไหม” เรณูเดินเข้ามาถามอย่างมี น้ำใจที่เห็นชาตรียังเลือกกิ่งมะลิไม่ได้

“ขอบคุณครับ ฉันอยากทำด้วยมือเอง ฝึกทำเก่งแล้ว ฉัน จะได้ไปช่วยพ่อทำบ้าง” ชาตรีตอบ

ครูนินทร์ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ปลูกต้นสะระแหน่ แมงลัก โหระพา ผักบุ้ง ฯลฯ ไว้รอบขอบบ่อเลี้ยงปลา บนคันคู ปลูกมะละกอพันธุ์แขกดำ มะละกอทุกต้นมีผลดก ใกล้เวลาจะเลิกเรียน ครูนินทร์ให้นักเรียนแยกย้ายกันไปทำงานที่ตนรับผิดชอบ บ้างก็รดน้ำผัก บ้างก็ให้อาหารไก่ในเล้า บ้างก็ให้อาหารปลาตามบ่อต่างๆ บ้างก็พรวนดิน ใส่ปุ๋ยต้นไม้ ทุกคนตั้งหน้าตั้งตาทำงานอย่างตั้งใจ

ครูนินทร์เป็นผู้ริเริ่มทำการเกษตรแบบผสมผสาน ใช้ที่ดินของโรงเรียนส่วนหนึ่งประมาณ ๑๐ ไร่ ทำการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และเพื่อสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานเป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้าน ครูนินทร์ทำเล้าไก่ยื่นเข้าไปในบ่อเลี้ยงปลาดุก เมื่อไก่ถ่ายมูลลงในบ่อเลี้ยงปลา ปลาดุกจะกินมูลไก่และเศษอาหารที่ตกลงไปในบ่อทำให้น้ำในบ่อไม่เน่าเสีย

ครูนรินทร์ให้ต้นกล้ามะละกอพันธุ์แขกดำแก่ชาตรี ให้ปลูกที่โรงเรียน ๒ ต้น และปลูกที่บ้าน ๓ ต้น ครูนรินทร์ให้อาคมกับชาตรีช่วยกันปลูกต้นมะละกอในหลุมที่เตรียมไว้ เด็กทั้งสองนำปุ๋ยมาผสมกับดินที่ปากหลุม แล้วใช้จอบลากดินลงหลุมจนเต็มปากหลุม ขุดดินกลางหลุมเป็นหลุมเล็กๆ ขนาดเท่าถุงพลาสติกที่เพาะต้นกล้ามะละกอ ชาตรีใช้มีดกรีดถุงพลาสติกอย่างระมัด-ระวัง ไม่ให้ดินในถุงแตก และไม่ให้รากมะละกอขาด วางถุงต้นกล้าลงในหลุม แล้วค่อยๆดึงถุงพลาสติกออก ใช้ดินกลบให้แน่นบริเวณโคนต้นใช้ไม้หลักปักและผูกยึดติดลำต้น เพื่อป้องกันไม่ให้ลำต้นโยกไปมาตามแรงลม ใช้หญ้าแห้งคลุมดินบริเวณโคนต้น รดน้ำให้ชุ่ม

เย็นวันนั้นชาตรีนำถุงต้นกล้ามะละกอพันธุ์แขกดำไปให้พ่อดูแล้วบอกพ่อว่า

“พ่อครับ คุณครูให้ต้นมะละกอมาปลูก ๓ ต้น เป็นมะละกอ

พันธุ์แขกดำ ต้นเตี้ย คุณครูบอกว่า มะละกอพันธุ์นี้เนื้อแน่นกรอบ เมื่อสุกแล้วมีสีแดง รสหวาน คุณครูให้นักเรียนปลูกรอบขอบบ่อปลาที่โรงเรียน แล้วยังให้นักเรียนมาปลูกที่บ้านคนละ ๓ ต้นอีกด้วย ผมจะปลูกต้นมะละกอไว้ที่ริมรั้วบ้านเรา พ่อครับ วันจันทร์คุณครูให้พ่อไปเอาพันธุ์ปลาที่โรงเรียนด้วยครับ"

"พ่อตั้งใจจะไปหาครูอยู่เหมือนกัน เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน" นายมิ่งบอกกับชาตรี

วันเสาร์ ชาตรีตื่นนอนแต่เช้า หลังจากอาบน้ำและรับประ-ทานอาหารแล้วก็ไปโรงเรียนตามที่นัดหมายกับอาคม เพื่อรดน้ำผัก และให้อาหารไก่ในเล้าและปลาในบ่อ เมื่อกลับจากโรงเรียนชาตรีไปหาพ่อที่นา เพื่อช่วยพ่อรดน้ำต้นมะม่วงที่ปลูกใหม่ พ่อ

กับแม่มักจะชมชาตรีว่า ชาตรีขยันขันแข็ง และเอาใจใส่นำความรู้จากโรงเรียนมาช่วยพ่อกับแม่ทำงานเกษตรได้เป็นอย่างดี

ตอนบ่ายวันจันทร์ เมื่อนายมิ่งไปนาและทำงานที่ค้างอยู่เสร็จแล้ว นายมิ่งจึงไปพบครูนรินทร์ที่โรงเรียน ขณะนั้นครูนรินทร์อยู่ที่แปลงเกษตร

"สวัสดีครับ คุณครู" นายมิ่งทักครูนรินทร์พร้อมกับยกมือไหว้

"สวัสดีครับ พี่มิ่ง ผมได้ข่าวว่า พี่มิ่งย้ายกลับมา จะทำเกษตรแบบผสมผสาน ผมจึงให้ชาตรีไปบอกพี่ให้มาเอาปลาไปเลี้ยง" ครูนรินทร์พูด

"ขอบคุณครับ ผมไปทำงานรับจ้างได้เงินมาก็ใช้จ่ายไม่พอกินครับ พอดีพ่อยกที่นาให้ผม ๒๐ ไร่ ผมก็กลับมา จะทำเกษตรแบบใหม่ แต่ผมไม่เข้าใจวิธีการ จะมาขอคำแนะนำจากคุณครูครับ และจะมาขอรับปลาไปเลี้ยงในนา" นายมิ่งบอก

ครูนรินทร์พานายมิ่งดูแปลงเกษตรแบบผสมผสานของโรงเรียน ซึ่งครูนรินทร์ทำไว้เป็นตัวอย่าง เพื่อให้ความรู้แก่ชาวบ้านผู้สนใจ และครูนรินทร์ได้อธิบายให้นายมิ่งฟังว่า

"ที่ดินของโรงเรียน ๑๐ ไร่ ผมใช้ที่ดิน ๒ ไร่กับอีก ๒ งาน ขุดบ่อเลี้ยงปลา ๖ บ่อ ริมขอบบ่อก็ทำแปลงผัก เหนือบ่อปลาทำเล้าไก่ ให้ปลากินมูลไก่เป็นอาหาร น้ำในบ่อนำมารดผักริมขอบบ่อ ที่ดินที่เหลือก็ใช้ทำนา ปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ ๑๐ ไร่ จึงมีทั้งนาข้าว บ่อเลี้ยงปลา ที่เลี้ยงสัตว์ แปลงปลูกพืชหมุนเวียน และที่สำหรับปลูกไม้ยืนต้น มีมะม่วง มะละกอ ขนุน เป็นต้น"

ครูนรินทร์พานายมิ่งเดินดูนักเรียนกลุ่มหนึ่ง ที่กำลังช่วยกันกำจัดตัวหนอนและแมลงตามใบข้าวด้วยวิธีการดั้งเดิมอย่างสนใจ

นักเรียนกำลังกำจัดตัวหนอนกับแมลงตามใบข้าวโดยไม่ใช้สารเคมี แต่ใช้ไม้ปักเป็นหลักบนคันนา แล้วผูกเชือกเส้นเล็กๆ ไว้กับไม้หลักให้อยู่ในระดับต่ำกว่ายอดข้าว ขึงเชือกข้ามไปยังคันนาอีกฟากหนึ่ง ดึงเชือกให้ตึง เดินกลับไปกลับมา ลำต้นข้าวจะโน้มตัวไปตามเส้นเชือก แมลงและตัวหนอนที่เกาะตามใบข้าวก็จะร่วงลงน้ำเป็นอาหารปลาที่เลี้ยงในนาข้าว การทำเช่นนี้บ่อยๆ หนอนและแมลงศัตรูข้าวก็จะลดน้อยลง วิธีนี้จะช่วยทำให้ต้นทุนการผลิตข้าวต่ำ เพราะไม่ต้องซื้อยาฆ่าแมลง และทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมไม่เสีย

ขณะนั้นชาตรีกับอาคมจับเชือกคนละฟากคันนา เดินกลับไปกลับมาเพื่อกำจัดแมลงศัตรูต้นข้าวอีกแปลงหนึ่งโดยไม่ต้องใช้ไม้ปักเป็นหลัก ใช้คนสองคนถือเชือกเดินกลับไปกลับมาบนคันนา ก็ได้ผลเช่นเดียวกัน

"เดี๋ยวนี้โรงเรียนของเราเจริญขึ้นมากนะครับ นักเรียนของเราก็ขยัน และทำงานเป็น" นายมิ่งพูดพลางมองไปรอบๆแปลงเกษตรที่นักเรียนกำลังทำงานอย่างขะมักเขม้น

"ครับ ทางราชการได้ยกย่องโรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนดีเด่นของจังหวัด เพราะนักเรียนมีผลการเรียนดี มีกิริยามารยาทเรียบร้อย ขยัน อดทน หมั่นหาความรู้จากหนังสือในห้องสมุด นักเรียนรู้จักฝึกค้าขายหารายได้ เพราะโรงเรียนของเราจัดให้มีตลาดผัก พ่อค้าแม่ค้าจะมารับซื้อผลผลิตทางการเกษตรจากชาวบ้านและนักเรียน ทำให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียนด้วย" ครูนรินทร์อธิบาย

“เท่าที่ผมสังเกต โรงเรียนไม่มีรั้วล้อมรอบ คุณครูไม่กลัววัวควายมากินผักและต้นไม้ที่กำลังออกผลดก หรือไม่กลัวถูกลักขโมยหรือครับ” นายมิ่งถาม

“ไม่กลัวหรอกครับ ต้นไม้ทุกต้น สัตว์ทุกตัวและทรัพย์สินในโรงเรียนล้วนแต่เป็นของนักเรียนทุกคน ซึ่งเป็นลูกหลานของชาวบ้าน โรงเรียนมีน้ำใจของเด็กนักเรียนและชาวบ้านทุกคนเป็นรั้วของโรงเรียน” ครูนรินทร์ตอบด้วยน้ำเสียงหนักแน่น

คำใหม่ในบทเรียน

กรอก การเกษตรแบบผสมผสาน กิจกรรม เกินไป ขะมักเขม้น ขึง แขกดำ (ครูนรินทร์) คันนา งานเกษตร จอบ (ชาตรี) ชำ ชุ่ม เชือก ดั้งเดิม ดีด ดีเด่น ตลาดนัด ทรัพย์สิน (นายมิ่ง) โน้ม บานบุรี ปลาดุก ผักบุ้ง พวงชมพู ฟาก เฟื่องฟ้า มารยาท แมงลัก ยาฆ่าแมลง แยกย้าย รับจ้าง (เรณู) ลักขโมย สะระแหน่ สาธิต สารเคมี สิ่งแวดล้อม หมุนเวียน หลัก อพยพ (อาคม)

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

เกษตร	อ่านว่า	กะ-เสด
อพยพ	อ่านว่า	อบ-พะ-ยบ
ผสมผสาน	อ่านว่า	ผะ-สม-ผะ-สาน
พลาสติก	อ่านว่า	พล้าด-สะ-ติก
ผลผลิต	อ่านว่า	ผน-ผะ-หลิด
ศัตรู	อ่านว่า	สัด-ตรู
กิจกรรม	อ่านว่า	กิด-จะ-กำ
สาธิต	อ่านว่า	สา-ทิด
สวัสดี	อ่านว่า	สะ-หวัด-ดี

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กบ

คำที่มี ป พ ภ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน **บ** สะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กบ**

สัปดาห์	สาปแช่ง	รูปภาพ	เคารพ
กรุงเทพฯ	อพยพ	ลพบุรี	งานศพ
นพรัตน์	นิพพาน	มีลาภ	โลภมาก

วันอาทิตย์เป็นวันแรกของสัปดาห์
การสาปแช่งเป็นสิ่งไม่ดี
ใครเป็นคนวาดรูปภาพนี้
เมื่อนักเรียนพบครู นักเรียนควรทำความเคารพ
จังหวัดลพบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลาง
นพรัตน์ หมายถึง แก้วเก้าชนิด
โลภมากมักลาภหาย

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กน

คำที่มี ณ ญ ร ล ฬ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน **น** สะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กน**

ขอบคุณ	คุณนาย	ประมาณ	กาญจนบุรี	กล้าหาญ
มอญ	ทหาร	อาหาร	การงาน	กาลเวลา
คนพาล	นงพาล	น้ำตาล	ทมิฬ	

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดทางทิศตะวันตกของประเทศไทย
คนที่มาในวันนี้มีประมาณหนึ่งหมื่นคน
ทหารมีความกล้าหาญในการรบ
คนพาลหมายถึงคนชั่ว แต่นงพาลหมายถึงเด็กรุ่นสาว
คนใจทมิฬเป็นคนดุร้าย

อ่านคำที่ออกเสียง อะ

คำที่ออกเสียง **อะ** มีทั้งคำที่มีสระ –ะ ประสม และคำที่ไม่มีสระ –ะ ประสม แต่อ่านออกเสียงอะ

คำที่มีสระ –ะ ประสม

มะลิ	มะละกอ	มะม่วง	สะระแหน่
โหระพา	ระมัดระวัง	ฐานะ	ศิลปะ

คำที่ไม่มีสระ –ะ ประสม แต่อ่านออกเสียง อะ

เกษตร	ขยาย	ขะมักเขม้น	ขยันขันแข็ง
ขนุน	ขณะนั้น	เจริญ	ผสมผสาน

ผลผลิต	ปฏิบัติ	มหานคร	แมลง
มลายู	ทแยง	ทยอย	อธิบาย

เขาใช้วิธีการโน้มกิ่งในการขยายพันธุ์มะลิ

นายมั่นเป็นคนมีฐานะดี เพราะความขยันขันแข็งของเขา

ผู้เจริญย่อมเป็นคนมีกิริยามารยาทเรียบร้อย

ตัวแมลงกัดกินผลมะม่วง

ประเทศมาเลเซียตั้งอยู่บนแหลมมลายูซึ่งอยู่ติดกับภาคใต้ของประเทศไทย

อ่านคำที่ออกเสียง ออ

พยัญชนะ จ ท บ ม อยู่หน้าคำบางคำ ให้อ่านออกเสียง **จอ ทอ บอ มอ**

จระเข้	ทรพี	ทรชน	บริวาร	บริจาค	บริบูรณ์
บริโภค	บริเวณ	บริษัท	บริสุทธิ์	บริหาร	มรณภาพ
มรดก	มรกต	มรสุม	มรคา		

จระเข้เป็นสัตว์ดุร้าย อยู่ในแม่น้ำลำคลอง

พวกทรชนเป็นคนชั่วช้า

ดาวเคราะห์เป็นดาวบริวารของดวงอาทิตย์

ที่ดินบริเวณนี้เป็นสถานที่ก่อสร้างบริษัทแห่งหนึ่ง

หลวงพ่อที่วัดมรณภาพแล้ว

ลมมรสุมพัดพาฝนมาตกในประเทศไทย

การบริจาคเป็นการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ทำให้ใจเป็นสุข

ความรู้ทางภาษา

ประโยคที่มีส่วนขยาย

ประโยคที่มีส่วนขยาย เป็นประโยคที่มีคำหรือกลุ่มคำขยายประธาน กริยา หรือกรรมของประโยค หรือขยายคำที่มาขยายด้วยกันให้ชัดเจนขึ้น

ตัวอย่าง

ขยายประธาน

เสื้อสีเหลืองของฉันหายไปไหน

บ้านหลังถัดไปเป็นบ้านของคุณลุงของฉันเอง

สมุดเล่มปกแดงเป็นสมุดบัญชีการเงิน

ขยายกริยา

น้องร้องไห้เสมอ

เด็กคนนี้กินข้าวจุ

ครูสอนหนังสือเก่ง

ขยายกรรม

แม่ซื้อเงาะหวานกรอบ

ครูไม่ชอบนักเรียนดื้อและซน

บิดาพูดกับบุตรคนสุดท้องว่าจะพาไปต่างจังหวัด

ขยายคำขยาย

เขาอ่านบทร้อยกรองได้ไพเราะมาก

รถไฟแล่นเร็วราวกับลมพัด

เขาสวมเสื้อสีเหลืองอ่อย

คำบอกจำนวนและคำบอกลักษณนาม

คำบอกจำนวน

ในภาษาไทยจะมี**คำบอกจำนวนนับ** เช่น กระเป๋า ๓ ใบ ดินสอ ๕ แท่ง คนคนเดียว คำว่า สาม ห้า และเดียว เป็นคำบอกจำนวน บางทีจะมีคำบอกจำนวนที่ไม่ได้ระบุจำนวนแน่นอน เช่น คนหลายคน ของน้อยสิ่ง เป็นต้น คำว่า หลาย และ น้อย ไม่ได้ระบุจำนวนแน่นอน

คำบอกลักษณนาม

เป็นคำบอกลักษณะของคำนามที่เป็นหน่วยของจำนวนนับตามลักษณะของคำนามที่กล่าวถึง เช่น กระเป๋า ๓ ใบ ดินสอ ๕ แท่ง เป็นต้น

ตัวอย่าง

เขามีบ้าน ๒ หลัง

ขนม ๓ ห่ออยู่บนโต๊ะ

คนเราควรดื่มน้ำสะอาดวันละ ๘ แก้ว

แม่ซื้อข้าวมาถังหนึ่ง

เขามีพระพุทธรูปหลายองค์

ถนนหลายสายมุ่งสู่กรุงเทพมหานคร

คำบอกจำนวน ได้แก่ ๒ ๓ ๘ หนึ่ง หลาย

คำบอกลักษณนาม ได้แก่ หลัง ห่อ แก้ว ถัง องค์ สาย

การอ่านประกาศ

ประกาศ เป็นข้อความที่แจ้งเรื่องราว หรือชี้แจง หรือแนะแนวทางปฏิบัติให้ผู้อื่นทราบ จะเป็นประกาศของทางราชการหรือประกาศของบริษัทห้างร้านก็ได้ ถ้าเป็นประกาศของทางราชการ จะต้องใช้กระดาษที่มีเครื่องหมายตราครุฑอยู่กลางหน้ากระดาษ

การอ่านประกาศจะต้องอ่านให้รู้ว่า ประกาศเรื่องอะไร ประกาศของใคร มีใจความอย่างไร

ส่วนประกอบของประกาศ มีดังนี้

๑. ประกาศของส่วนราชการ หรือประกาศของห้างร้าน

๒. เรื่องที่ประกาศ

๓. ข้อความที่ประกาศ จะบอกเรื่องราวที่ประกาศอย่างชัดเจน

๔. วัน เดือน ปี ที่ประกาศ

๕. ลงชื่อ มีลายมือชื่อ และชื่อผู้ประกาศ

๖. ตำแหน่งของผู้ประกาศ

ตัวอย่าง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง การขยายเวลาการประกวดหนังสือเด็ก

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศเรื่อง การประกวดหนังสือเด็ก ลงวันที่ ๑๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๑ โดยประกาศรับต้นฉบับตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๓๑ นั้น เพื่อให้โอกาสผู้ส่งผลงานเข้าประกวดได้มีเวลาเตรียมต้นฉบับให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น จึงขยายเวลาการรับต้นฉบับต่อไปอีก จนถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๓๑

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๑

(นายชำเลือง วุฒิจันทร์)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การอ่านโฆษณา

การโฆษณาเป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่สินค้าหรือการบริการอย่างใดอย่างหนึ่งให้คนทั่วไปได้ทราบ อาจเป็นการโฆษณาทางโทรทัศน์ วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์ หรือป้ายโฆษณา เพื่อชักจูงให้คนสนใจ และนิยมใช้สินค้าหรือบริการสิ่งที่โฆษณา

การอ่านโฆษณาจะต้องพิจารณาว่า สิ่งของหรือบริการที่โฆษณาเชื่อถือได้หรือไม่ คุณสมบัติของสินค้าดีหรือไม่ดี ให้ข้อมูลพิจารณาครบถ้วนหรือไม่ สรรพคุณของสินค้าหรือบริการเกินความเป็นจริงหรือไม่

ตัวอย่าง

เรื่องอะไรที่คุณจะต้องเสียเงินซื้อขนมราคาแพงให้ลูก
ลองทำตามดิฉันซิคะ ถูกสตางค์กว่าและอร่อยกว่า
ลูก ๆ จะรักบ้าน และรักคุณมากขึ้น
ถ้าคุณซื้อเตาอบขนมตราพระอินทร์เนรมิต
คุณจะได้ทำขนมอร่อย ๆ ให้ลูกของคุณกิน
คุณซื้อเตาอบขนมตราพระอินทร์เนรมิต
จะได้รับแจกตำราทำขนมมีมูลค่า ๕,๐๐๐ บาท

ลิงกินกล้วยมาแล้ว
ยาธาตุตราลิงกินกล้วย ใช้แก้ปวดท้อง ท้องเสีย
และอาหารไม่ย่อย
มีจำหน่ายที่ร้านขายยาทั่วไป

อ่านบทร้อยกรอง

เป็นมนุษย์

เป็นมนุษย์ยกใจให้สูงเลิศ สิ่งประเสริฐนั้นคือความซื่อสัตย์
แม้ยึดถือมั่นไว้ในมนัส จะป้องปัดสรรพภัยในโลกา
ซื่อต่อตนต่อเวลาต่อหน้าที่ คนเช่นนี้ประเทศชาติปรารถนา
"เสียชีพอย่าเสียสัตย์" ซัดวาจา เป็นคาถาศักดิ์สิทธิ์เตือนจิตเอย

(จาก ศึกษาภาษิตและร้อยกรอง ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

อ่านเสริมบทเรียน

พลายแก้วเรียนวิชา

พลายแก้วเป็นบุตรของขุนไกรพลพ่ายและนางทองประศรี เมื่อขุนไกรพลพ่ายถึงแก่กรรม นางทองประศรีได้พาพลายแก้วไปบวชเป็นเณรที่วัดส้มใหญ่ จังหวัดกาญจนบุรี มีขรัวบุญ สมภารวัดส้มใหญ่เป็นผู้สอนวิชา

ครานั้นจึงโฉมเจ้าเณรแก้ว บวชแล้วร่ำเรียนด้วยเพียรหมั่น
ปัญญาไวว่องคล่องแคล่วครัน เรียนสิ่งใดได้นั่นไม่ช้าที

เณรแก้วร่ำเรียนวิชาจากขรัวบุญจนหมดทุกสิ่งทุกอย่าง แม้แต่ความรู้จากตำราเล่มใหญ่ ซึ่งขรัวบุญรวบรวมหัวใจพระคาถาต่างๆ ไว้ ก็สอนให้เณรแก้วโดยไม่ปิดบัง แต่เณรแก้วยังอยากมีความรู้มากยิ่งขึ้น

เณรแก้วได้ตำรับของท่านขรัว คิดถึงตัวอยากเรียนให้ยิ่งกว่า
วันหนึ่งจึงเข้าไปวันทา จะขอลาไปสุพรรณบุรี
ไปสืบหาวิชาเรียนต่อไป ท่านสมภารชอบใจหัวเราะรี่
ท่านวัดป่าเลไลยก์นั้นขยันดี กับสีกาทองประศรีรู้จักกัน

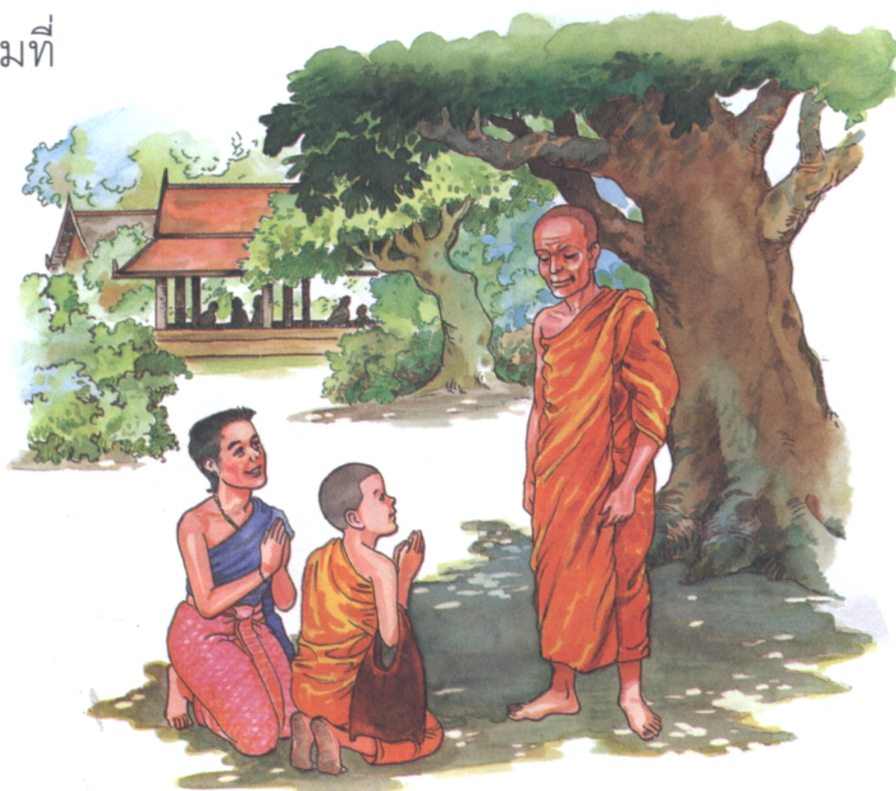
เณรแก้วลาขรัวบุญไปหานางทองประศรีผู้เป็นแม่ แม่จึงพาเณรแก้วไปหาขรัวมี เจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์ เพื่อฝากเณรแก้วไว้เป็นลูกศิษย์ นางทองประศรีขอให้เจ้าอาวาสช่วยอบรมสั่งสอนเณรแก้ว ถ้าเณรแก้วเกียจคร้าน ไม่ตั้งใจเรียน ก็ให้ลงโทษได้

สมภารจึงว่าอย่าร้อนใจ ไม่ฟังสอนเลี้ยงได้หรือยายโหวย
แต่ทว่าข้าก็ไม่ใคร่ทำโพย จะสั่งสอนไปโดยปัญญามัน
ถ้าเด็กดีเด็กก็มีแต่คนชม ชั่วแล้วเขาก็ถมผู้ใหญ่นั่น
เพื่อนก็เป็นเชื้อผู้ดีมีเผ่าพันธุ์ จะผ่าเหล่าเสียมันเห็นผิดไป

เณรแก้วร่ำเรียนวิชาอยู่กับขรัวมีด้วยความตั้งใจ สามารถเรียนได้เร็ว

ครานั้นจึงโฉมเจ้าเณรแก้ว ปัญญาคล่องแคล่วใครจะเหมือน
หมั่นหนักภักดีมิให้เตือน หัดเทศน์สามเดือนก็ขึ้นใจ

ขรัวมีเห็นเณรแก้วมีความขยันหมั่นศึกษา จึงสอนวิชาให้อย่างเต็มที่

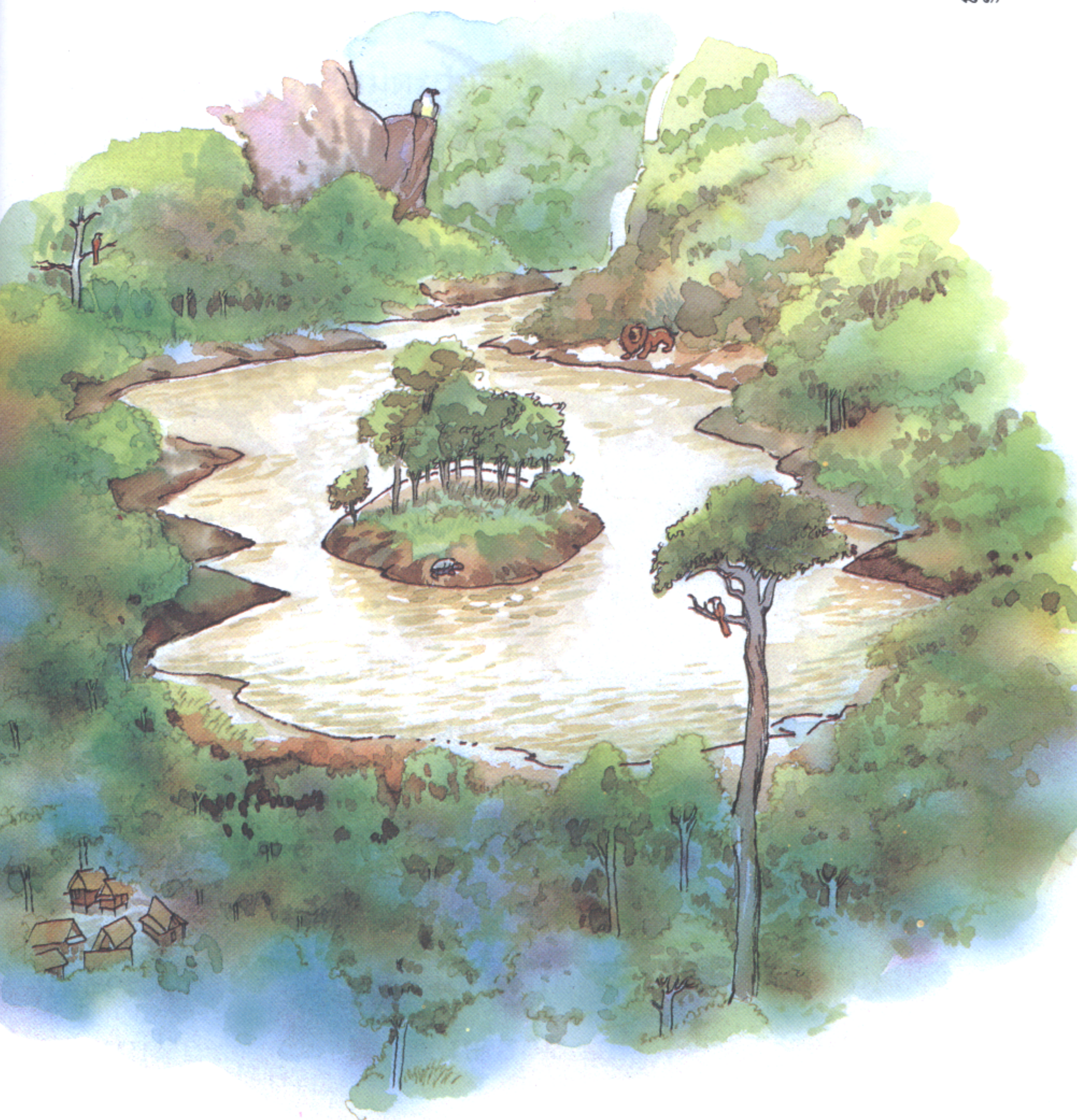
กูจะให้วิชาสารพัด ให้ชะงัดเวทมนตร์พระคาถา
ท่วงทีเอ็งจะดีดังจินดา แล้วคายชานหมากมาให้เณรกิน

เณรแก้วเป็นคนมีความกตัญญู ตลอดเวลาหลายปีที่อยู่กับขรัวมีก็ปรนนิบัติรับใช้อาจารย์สม่ำเสมอ

เจ้าเณรหมั่นปรนนิบัติพัดวี ท่านขรัวก็ยิ่งมีความรักใคร่

เมื่อพลายแก้วเติบโตได้เข้ารับราชการในกรุงศรีอยุธยา ได้เป็นขุนแผนแสนสะท้าน มีฝีมือในการรบ และเป็นนายทหารที่มีความกล้าหาญในการสงคราม

บทที่ ๑๔

พญานกออก

เรื่องพญานกออกเป็นนิทาน ซึ่งพระสารประเสริฐเป็นผู้เขียน ใช้นามปากกาว่า นาคะประทีป เรื่องพญานกออกมีว่า

ครั้งหนึ่ง พระเจ้าพรหมทัตครองราชสมบัติในเมืองพาราณสี มีชาวป่าพวกหนึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ที่พรมแดน ก็และในที่แห่งหนึ่งไม่ไกลหมู่บ้านนักมีหนองอยู่หนองหนึ่ง มีเหยี่ยวตัวหนึ่งอาศัยอยู่ทางทิศทักษิณ นางเหยี่ยวตัวหนึ่งอาศัยอยู่ทางทิศประจิม ราชสีห์ตัวหนึ่งอาศัยอยู่ทิศอุดร พญานกออกอาศัยอยู่ทิศบูรพา ในหนองนั้นมีเต่าอาศัยอยู่ท่ามกลาง

อยู่มาวันหนึ่ง เหยี่ยวนั้นไปเกี้ยวนางเหยี่ยว นางเหยี่ยวจึงถามว่า ท่านมีมิตรสหายซึ่งจะช่วยแก้ไขเมื่อคราวมีทุกข์ภัยมาถึงแล้วหรือ เหยี่ยวบอกว่า ยังไม่มี นางเหยี่ยวจึงเตือนว่าท่านควรจะหามิตรสหายให้ได้ก่อนมีภรรยา แล้วก็แนะว่า พญา-นกออกอยู่ทิศบูรพา ราชสีห์อยู่ทิศอุดร เต่าอยู่กลางหนอง

ท่านจงไปผูกไมตรีเป็นมิตรกับสัตว์ทั้งสามนั้นไว้เถิด เหยี่ยวรับคำนางเหยี่ยวแล้วก็ไปผูกไมตรีกับสัตว์ทั้งสามนั้นได้สมปรารถนาแล้วก็กลับมาอยู่กับนางเหยี่ยว ครั้นนางเหยี่ยวนั้นมีท้องแก่จึงชวนกันมาทำรังอยู่บนต้นกระทุ่มอันอยู่ในเกาะใกล้หนองเหยี่ยวนั้นมีลูกสองตัว

ครั้งนั้นมีชาวชนบทพวกหนึ่งไปเที่ยวหาของป่า ยังไม่ได้สิ่งอันใดตามประสงค์ จึงปรึกษากันว่า อย่างไรๆเราคงไม่มือเปล่ากลับบ้าน ไม่ได้สัตว์บกก็คงเอาสัตว์น้ำ แล้วก็พากันลุยน้ำไปขึ้นเกาะ เข้าอาศัยอยู่ใต้ต้นกระทุ่ม ครั้นเวลาค่ำก็สุมไฟ ไล่ยุงและริ้นควันก็หวนไปรมลูกเหยี่ยว ลูกเหยี่ยวก็ร้องเพราะไม่เคยถูกควันไฟชนเหล่านั้นได้ยินเสียงลูกเหยี่ยวร้องก็บอกกันว่า บนต้นไม้มีนกเรามัดคบจุดลนก็จะได้นก

นางเหยี่ยวได้ยินมนุษย์พูดกันดังนั้น ก็บอกแก่สามีว่า อันตรายมาถึงตัวเราแล้ว ท่านจงไปหาสหายแจ้งเหตุให้ทราบ เพื่อจะได้ช่วยป้องกันอันตรายแห่งเรา เหยี่ยวก็ไปหาพญานกออก แจ้งเหตุอันนั้น พญานกออกก็รีบไปสู่หนอง เอาปีกชุบน้ำและเอาปากอม บินมาแล้วก็สลัดน้ำออกจากปาก จากปีกดับไฟที่คบ ส่วนมนุษย์เมื่อไฟดับก็เพียรจุด ลนขึ้นไปอีก พญานกออกก็เพียรเอาน้ำมาดับจนล่วงมัชฌิมยาม ได้ความลำบากหนักหนา

นางเหยี่ยวจึงบอกกับสามีว่า พญานกออกผู้สหายเป็นมิตรอุปการะมาก ได้พยายามช่วยปลดเปลื้องทุกข์ภัยถึงเพียงนี้ ยังเต่าผู้สหายของเราอีก ท่านควรจะไปบอกให้รู้ เหยี่ยวก็บอกให้พญานกออกหยุดการขนน้ำ แล้วก็ไปหาเต่าบอกเหตุนั้น

เต่าได้ฟังก็ตอบว่า ธรรมดามิตรสหายเมื่อทุกข์ภัยบังเกิดแก่สหายก็ต้องช่วยกันแก้ไขไปตามความสามารถของตน ถ้าสหายผู้ใดเมื่อทุกข์ภัยเกิดขึ้นแก่สหายมิได้ช่วยแก้ไข สหายผู้นั้นก็ไม่ควรคบต่อไป ดูก่อนเหยี่ยวผู้สหาย เราจะไปช่วยท่านจนเต็มกำลังความอุตสาหะของเรา เช่นพญานกออกที่ได้อุปการะแก่ท่าน ขณะนั้นลูกเต่าจึงพูดกับบิดาว่า ข้าพเจ้าจะไปช่วยธุระกับบิดาด้วย

เต่าทั้งสองก็พากันลงน้ำอมเอาโคลนและคาบผักน้ำไปรดเพียรกระทำอยู่อย่างนั้นจนสว่าง ครั้นสว่างแล้ว ชนเหล่านั้นก็จะเอาลูกเหยี่ยวให้ได้ นางเหยี่ยวจึงบอกกับสามีว่า เวลาสว่างแล้วน่ากลัวมนุษย์เหล่านั้นจะทำอันตรายแก่ลูกเรา ท่านควรจะไปหา

ราชสีห์บอกให้ทราบเหตุ เพื่อราชสีห์จะช่วยแก้ไขให้เราพ้นอันตรายได้บ้าง เหยี่ยวก็ไปหาราชสีห์บอกเหตุให้ทราบ ราชสีห์ก็ออกจากที่อยู่ ตรงไปยังที่นั้น มนุษย์ทั้งหลายเห็นราชสีห์แต่ไกลก็กลัว พากันหนีไปจากที่นั้น

ฝ่ายพญานกออกกับเต่าและเหยี่ยวก็พากันมาหาราชสีห์ ราชสีห์ก็สำแดงอานิสงส์แห่งไมตรีว่าเป็นคุณสำคัญอย่างหนึ่ง ควรรักษามิตรธรรมไว้อย่าให้เสื่อมสูญ แล้วก็ลาสัตว์ทั้งสามกลับไปที่อยู่ของตัว สัตว์ทั้งสามก็ลากันและกันไปสู่ที่อยู่แห่งตนๆ สัตว์ทั้งปวงนั้นมีความสมัครรักใคร่เป็นมิตร ไม่แตกร้าวกันจนตราบเท่าชีวิต

คำใหม่ในบทเรียน

เกี้ยว ของป่า ความสามารถ โคลน จุด ดับ ดูก่อน ต้นกระทุ่ม ทักษิณ ทำรัง นาคะประทีป แนะ บูรพา ประจิม ปรารถนา ปลดเปลื้อง พญานกออก พรมแดน พระสารประเสริฐ มัชฌิมยาม มิตรธรรม มิตรสหาย มีท้อง เมืองพาราณสี รม ราชสีห์ ริ้น ลน ลุย สลัด สุมไฟ หนักหนา เหยี่ยว อานิสงส์ อุดร อุตสาหะ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

พระสารประเสริฐ	อ่านว่า	พระ-สา-ระ-ประ-เสิด
พญานกออก	อ่านว่า	พะ-ยา-นก-ออก
พระเจ้าพรหมทัต	อ่านว่า	พระ-เจ้า-พรม-มะ-ทัด
ราชสมบัติ	อ่านว่า	ราด-ชะ-สม-บัด
พาราณสี	อ่านว่า	พา-ราน-นะ-สี
ทักษิณ	อ่านว่า	ทัก-สิน
อุดร	อ่านว่า	อุ-ดอน
บูรพา	อ่านว่า	บู-ระ-พา
ราชสีห์	อ่านว่า	ราด-ชะ-สี
มิตรสหาย	อ่านว่า	มิด-สะ-หาย
มิตรธรรม	อ่านว่า	มิด-ตระ-ทำ
ปรารถนา	อ่านว่า	ปราด-ถะ-หนา

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กด

คำที่มี ตร รถ รท ชร เป็นตัวสะกดในมาตรา **แม่กด** อ่านออกเสียงเหมือน **ด** สะกด

มิตร	เมตร	เนตร	ฉัตร
บัตร	บาตร	ลิตร	สามารถ
ปรารถนา	สารท	เพชร	มิตรสหาย
ไม้เมตร	บัตรธนาคาร	ตักบาตร	น้ำสามลิตร
วันสารท	แหวนเพชร	ความสามารถ	สมปรารถนา

เขาเป็นคนดีจึงมีมิตรสหายมาก
แม่ซื้อผ้าตัดเสื้อยาว ๕ เมตร
บัตรนี้เป็นบัตรที่ธนาคารออกให้
เขาตื่นแต่เช้าตรู่เพื่อตักบาตร
นักเรียนคนนี้สามารถร้องเพลงไทยได้ไพเราะ
ลูกเรียนเก่งได้สมความปรารถนาของพ่อ
แหวนเพชรวงนี้มีราคาแพง

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กน

คำที่มี **ร** เป็นตัวสะกดโดยไม่มีรูปสระ เช่น พร คร ให้อ่านออกเสียงสระ **ออ** มีเสียง **น** สะกด ร เป็นเสียงสะกดในมาตราแม่กน เช่น พร ออกเสียง พอน คร ออกเสียง คอน

เกสร	จราจร	ภมร	ละคร	วานร	อัมพร
บังอร	มังกร	จันทร	มารดร	บิดร	อักษร
บทจร	สังหรณ์	สมร	สมุทรสาคร		

พยัญชนะและสระเป็นอักษรไทย
จังหวัดสมุทรสาครอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร
ป้าชอบดูละครลิงคณะวานรบันเทิง
ผึ้งตอมเกสรดอกไม้เพื่อดูดน้ำหวาน
มังกรเป็นสัตว์ในนิทานของจีน มีรูปร่างคล้ายงู แต่มีตีน มีเขา
ถนนในเมืองใหญ่ๆ มักมีการจราจรติดขัดอยู่เสมอเพราะมีรถแล่นจำนวนมาก

อ่านคำที่ไม่มีสระ –ะ แต่ออกเสียงอะ

คำบางคำไม่มีสระ –ะ ประสม แต่ออกเสียง **อะ** ที่ตัวสะกดของคำหน้า

ฉัตรมงคล	อ่านว่า	ฉัด-ตระ-มง-คน
มิตรภาพ	อ่านว่า	มิด-ตระ-พาบ
คุณภาพ	อ่านว่า	คุน-นะ-พาบ
ทุจริต	อ่านว่า	ทุด-จะ-หริด

วันที่ ๕ พฤษภาคมเป็นวันฉัตรมงคล
คนคดโกงเป็นคนทุจริต

ความรู้ทางภาษา

การอ่านไม้ยมก

ๆ เรียกว่า **ไม้ยมก** เขียนหลังคำหรือกลุ่มคำ เพื่ออ่านซ้ำคำหรือกลุ่มคำข้างหน้า แต่ไม่ใช้เป็นคำขึ้นต้นของข้อความข้างหลัง การซ้ำคำนั้นให้สังเกตความหมายของคำหรือกลุ่มคำเป็นหลัก

เขาพูดเสมอๆ ว่า เขาจะต้องอยู่ที่นี่ ไม่โยกย้ายไปไหน
เด็กคนนี้ค่อยๆ คุ้นเคยกับฉันทีละน้อยๆ
สัตว์ทั้งสามก็ลากันและกันไปสู่ที่อยู่แห่งตนๆ
สัปดาห์หนึ่งๆ ฉันต้องไปเยี่ยมคุณแม่
ฝนตกทุกวันๆ จนฉันออกไปไหนไม่ได้เลย

นักเรียนอ่านเรื่องพญานกออกแล้วก็แสดงความคิดเห็นกันต่างๆ นานา (นานา ใช้ไม้ยมกไม่ได้ เพราะเป็นคำๆ เดียวที่มี ๒ พยางค์)

การเรียบเรียงประโยคเพื่อสื่อความ

การเรียบเรียงประโยคเพื่อสื่อความเป็นการนำประโยคหลายๆ ประโยคมาต่อกัน เพื่อให้สามารถสื่อความกันได้ การเรียงประโยคจึงเป็นการจัดลำดับความคิดในการสื่อความ จะต้องจัดเรียงประโยคให้ใจความต่อเนื่องกัน ไม่สับสน บางประโยคจะต้องมีคำเชื่อมประโยค เช่นคำว่า เพราะ เพราะฉะนั้น...จึง ดังนั้น...จึง เป็นต้น

อ่านข้อความต่อไปนี้

(๑) เพื่อนๆหลายคนจะไปกับเรา วันที่ ๕ พฤษภาคม เป็นวันฉัตรมงคล เราจะไปเที่ยวที่จังหวัดระยอง

การเรียงประโยคของข้อความนี้ยังสื่อความได้ไม่ดี ควรเรียงประโยคดังนี้

วันที่ ๕ พฤษภาคม เป็นวันฉัตรมงคล เราจะไปเที่ยวที่จังหวัดระยอง เพื่อนๆ หลายคนจะไปกับเรา

(๒) ป้าบุญมาจึงนำบุญมีมาเลี้ยงไว้อย่างลูก อยู่ต่อมาพ่อก็ตายอีก พอเขาเกิดแม่ก็ตาย

การเรียงประโยคของข้อความนี้สับสน สื่อความได้ไม่ดี ควรเรียงประโยคดังนี้

พอบุญมีเกิดแม่ก็ตาย อยู่ต่อมาพ่อก็ตายอีก ป้าบุญมาจึงนำบุญมีมาเลี้ยงไว้อย่างลูก

> การเรียบเรียงประโยคเพื่อสื่อความเป็นการเรียงประโยคหลายๆ ประโยคเข้าด้วยกัน เป็นเรื่องเดียวกัน ให้มีใจความต่อเนื่องกันไม่สับสน เป็นการจัดลำดับความคิดในการเขียน

การเขียนคติพจน์ คำขวัญและการใช้สำนวน

คติพจน์ เป็นถ้อยคำที่เป็นแบบอย่าง เตือนใจให้ทำความดี เป็นข้อความสั้นๆ เช่น

สามัคคีคือพลัง หมายถึง ความสามัคคีย่อมเป็นกำลังให้ทำงานสำเร็จด้วยดี

การศึกษาเป็นทางสว่างแห่งชีวิต หมายถึง การศึกษาเล่าเรียนย่อมทำให้ชีวิตเจริญก้าวหน้า

คำขวัญ เป็นถ้อยคำที่แต่งขึ้นเพื่อเป็นคติเตือนใจ หรือเป็นสิริมงคล คำขวัญจะเป็นข้อความสั้นๆ อาจแบ่งเป็นวรรคและมีเสียงสัมผัสให้จดจำได้ง่าย เช่น

อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น
เด็กดีเป็นศรีแก่ชาติ เด็กฉลาดชาติเจริญ
บ้านเมืองจะพินาศ ถ้าเยาวชนของชาติติดยาเสพย์ติด
ยาเสพย์ติดเป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม
ปลูกต้นไม้คนละต้น ทุกแห่งหนอุดมสมบูรณ์

สำนวน เป็นถ้อยคำที่มีคารมคมคาย มีความหมายลึกซึ้งมากกว่าถ้อยคำธรรมดา

สำนวนเป็นถ้อยคำที่ใช้ในการเขียนและการพูดจาที่มีความหมาย ทำให้การเขียนและการพูดจามีความสละสลวยด้วยความหมาย เช่น

มือเปล่า	หมายถึง	ไม่มีอะไรในมือ ไม่ได้อะไรเลย
มือสะอาด	หมายถึง	ซื่อสัตย์สุจริต
ข้าเก่าเต่าเลี้ยง	หมายถึง	คนเก่าคนแก่ คนที่เคยอยู่รับใช้มานาน
ชักแม่น้ำทั้งห้า	หมายถึง	พูดจาหว่านล้อมเพื่อขอสิ่งที่ประสงค์
ผักชีโรยหน้า	หมายถึง	การทำความดีเพียงผิวเผิน

อ่านบทร้อยกรอง

ลิงเลี้ยงลูก

เห็นฝูงลิงวิ่งตามกันสอสอ มาคอยขอโภชนากระยาหาร
คนทั้งหลายชายหญิงทิ้งให้ทาน ต่างลนลานล้วงได้เอาไพร่พลิ้ว
เวทนาวานรอ่อนน้อยน้อย กระจ้อยร่อยกะจิริดจิดจิดจิ๋ว
บ้างเกาะแม่แลโลดกระโดดปลิว ดูหอบหิ้วมิให้ถูกตัวลูกเลย
โอ้พ่อแม่แต่ชั้นลิงไม่ทิ้งบุตร เพราะแสนสุดเสน่หานิจจาเอ๋ย
ที่ลูกอ่อนป้อนนมน่าชมเชย กระไรเลยแลเห็นน่าเอ็นดู

(จาก<u>นิราศเมืองเพชร</u> ของ สุนทรภู่)

อ่านเสริมบทเรียน

อ้นผู้รู้คุณค่าของเวลา

อ้นอยู่กับอามาตั้งแต่เล็ก เพราะเมื่อเขาเกิด พ่อกับแม่ต้องไปทำงานต่างจังหวัด อาซึ่งเป็นน้องแท้ ๆ ของพ่อจึงรับอ้นมาอยู่ด้วย พ่อกับแม่หมั่นมาเยี่ยมอ้นเสมอ ๆ อารักอ้นมาก

อ้นก็รักอามากเช่นกัน

เมื่ออ้นโตพอจะเข้าโรงเรียนได้ อาได้ส่งเขาเข้าโรงเรียนใกล้บ้าน อ้นมีเพื่อนมากทั้งเพื่อนหญิงและเพื่อนชาย ทุกคนต่างรักอ้น เพราะเขามีใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเพื่อนทุกอย่างถ้าช่วยได้

วันเสาร์หรือวันอาทิตย์ เพื่อนๆจะมาชวนอ้นไปเที่ยว อ้นจะขออนุญาตอาก่อนเสมอ และบอกกับอาว่า จะกลับเวลาใด ทุกครั้งอ้นจะกลับบ้านตรงเวลาเสมอ

อาจะบอกอ้นเสมอว่า เวลาเป็นของมีค่า เมื่อเวลาผ่านพ้นไปแล้วจะไม่หวนกลับมาใหม่ ดังสุภาษิตว่า “เวลาและวารีมิไยดีจะคอยใคร” อาจะให้อ้นกำหนดเวลาด้วยตัวเองว่า เวลาใดควรดูหนังสือ เวลาใดควรเล่น เวลาใดควรไปเที่ยว และเวลาใดควรทำงาน ถ้าเราวางแผนการใช้เวลา จะทำให้เราใช้เวลาได้อย่างมี

คุณค่า บางครั้งอ้นวางแผนการใช้เวลาแล้ว เขาต้องต่อสู้กับความรู้สึกของตนเองที่จะไม่ทำตามนั้น เช่น ถึงเวลาจะดูหนังสือ แต่เขาอยากเที่ยวกับเพื่อน เขาต้องอดทนที่จะไม่ทำตามใจตนเอง ครูจึงชมเสมอว่า อ้นเป็นเด็กขยัน และรู้จักแบ่งเวลาในการทำงาน ดูหนังสือ เล่นและเที่ยว ทำให้อ้นเป็นคนรู้จักใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

อาพูดกับอ้นว่า ถ้าอ้นรู้จักใช้เวลาอย่างมีคุณค่า ต่อไปภายหน้าอ้นจะมีชีวิตที่เป็นสุข มีอนาคตที่สดใส

คำศัพท์
ในบทเรียนเรื่อง พญานกออก

คำศัพท์	**ความหมาย**
ทักษิณ	ทิศใต้
บูรพา	ทิศตะวันออก
ประจิม	ทิศตะวันตก
ผูกไมตรี	สร้างไมตรีต่อกัน
พรมแดน	แดนต่อแดน
มัชฌิมยาม	เที่ยงคืน
มิตร	เพื่อน
มิตรสหาย	เพื่อนฝูง
มือเปล่า	ไม่มีอะไรในมือ ไม่ได้อะไรเลย
ลำแดง	แสดง
อานิสงส์	ผลบุญ ประโยชน์
อุดร	ทิศเหนือ
อุปการะ (อ่าน อุ-ปะ-กา-ระ)	ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

บทที่ ๑๕
มะกะโท

มะกะโทเป็นบุตรของพ่อค้า อยู่บ้านเกาะวาน แขวงเมืองเมาะตะมะ เมื่อมะกะโทมีอายุได้สิบสี่สิบห้าปี บิดาถึงแก่ความตาย มะกะโทจึงเป็นพ่อค้าสืบต่อจากบิดา ได้คุมคนหาบสินค้าสามสิบคนหาบสินค้าไปขายยังเมืองสุโขทัย ครั้นมาถึงตำบลมะเตวะ คนหาบสินค้าคนหนึ่งป่วย มะกะโทจึงมีจิตคิดสงสารจึงช่วยหาบสินค้าแทน

เมื่อมะกะโทหาบสินค้าไปถึงยอดเขา เกิดฝนตก ฟ้าร้อง และมีฟ้าผ่าถูกคานหาบหักลง แม้มะกะโทจะเปลี่ยนคานหาบถึงสามครั้งก็ยังมีฟ้าผ่าลงมาถูกคานหาบทั้งสามหนโดยมะกะโทไม่ได้รับอันตราย เมื่อมะกะโทมองไปทางทิศตะวันตกมีฟ้าแลบเห็นเป็นวิมานและปราสาทราชวัง มะกะโทเห็นเป็นอัศจรรย์นัก จึงไปให้บัณฑิตทำนายเรื่องที่เกิดขึ้น บัณฑิตแจ้งว่าจงเอาทรัพย์มากองสูงเพียงศีรษะจึงจะทำนายให้ มะกะโทมีเงินสามสิบบาท จึงคิดด้วยอุบายปัญญา เอาเงินที่มีอยู่ไปวางไว้บนจอมปลวกแล้วบอกว่า ข้าพเจ้านำเงินสูงเพียงศีรษะทำบูชาแล้ว บัณฑิตผู้นั้นเห็นว่า มะกะโทเป็นผู้มีปัญญา จึงทำนายว่ามะกะโทเป็นผู้มีบุญญาธิการและจะได้เป็นใหญ่ทางทิศตะวันตก

มะกะโทนำสินค้ามาขายที่เมืองสุโขทัย ครั้นขายสินค้าหมดแล้วจึงให้คนหาบกลับเมืองเมาะตะมะ ส่วนมะกะโทไปขออาศัยอยู่กับนายช้างของพระร่วงเจ้า ผู้ครองกรุงสุโขทัย มะกะโทเป็นคนขยันหมั่นเพียร ได้ช่วยนายช้างดูแลช้างทั้งกลางวันและกลางคืน นายช้างจึงรักใคร่เอ็นดูมะกะโท เมื่อได้รับพระราชทานเงินเดือนก็แบ่งปันให้มะกะโททุกครั้ง

ต่อไปนี้เป็นเรื่องราวของมะกะโทจากเรื่อง ราชาธิราช ตอน มะกะโทถวายผักกาดแด่พระร่วงเจ้า ซึ่งเจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นผู้แต่ง เรื่องมีว่า

อยู่มาวันหนึ่ง สมเด็จพระร่วงเจ้าเสด็จไป ณ โรงช้าง ขึ้นทอดพระเนตรช้างพระที่นั่งอยู่บนเกย ทอดพระเนตรเห็นมะกะโทกวาดหญ้าช้างอยู่ จึงตรัสถามนายช้างว่า อ้ายคนนี้เป็นบุตรของผู้ใด นายช้างจึงกราบทูลสมเด็จพระร่วงเจ้าว่า มะกะโทคนนี้เป็นบุตรรามัญเข้ามาอยู่ด้วยข้าพระพุทธเจ้า ช่วยทอดหญ้าช้างและชำระมูลช้าง มีความอุตสาหะเป็นอันมาก สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงพระเมตตาแก่มะกะโท จึงตรัสสั่งนายช้างให้เลี้ยงดูมะกะโทไว้อย่าให้ขัดสน เมื่อพระองค์ทอดพระเนตรช้างอยู่นั้น คายพระ–สลาออกแล้วบ้วนพระโอษฐ์ลงเหนือแผ่นดิน ดินกระจายออกไป ทอดพระเนตรเห็นเบี้ยๆ หนึ่ง จึงตรัสว่าลูกรามัญน้อยจงเก็บเอาเบี้ยๆ หนึ่งไว้ มะกะโทกราบถวายบังคมแล้วจึงเก็บเอาเบี้ยตามรับสั่ง ครั้นสมเด็จพระร่วงเจ้าทอดพระเนตรช้างแล้ว ก็เสด็จกลับเข้าสู่พระราชวัง

ฝ่ายมะกะโทได้เบี้ยๆ หนึ่งก็มีความยินดีนัก จึงคิดว่าแต่เรามาอยู่ทำราชการด้วยนายช้าง พึ่งได้รับพระราชทานในวันนี้ เบี้ยๆ เดียวนี้จะทำกระไรดี อย่าเลยจะเอาไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูกไว้ มะกะโทคิดแล้ว จึงเอาเบี้ยไปซื้อพันธุ์ผักกาด เจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงว่าเบี้ยของเจ้าเบี้ยเดียวนี้ เรามิรู้ที่จะตวงพันธุ์ผักกาดให้ มะกะโทจึงว่าเบี้ยของเราเบี้ยเดียวนี้ เราเอาแต่พอติดนิ้วเดียว เจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงว่าเอาเถอะ มะกะโทจึงเอานิ้วมือชุบเขพะแล้วก็จิ้มลงในกระทายพันธุ์ผักกาดนั้น ฝ่ายเจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงสรรเสริญแต่ในใจว่า บุตรรามัญผู้นี้มีปัญญาฉลาดนัก นานไปจะได้เป็นผู้ดี

มั่นคง ฝ่ายมะกะโทได้เมล็ดพันธุ์ผักกาดแล้ว จึงมาขุดดินกระทำที่ด้วยมูลช้างจึงปลูกเมล็ดพันธุ์ผักกาดไว้ อุตส่าห์บำรุงรดน้ำก็งอกงามขึ้น

ครั้นอยู่มา พระร่วงเจ้าเสด็จมาทอดพระเนตรช้างอีกครั้งหนึ่ง มะกะโทจึงเลือกเก็บพันธุ์ผักกาดมาชำระเสียให้หมดมูลดิน แล้วจึงขอยืมโต๊ะพานนายช้างใส่พันธุ์ผักกาด นำเข้ามาถวายสมเด็จพระร่วงเจ้า สมเด็จพระร่วงเจ้าจึงตรัสถามว่าเอ็งได้พันธุ์ผักกาดนี้มาแต่ไหน มะกะโทจึงกราบทูลว่า เบี้ยซึ่งพระองค์พระราชทานข้าพระพุทธเจ้าเบี้ยหนึ่งนั้น ข้าพระพุทธเจ้าเอาไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูก จึงได้นำมาทูลเกล้าฯถวาย สมเด็จพระร่วงเจ้าได้ทรงฟังดังนั้น ก็มีพระทัยยินดีนัก จึงทรงดำริว่าบุตรรามัญน้อยนี้ฉลาดประกอบด้วยความเพียร จะเอาไปเลี้ยงไว้ใกล้เราจึงจะชอบ จึง

ตรัสแก่นายช้างว่าลูกรามัญน้อยนี้เราจะขอไปเลี้ยงไว้ นายช้างก็ถวายมะกะโทไปแก่สมเด็จพระร่วงเจ้า สมเด็จพระร่วงเจ้าจึงมอบให้ไปอยู่ด้วยหัวป่าพ่อครัว มะกะโทครั้นไปอยู่ด้วยพ่อครัวก็มิได้เกียจคร้าน สมเด็จพระร่วงเจ้าครั้นเห็นมะกะโทอุตสาหะเป็นอันดีก็ชอบพระอัชฌาสัย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้เป็นขุนวัง มอบให้ว่ากล่าวในนอกพระราชวัง สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงพระเมตตานักดุจหนึ่งบุตรในอุทร มะกะโทผู้เป็นขุนวังมีความอุตสาหะรักษาพระองค์กลางคืนเป็นกลางวัน พระร่วงเจ้าทรงพระเมตตายิ่งขึ้นไป ข้าราชการน้อยใหญ่ทั้งปวงก็มีความรักใคร่และยำเกรงแก่ขุนวังเป็นอันมาก

เรื่องราชาธิราช ตอน มะกะโทถวายผักกาดแด่พระร่วงเจ้ามีเพียงเท่านี้ เรื่องราวของมะกะโทตอนต่อจากนี้ มีเรื่องโดยย่อว่า

ต่อมามะกะโทได้กลับไปบ้านเกาะวานบ้านเดิมของตน มะกะโทมีความเฉลียวฉลาด มีน้ำใจ กอปรด้วยความอุตสาหะ ผู้คนจึงรักใคร่ มะกะโทได้ดูแลบ้านเดิมของตน อลิมามาง เจ้าเมืองเมาะตะมะเห็นว่าผู้คนนิยมชมชอบมะกะโทจึงคิดกำจัด มะกะโทรู้ว่าอลิมามางคิดกำจัดตนจึงกำจัดอลิมามางเสียก่อน แล้วขึ้นครองเมืองเมาะตะมะ และสร้างเมืองเมาะตะมะขึ้นใหม่ หลังจากนั้นมีพระราชสาสน์พร้อมเครื่องราชบรรณาการไปถวาย สมเด็จพระร่วงเจ้า สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงเห็นว่ามะกะโทเป็น ผู้มีบุญญาธิการ ต่อไปจะได้เป็นใหญ่ในเมืองมอญ จึงพระราช-ทานนามแก่มะกะโทว่า พระเจ้าฟ้ารั่ว เป็นปฐมกษัตริย์แห่ง เมืองเมาะตะมะ พระเจ้าฟ้ารั่วได้ขยายพระราชอาณาเขตหัวเมือง มอญออกไปกว้างขวาง

คำใหม่ในบทเรียน

กระทาย ขัดสน ขุนวัง เขพะ คานหาบ คาย เครื่องราชบรรณาการ เงินเดือน จอมปลวก ชำระ ดุจ แด่ ตรัส ตะวันตก ตำบลมะเตวะ ถวายบังคม ทรัพย์ ทอดพระเนตร บัณฑิต บ้านเกาะวาน บุญญาธิการ ปฐมกษัตริย์ แผ่นดิน พระเจ้าฟ้ารั่ว พระราชสาสน์ พระโอษฐ์ พ่อค้า ฟ้าผ่า ฟ้าร้อง ฟ้าแลบ มะกะโท มั่นคง เมืองมอญ เมืองเมาะตะมะ ยำเกรง ราชาธิราช รามัญ วิมาน สลา หน หัวป่า อลิมามาง อาทร อ้าย

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

มหัศจรรย์	อ่านว่า	มะ-หัด-สะ-จัน
บัณฑิต	อ่านว่า	บัน-ดิด
บุญญาธิการ	อ่านว่า	บุน-ยา-ทิ-กาน
พระสลา	อ่านว่า	พระ-สะ-หลา
สรรเสริญ	อ่านว่า	สัน-เสิน หรือ สัน-ระ-เสิน
อัชฌาสัย	อ่านว่า	อัด-ชา-ไส
ทูลเกล้าฯ	อ่านว่า	ทูน-เกล้า-ทูน-กระ-หม่อม
โปรดเกล้าฯ	อ่านว่า	โปรด-เกล้า-โปรด-กระ-หม่อม
บรรณาการ	อ่านว่า	บัน-นา-กาน
เขพะ	อ่านว่า	เข-ละ

กอปร	อ่านว่า	กอบ
พระราชสาสน์	อ่านว่า	พระ-ราด-ชะ-สาด
ปฐมกษัตริย์	อ่านว่า	ปะ-ถม-มะ-กะ-สัด

อ่านคำที่มีตัวสะกดมาตรา แม่กด

คำที่มี จ ช ต ติ ตร ท ศ ส เป็นตัวสะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กด** อ่านออกเสียงเหมือน **ด** สะกด

เกียจคร้าน	ดุจหนึ่ง	ราชาธิราช	พระราชทาน
ราชวัง	เมตตา	บัณฑิต	อุตสาหะ
อุตส่าห์	สมบัติ	พระเนตร	บุตรชาย
ปราสาท	ทิศตะวันตก	ตรัสสั่ง	มหัศจรรย์

อ่านคำที่มีตัวสะกดมาตรา แม่กน

คำที่มี ญ ณ ร ล เป็นตัวสะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กน** อ่านออกเสียงเหมือน **น** สะกด

บุญญาธิการ	รามัญ	เมืองมอญ	สรรเสริญ
บัณฑิต	ความเพียร	อุทร	มูลช้าง
กราบทูล	สากล	บำเพ็ญ	กตัญญูกตเวที

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

์ เรียกว่า **ไม้ทัณฑฆาต** วางอยู่บนพยัญชนะหรือพยัญชนะที่มีสระ ที่ไม่ต้องการออกเสียง เรียกว่า **ตัวการันต์**

มหัศจรรย์ พระโอษฐ์ พระองค์ พระราชสาสน์

อ่านคำที่ไม่มีสระ -ะ แต่ออกเสียง อะ

อลิมามาง	ราชวัง	ราชสมบัติ	มหัศจรรย์
ปฐมกษัตริย์	ข้าพระพุทธเจ้า	พระสลา	พระราชทาน
พระราชวัง	พระราชสาสน์	พระราชอาณาเขต	

ความรู้ทางภาษา

ประโยคที่มีส่วนขยาย

อ่านประโยคต่อไปนี้

อลิมามางเจ้าเมืองเมาะตะมะเห็นว่าผู้คนนิยมชมชอบมะกะโทมาก

(เจ้าเมืองเมาะตะมะ ขยาย อลิมามาง ซึ่งเป็นประธานของประโยค)

บุตรรามัญน้อยคนนี้เป็นเด็กฉลาด

(รามัญน้อยคนนี้ ขยาย บุตร ซึ่งเป็นประธานของประโยค)

สมเด็จพระร่วงเจ้าบ้วนพระโอษฐ์ลงเหนือแผ่นดิน

(ลงเหนือแผ่นดิน ขยาย บ้วนพระโอษฐ์ ซึ่งเป็นกริยาของประโยค)

สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงพระเมตตายิ่งขึ้นไป

(ยิ่งขึ้นไป ขยาย ทรงพระเมตตา ซึ่งเป็นกริยาของประโยค)

ข้าราชการน้อยใหญ่ทั้งปวงมีความรักใคร่ยำเกรงแก่ขุนวังเป็นอันมาก

(น้อยใหญ่ทั้งปวง ขยาย ข้าราชการ ซึ่งเป็นประธานของประโยค และ เป็นอันมาก ขยาย มีความรักใคร่ยำเกรง ซึ่งเป็นกริยาของประโยค)

มะกะโทเห็นเป็นวิมานและปราสาทราชวังสวยงามมาก

(สวยงามมาก ขยาย วิมานและปราสาทราชวัง ซึ่งเป็นกรรมของประโยค)

ประโยคที่มีคำหรือข้อความมาขยายคำใดคำหนึ่งซึ่งเป็นประธาน กริยา หรือกรรมให้มีความชัดเจนขึ้น เรียกว่า **ประโยคที่มีส่วนขยาย**

การเขียนย่อหน้า

การเขียนเรียงความหรือเขียนเรื่องราวจะต้องมีย่อหน้า ย่อหน้าหนึ่งๆ เป็นเรื่องราวเดียว มีใจความสำคัญของเรื่องเพียงอย่างเดียว และมีข้อความอื่นหรือมีรายละเอียดมาบรรยายประกอบใจความนั้น

ตัวอย่าง

ความดีของคนเรานั้นมีหลายอย่างต่างกัน บางคนดีทางเป็นช่างไม้ บางคนดีทางเป็นช่างเหล็ก บางคนดีทางทำราชการ บางคนดีทางทำมาค้าขายและอื่นๆ คุณสมบัติเหล่านี้แต่ละอย่างก็เป็นลักษณะความดีของคนทั้งนั้น แต่ว่าดีต่างกัน ต่างคนต่างมี

ยังมีคุณสมบัติอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นความดีสากล จำเป็นที่บุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ ทุกภาษา ทุกสาขาอาชีพ ต้องบำเพ็ญให้มีในตน จึงจะเป็นคนดีได้ ถ้าใครไม่มีก็กลายเป็นคนไม่ดีเอาทีเดียว คุณสมบัติอันนี้คือ “ความกตัญญูกตเวที” กตัญญู ได้แก่ ความรู้จักบุญคุณที่คนอื่นทำให้ตน กตเวที ได้แก่ การตอบ-แทนบุญคุณของเขา หมายความว่าเป็นคนรู้จักและตอบแทนบุญคุณของผู้มีบุญคุณ กตัญญูกตเวทีนี้เป็นเครื่องหมายของคนดี ถ้าใครเป็นคนไม่รู้จักบุญคุณของผู้มีคุณ หรือรู้จักแต่ไม่พยายามตอบแทนบุญคุณของเขาก็เป็นคนไม่ดี

(จากเรื่อง <u>รักคนดี</u> ของ พ.อ.ปิ่น มุทุกันต์)

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ เป็นคำที่ใช้สำหรับบุคคลที่มีฐานะต่างกัน เช่น พระมหากษัตริย์ พระสงฆ์ คนทั่วไป คำราชาศัพท์เป็นคำที่สุภาพไพเราะ และเป็นวัฒนธรรมทางภาษา

คำราชาศัพท์ที่ใช้กับพระมหากษัตริย์

คำนาม

พระเนตร	หมายถึง	ตา
พระโอษฐ์	หมายถึง	ปาก
พระสลา	หมายถึง	หมาก
พระราชวัง	หมายถึง	บ้านของพระมหากษัตริย์
พระอัชฌาสัย	หมายถึง	นิสัยใจคอ
พระราชสาสน์	หมายถึง	หนังสือของพระมหากษัตริย์ที่มีถึงประเทศต่างๆ
ราชสมบัติ	หมายถึง	สมบัติของพระมหากษัตริย์
พระราชอาณาเขต	หมายถึง	ขอบเขตของประเทศที่พระมหากษัตริย์ครอบครอง
ช้างพระที่นั่ง	หมายถึง	ช้างทรงที่พระมหากษัตริย์ใช้เป็นช้างพาหนะ
เกย	หมายถึง	ที่สำหรับพระเจ้าแผ่นดินเสด็จก้าวขึ้นลงในเวลาทรงช้าง

คำกริยา

เสด็จ	หมายถึง	ไป
ทอดพระเนตร	หมายถึง	ดู
กราบทูล	หมายถึง	พูดกับพระมหากษัตริย์ให้ทราบ
ทรงพระเมตตา	หมายถึง	มีเมตตา
ตรัสถาม	หมายถึง	ถาม
ตรัสสั่ง	หมายถึง	สั่ง
ตรัส	หมายถึง	พูด
กราบถวายบังคม	หมายถึง	ไหว้พระมหากษัตริย์
ถวาย	หมายถึง	ให้ (ให้ของแด่พระมหา-กษัตริย์)
พระราชทาน	หมายถึง	ให้(พระมหากษัตริย์ให้ของ)
ทรงฟัง	หมายถึง	ฟัง
ทรงดำริ	หมายถึง	ดำริ
ทรงเห็น	หมายถึง	เห็น

คำกริยาที่ใช้กับคนทั่วไป เช่น เห็น ดำริ ฟัง ทำให้เป็น **คำกริยาราชาศัพท์** เติมคำว่า **ทรง** ลงไปข้างหน้า เช่น ทรงเห็น ทรงดำริ ทรงฟัง แต่ถ้าเป็นคำกริยาราชาศัพท์แล้ว ไม่เติม ทรง

คำสรรพนาม

พระองค์	หมายถึง	คำที่ใช้แทนพระมหากษัตริย์
ข้าพระพุทธเจ้า	หมายถึง	คำที่ใช้แทนตัวผู้พูดกับพระ–มหากษัตริย์

อ่านบทร้อยกรอง

บทกลอนสอนใจ

ถ้าแม้นทำสิ่งใดให้ตลอด อย่าทิ้งทอดเที่ยวไปไม่เป็นผล
เขม้นขะมักรักงานการของตน อย่าซุกซนคบเพื่อนไพล่เชือนแช
เมื่อเหนื่อยอ่อนนอนหลับอยู่กับบ้าน อย่าเที่ยวพล่านพูดผลอประจ๋อประแจ๋

อะไรฉาวกราวเกรียวอย่าเหลียวแล ฟังให้แน่เนื้อความค่อยถามกัน
ระวังดูเรือนเหย้าแลข้าวของ จะบกพร่องอะไรที่ไหนนั่น
เห็นไม่มีแล้วอย่าอ้างว่าช่างมัน จงผ่อนผันเก็บเล็มให้เต็มลง
มีสลึงพึงบรรจบให้ครบบาท อย่าให้ขาดสิ่งของต้องประสงค์
แม้นมีน้อยใช้น้อยค่อยบรรจง อย่าจ่ายลงให้มากจะยากนาน

(จาก <u>สุภาษิตสอนหญิง</u> ของ สุนทรภู่)

อ่านเสริมบทเรียน

ราชสีห์กับบริวาร

มีพญาราชสีห์ตัวหนึ่ง เป็นใหญ่กว่าสัตว์ทั้งหลายในป่า เมื่อจับสัตว์ได้มาก็เผื่อแผ่เลี้ยงดูบริวารของตน คราวหนึ่งพวกบริวารปรึกษากันว่าเนื้อสัตว์ทั้งหลายที่พญาราชสีห์จับมา เราก็รู้รสหมดแล้ว ยังมีแต่เนื้อพญาราชสีห์เท่านั้นที่ไม่เคยรู้รสว่าจะอร่อยสักแค่ไหน เราควรพยายามกินเนื้อราชสีห์สักทีจะได้รู้รส

วันหนึ่ง สัตว์ที่เป็นบริวารก็พากันเข้าไปหาพญาราชสีห์ ทำมารยาเสียอกเสียใจแล้วพูดว่า “ข้าแต่ท่านผู้เป็นใหญ่ ท่านเป็นนายของพวกข้าพเจ้าในป่าเขาแห่งนี้ พวกข้าพเจ้าทั้งหลายก็เป็นสุขสบายมาโดยตลอด แต่บัดนี้มีสัตว์ที่ใหญ่โตกว่าท่าน ท่าทางสง่างามมาก เหมือนกับท่านทุกประการ และมีบริวารเท่าๆ กับท่านด้วย”

พญาราชสีห์จึงให้บริวารพาไปดู บริวารก็พาไปที่บ่อลึก มีน้ำใสสะอาด บริวารให้พญาราชสีห์มองไปก้นบ่อ และบริวาร

ก็ยืนรอบบ่อ พญาราชสีห์มองไปก้นบ่อเห็นราชสีห์และสัตว์ต่างๆ ยืนอยู่ก้นบ่อ พญาราชสีห์แยกเขี้ยว ราชสีห์ก้นบ่อก็แยกเขี้ยว พวกบริวารก็ยุให้พญาราชสีห์ต่อสู้กับราชสีห์ก้นบ่อ พญาราชสีห์จึงกระโดดลงไปในบ่อเพื่อจะต่อสู้ หานึกไม่ว่าราชสีห์ที่ก้นบ่อคือเงาของตน พวกบริวารใจคดจึงกระโดดลงไปในบ่อ หมายจะกินเนื้อราชสีห์ ในที่สุดพวกบริวารทั้งหมดก็ต้องตายตามราชสีห์ไป

เรื่องนี้ให้ข้อคิดไว้ ๒ ประการ ประการที่หนึ่ง อย่าเชื่อคำยุยงใดๆทั้งสิ้น จะเป็นอันตรายต่อตนเองเสมอเหมือนพญา-ราชสีห์ แม้มีความฉลาดเมื่อเชื่อคำยุยงย่อมกลายเป็นคนโง่เขลาเบาปัญญาได้

ประการที่สอง การเป็นผู้อกตัญญูย่อมไม่มีความเจริญแห่งตน และอาจนำความพินาศมาสู่ตนได้

บทที่ ๑๖
เราก็คนเขาก็คน

ถ้ามือขวาพูดได้ มันคงจะโอ้อวดกับมือซ้ายว่า "ฉันเก่งกว่าเธอ ฉันทำงานได้คล่องแคล่ววว่องไว ไม่ว่าจะเขียน จะหิ้ว จะหาบ จะถือ สารพัดอย่าง เธอน่ะ ทำงานไม่ได้ครึ่งของฉันเลยนะจ๊ะ" ส่วนมือซ้ายก็อาจจะโต้ตอบว่า "คนถนัดมือซ้ายก็มีถมเถไป ฉันก็ทำงานให้เขาคล่องแคล่วทุกอย่างไม่แพ้เธอหรอก เวลามีพิธีหมั้น เขาก็สวมแหวนหมั้นกันที่นิ้วนางข้างซ้าย ไม่ได้สวมข้างขวาสักหน่อย จริงไหมล่ะจ๊ะ" ถ้าหากมือซ้ายและมือขวาไตร่ตรองดูให้ถ่องแท้แล้ว มือทั้งสองก็คงไม่ต้องมา

เถียงกันให้เสียเวลา เพราะมือทั้งสองมีคุณค่าด้วยกันทั้งคู่ ต่างก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่ว่าจะซัก ล้าง เช็ดถู ฉุด ดึง ยก ลากของหนักๆ หรือถัก ทอ ปั้น แต่ง และอื่นๆ มือทั้งสองก็ช่วยกันทำงานไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ล้วนมีประโยชน์ มีคุณค่าเสริมส่งซึ่งกันและกัน เปรียบเหมือนคนในสังคมก็มีคุณค่าแตกต่างกันไป ย่อมต้องพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่มากก็น้อย

เมื่อเราทำงานร่วมกัน บางคนอาจคิดว่าความคิดของตนดีที่สุด การกระทำของตนถูกต้องดีแล้ว บางคนอาจคิดว่าความคิดเห็นและการกระทำของคนอื่นใช้ไม่ได้ ไม่น่าเชื่อถือหรือไม่น่ารับฟัง ฯลฯ ความคิดเห็นเช่นนี้ทำให้เราหลงตัวเองและดูถูกผู้อื่น อันที่จริงความคิดเห็นที่แตกต่างกันกลับจะช่วยให้ข้อคิดนั้นได้รับการกลั่นกรองให้ถูกต้องรอบคอบมากขึ้น ความคิดเห็นที่เกิดจากเหตุผลอันชอบธรรมของส่วนรวมควรได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติตาม ความคิดเห็นที่ดีย่อมไม่เกิดจากความดื้อรั้นดึงดันของคนคนเดียว หรือจากเสียงส่วนน้อยที่ไม่ได้รับการยินยอมของส่วนรวม

เราลองมาดูนักเรียนกลุ่มนี้ทำงานร่วมกันสักหน่อย ดูซิว่าเขาปรึกษาหารืออะไรกัน

"นี่พวกเรา รายงานเรื่องสิ่งเสพย์ติดที่อาจารย์ให้ทำนี่ พวกเราคิดว่าจะแบ่งงานกันทำอย่างไรดี" ทำนุผู้เป็นประธานกลุ่มถาม

สมาชิกกลุ่มมองกันไปมองกันมา สุนีย์คิดอยู่สักครู่ก็ยกมือขอพูด ทำนุพยักหน้าเชิงอนุญาต

“ฉันขอทำเรื่องสิ่งเสพย์ติดประเภทร้ายแรงก็แล้วกัน ฉันมีข้อมูลอยู่แล้ว” สุนีย์พูด

“ถ้าอย่างนั้นฉันทำเรื่องสิ่งเสพย์ติดประเภทไม่ร้ายแรงก็ได้” วิทย์บอกที่ประชุม

“พิภพจะทำเรื่องอะไรล่ะ คิดได้หรือยัง” ทำนุถาม

“ฉันทำเรื่องโทษของสิ่งเสพย์ติด ส่วนเรื่องลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพย์ติดนั้นทำนุทำเสียเองดีไหมล่ะ” พิภพตอบพร้อมแสดงความคิดเห็น

“ก็ได้ แล้วเราจะนัดพบกันอีกเมื่อไรเพื่อนำงานมาดูด้วยกัน” ทำนุตอบรับ แล้วถามต่อเป็นเชิงปรึกษาเมื่อเห็นเพื่อนยังเงียบอยู่

“วันจันทร์หน้าตอนเย็นเรามาพบกันดีไหม”

"ฉันทำงานไม่ทันหรอก นี่ก็วันศุกร์แล้ว ให้เวลาฉันแค่ ๒-๓ วัน ใครจะทำงานเสร็จ" วิทย์ปฏิเสธพร้อมกับทำท่าหัวเสีย ทำนุจึงหันไปถามสุนีย์บ้างว่าจะทำงานเสร็จหรือไม่

"สำหรับฉันคิดว่าคงไม่มีปัญหา" สุนีย์ตอบ

"ฉันต้องอยู่เวรทำความสะอาดห้องเรียนวันจันทร์ คงมาประชุมไม่ได้หรอก" พิภพพูดเสริมขึ้น

"ตกลงมาไม่ได้ ๒ คน แต่ถ้าเราเลื่อนไปอีกก็จะทำรายงานไม่ทัน เอาอย่างนี้ดีไหม ถ้าวิทย์เร่งมือขยันอีกหน่อย แล้วพิภพไปขอแลกเวรกับเพื่อนเป็นวันอื่น ฉันคิดว่าคงจะไม่เหลือบ่ากว่าแรงหรอกนะ" ทำนุแนะนำ

"เอาละ ฉันจะลองดู" พิภพตอบหลังจากไตร่ตรองอยู่สักครู่หนึ่ง

ส่วนวิทย์ยังอิดออด ทำท่าจะไม่ตกลงด้วย แต่เห็นเพื่อนอีก ๓ คน เห็นตรงกันก็จำใจต้องคล้อยตาม จึงตอบไปว่า

"ตกลง ฉันจะพยายามให้เต็มที่ก็แล้วกัน แล้ววันจันทร์ตอนเย็นพบกัน"

เมื่อถึงวันจันทร์ ทำนุมานั่งรอเพื่อนที่ใต้ต้นมะขามใหญ่หลังโรงเรียน สักครู่สุนีย์ก็มาถึง และพิภพก็ตามมา เด็กทั้ง ๓ คน นั่งรอวิทย์อยู่สักพักหนึ่งวิทย์ก็ยังไม่มา ทำนุจึงขอเปิดประชุมไปล่วงหน้าก่อน สุนีย์นำรายงานเรื่องสิ่งเสพย์ติดประเภทร้ายแรงมาให้พิภพและทำนุอ่าน ทำนุอ่านดูคร่าวๆ แล้วพูดว่า

"สุนีย์ทำได้ดีแล้วนี่ พิภพเห็นว่าอย่างไร"

"ละเอียดดี ถ้าสุนีย์วาดรูปหรือหารูปประกอบด้วยจะดียิ่งขึ้นนะ" พิภพออกความเห็น

"ตกลงจ้ะ แล้วไหนของพิภพล่ะ เรื่องโทษของสิ่งเสพย์ติดเสร็จไหม" สุนีย์ถาม

"จวนจะเสร็จแล้ว ขาดข้อมูลอยู่หน่อยหนึ่ง เมื่อเช้าฉันรีบเข้าห้องสมุดที่โรงเรียน แต่ยังหาหนังสือค้นไม่ได้" พิภพตอบ

"พิภพ เผอิญฉันค้นหนังสือในห้องสมุด แล้วพบเรื่องโทษของสิ่งเสพย์ติดด้วย เธอช่วยไปเขียนสรุปให้เสร็จก็แล้วกัน" ทำนุบอก

"แล้วนี่ส่วนของฉัน เรื่องลักษณะของผู้ติดสิ่งเสพย์ติด ลองอ่านดู" ทำนุยื่นกระดาษรายงานให้สุนีย์อ่าน

"ทำนุน่าจะเติมลักษณะของคนติดทินเนอร์ด้วยนะ เพราะการติดทินเนอร์มีอันตรายร้ายแรงมาก" สุนีย์แสดงความเห็นหลังจากอ่านรายงานของทำนุจบแล้ว และส่งให้พิภพอ่านบ้าง

"ฉันว่าเนื้อเรื่องส่วนใหญ่ครบถ้วนดีแล้วนะ แต่ภาษาที่ใช้ยังไม่ค่อยต่อเนื่อง ฉันอยากให้ทำนุเขียนเองจากที่อ่านมา จะน่าอ่านกว่านะ" พิภพบอก

"ฉันคัดลอกข้อความจากหนังสือต่างๆ มาต่อกัน จึงทำให้ภาษาไม่ค่อยต่อเนื่อง คืนนี้ฉันจะนำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ขอบคุณมากนะที่ช่วยท้วงติง ฉันว่าเมื่อเสร็จแล้วรายงานของกลุ่มเราคงจะเป็นรายงานที่มีเนื้อหาสาระสมบูรณ์ น่าอ่านมากทีเดียว" ทำนุสรุป พลางสายตาก็มองซ้ายมองขวา แล้วจึงเอ่ยขึ้น

"เอ! ทำไมวิทย์ไม่มาสักที นี่ก็เย็นแล้วนะ คุณครูให้ส่งวันพุธแล้ว ประเดี๋ยวส่งรายงานไม่ทัน เราจะทำอย่างไรดี" ทำนุพูดอย่างกังวล

"ถ้าพรุ่งนี้เราพบเขาแล้วเขายังไม่ทำมาส่ง เรามาช่วยกันทำ

ส่วนของเขาตอนเย็นดีไหม และถ้าเขาไม่มีเหตุผลเพียงพอว่าทำไมเขาไม่ส่งรายงานของเขา เราก็จำเป็นต้องตัดชื่อเขาออกจากรายงาน พวกเราจะว่าอย่างไร” พิภพพูดเชิงปรึกษาหารือกับทำนุและสุนีย์

“ฉันว่าให้โอกาสเขาอีกหน่อย เขาอาจมีเหตุผลที่ไม่มาวันนี้ ถ้าพรุ่งนี้เราพบเขา เราก็สอบถามเหตุผลของเขา และให้เขาทำงานส่งในวันพุธตอนเช้า” สุนีย์พยายามพูดช่วยเพื่อน พิภพพยักหน้าเห็นด้วย ทำนุจึงสรุปว่า

“ตกลง เราจะให้โอกาสเขา แล้วพบกันพรุ่งนี้นะ เย็นมากแล้ว”

เมื่อคนมาทำงานร่วมกัน สิ่งที่เกิดขึ้นเสมอก็คือความคิดเห็นหรือการกระทำของคนแต่ละคนย่อมไม่ตรงกัน ทั้งนี้เพราะคนแต่ละคนมีความคิดที่หลากหลายตามแต่ความรู้ ประสบการณ์และเหตุผลของเขา จึงนำไปสู่ปัญหาข้อขัดแย้ง เป็นการยากที่จะไปกะเกณฑ์ให้ใครมีความเห็นหรือทำสิ่งที่ถูกใจเราไปหมดทุกอย่าง สิ่งที่จะช่วยให้ปัญหาทั้งหลายยุติลงได้ก็คือ การให้ความรักและเห็นคุณค่าของกันและกัน และยังต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกันอย่างมีเหตุผล ใช้หลักการ กฎเกณฑ์หรือเหตุผลที่เป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายมาช่วยตัดสินและแก้ปัญหาสังคมที่อยู่รวมกันอย่างเป็นสุขจึงต้องเคารพกฎเกณฑ์ บ้านเมืองที่สงบสุขจึงต้องเคารพกฎหมาย อยู่ในบ้านควรทำตามข้อตกลงภายในครอบครัว อยู่ในชั้นเรียนควรทำตามข้อตกลงของห้องเรียน

อยู่ในบ้านในเมืองใดก็ต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมืองนั้น ข้อตกลง กฎเกณฑ์ หรือกฎหมาย ต่างก็มีที่มาจากการตกลงร่วมกันอย่างมีเหตุผลของสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคม ผู้อยู่ในสังคมนั้นจึงควรปฏิบัติตามเพื่อความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อย

สังคมประชาธิปไตยเป็นสังคมที่เห็นคุณค่าของมนุษย์ รู้สิทธิ์ รู้หน้าที่ รู้จักรับผิดชอบ มีเหตุผล เคารพกฎเกณฑ์และความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพในเสียงข้างมากที่มีเหตุผล คนที่มีความเป็นประชาธิปไตยย่อมรักสันติ ไม่ใช้กำลังเข้าตัดสินปัญหา แต่ใช้ปัญญาเข้าแก้ไข หันหน้าเข้าหากัน ปรึกษาหารือกัน หนักนิดเบาหน่อยถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน เรายอมเขาบ้าง เขายอมเราบ้าง อย่างมีเหตุผล รู้จักประนีประนอม และเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน เมื่อสังคมใดมีสภาพเช่นนี้ สังคมนั้นจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

เราอยู่รวมร่วมกันฉันพี่น้อง
เราปรองดองถ้อยทีถ้อยอาศัย
ใช้ปัญญาแก้ปัญหาพาเข้าใจ
เคารพในกฎเกณฑ์เห็นค่าคน
รู้หน้าที่มีวินัยไม่ละเมิด
ก่อบังเกิดสันติได้ไม่สับสน
นี่คือสังคมของผองปวงชน
ที่เทิดคนเทิดค่าประชาธิปไตย

คำใหม่ในบทเรียน

กฎหมาย กลั่นกรอง ข้อมูล คัดลอก จำใจ จำเป็น ชอบธรรม ดื้อรั้น ต่อเนื่อง ถมเถ ถ่องแท้ ถ้อยทีถ้อยอาศัย ท้วงติง (ทำนุ) ทินเนอร์ น่ะ นิ้วนาง เนื้อเรื่อง บังเกิด ปฏิเสธ ปรองดอง ประนีประนอม ประสบการณ์ ปรับปรุง ปวงชน พิธี (พิภพ) ยิ่งหย่อน ยุติ ร้ายแรง ละเมิด ลักษณะ วันพุธ (วิทย์) เวร สมบูรณ์ สมาชิก สอบถาม สังคม สับสน (สุนีย์) เสพย์ติด หมั้น หลง หลากหลาย หัวเสีย เหลือบ่ากว่าแรง อิดออด เอ โอ้อวด

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

สารพัด	อ่านว่า	สา–ระ–พัด
เหตุผล	อ่านว่า	เหด–ผล
อนุญาต	อ่านว่า	อะ–นุ–ยาด
สิ่งเสพย์ติด	อ่านว่า	สิ่ง–เสบ–ติด
ประเภท	อ่านว่า	ประ–เพด
แลกเวร	อ่านว่า	แลก–เวน
เผอิญ	อ่านว่า	ผะ–เอิน
กฎเกณฑ์	อ่านว่า	กด–เกน
กฎหมาย	อ่านว่า	กด–หมาย
ปฏิเสธ	อ่านว่า	ปะ–ติ–เสด

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กบ

คำที่มี ป พ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน **บ** สะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กบ**

รูปภาพ	สรุป	ประชาธิปไตย	เคารพ
สภาพ	พิภพ	สิ่งเสพย์ติด	

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กด

คำที่มี ติ ตุ ฏ ท ษ ศ ส เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน **ด** สะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กด**

ปฏิบัติ	เหตุผล	สาเหตุ	กฎหมาย	กฎเกณฑ์
ประเภท	โทษ	โอกาส	อากาศ	

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

์ เรียกว่า **ไม้ทัณฑฆาต** วางอยู่บนพยัญชนะหรือพยัญชนะที่มีสระ ที่ไม่ต้องการออกเสียง เรียกว่า **ตัวการันต์** ไม่อ่านออกเสียงพยัญชนะตัวนั้น

ประโยชน์ สิ่งเสพย์ติด สุนีย์ วิทย์
ทินเนอร์ กฎเกณฑ์ มนุษย์

อ่านคำที่มีอักษรนำ

สมาคม	อ่านว่า	สะ-มา-คม
สมาชิก	อ่านว่า	สะ-มา-ชิก
สมาธิ	อ่านว่า	สะ-มา-ทิ
สมาน	อ่านว่า	สะ-หมาน
สมิง	อ่านว่า	สะ-หมิง

ความรู้ทางภาษา

การเขียนและอ่านเครื่องหมาย

(   ) เรียกว่าเครื่องหมาย**นขลิขิต** หรือเครื่องหมาย**วงเล็บ**

เครื่องหมายนี้ใช้เขียนกำกับข้อความที่ต้องการขยายความข้างหน้าให้ชัดเจนขึ้น ให้อ่านเครื่องหมายนี้ว่า **วงเล็บ** เช่น

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑)

อ่านข้อความในเครื่องหมายวงเล็บว่า "วงเล็บ รัชกาลที่หนึ่ง"

ถ้าข้อความในวงเล็บเป็นข้อความยาว ให้อ่านว่า **วงเล็บเปิด** แล้วอ่านข้อความนั้นจนจบ แล้วจึงอ่านว่า **วงเล็บปิด** เช่น

หนังตะลุงเป็นมหรสพของชาวปักษ์ใต้ ทำตัวหนังเป็น

รูปต่างๆ ด้วยหนังวัวหรือหนังควาย ก่อนลงมือแสดงต้องมีพิธีเบิกโรง เจ้าภาพที่มีหนังตะลุงจะต้องเสียเงินค่าเบิกโรง (เงินค่าเบิกโรง แต่เดิมคิดเป็นเงินหนึ่งบาทห้าสิบสตางค์ แต่ปัจจุบันคิดเป็นเงินสิบสองบาท)

อ่านข้อความในวงเล็บว่า "วงเล็บเปิด เงินค่าเบิกโรงแต่เดิมคิดเป็นเงินหนึ่งบาทห้าสิบสตางค์ แต่ปัจจุบันคิดเป็นเงินสิบสองบาท วงเล็บปิด"

ฯลฯ เรียกว่า **ไปยาลใหญ่**

เครื่องหมายนี้ให้เขียนหลังคำหรือข้อความที่ยังไม่จบ ยังมีข้อความต่อไป และข้อความนั้นเป็นข้อความประเภทเดียวกัน ให้อ่านเครื่องหมายไปยาลใหญ่ว่า **"ละ"** เช่น

สวนแห่งนี้ปลูกไม้ผลไว้หลายชนิด มีขนุน มะม่วง มังคุด พุทรา ฯลฯ (อ่านเครื่องหมาย ฯลฯ ว่า ละ)

" เรียกว่า **บุพสัญญา**

เครื่องหมายนี้ใช้เขียนแทนคำหรือข้อความที่เหมือนกับคำหรือข้อความในบรรทัดบน ให้อ่านซ้ำคำหรือข้อความนั้น เช่น

เสื้อ	ราคา	๑๐๐ บาท
กางเกง	"	๒๐๐ บาท
รองเท้า	"	๓๐๐ บาท

อ่านว่า "กางเกงราคาสองร้อยบาท รองเท้าราคาสามร้อยบาท"

การเว้นวรรค

การเว้นวรรคเป็นการแบ่งข้อความที่เขียนเพื่อให้ผู้อ่านเว้นจังหวะการอ่าน ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความที่อ่านได้ชัดเจนขึ้น

การเว้นวรรคมี ๒ ชนิด คือ

๑. **การเว้นวรรคใหญ่** จะเว้นวรรคเมื่อเขียนจบประโยคหนึ่งๆ หรือจบข้อความหนึ่ง เมื่อจะขึ้นประโยคใหม่ หรือข้อความใหม่ ให้เว้นวรรคใหญ่ โดยเขียนห่างจากประโยคหรือข้อความเดิม ๒ ตัวอักษร เช่น

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ทรงพัฒนาเมืองหลวงตามแบบสมัยใหม่ พระองค์ทรงเห็นว่าการคมนาคมทางบกมีความสำคัญมาก พระองค์จึงทรงสร้างถนนใหญ่ในกรุงเทพมหานครหลายสาย

๒. **การเว้นวรรคเล็ก** จะเว้นวรรคระหว่างคำหรือกลุ่มคำ โดยเขียนห่างจากคำหรือกลุ่มคำข้างหน้าเพียง ๑ ตัวอักษร เช่น

ถนนที่สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๕ เป็นถนนที่มีขนาดกว้าง ๔ วา หรือ ๘ เมตร นับว่ากว้างมากในสมัยนั้น การที่ต้องสร้างถนนให้กว้างก็เพื่อให้สัตว์ พาหนะ เกวียน และคนเดินทางได้สะดวก เพราะถนนจะผ่านบ้านเรือน ตลาด วัด และสถานที่ราชการ

สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย

สำนวน หมายถึง ถ้อยคำที่มีคารมคมคาย มีความหมายไม่ตรงถ้อยคำ แต่เป็นที่เข้าใจกันโดยแพร่หลาย กินใจผู้ฟัง สำนวนจะเป็นถ้อยคำที่กะทัดรัด มักมีข้อความเป็นเชิงเปรียบเทียบ เช่น

เด็กคนนี้เป็นคนมือแข็ง ผู้ใหญ่ให้ของแล้วไม่ไหว้
แม่จะพูดก็พูดไม่ได้เหมือนน้ำท่วมปาก
เมื่อคืนนี้บ้านของเราถูกยกเค้า

มือแข็ง	หมายถึง	ไม่ไหว้คนที่ควรไหว้
น้ำท่วมปาก	หมายถึง	พูดไม่ออกเพราะมีเหตุการณ์บีบบังคับ
ยกเค้า	หมายถึง	ถูกขโมย

สุภาษิต หมายถึง ถ้อยคำที่ดีงาม ให้ข้อคิดและคติสอนใจ มักมีถ้อยคำคล้องจองกัน เช่น ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูดาย ปั้นวัวปั้นควายให้ลูกท่านเล่น เป็นต้น

คำพังเพย เป็นสำนวนอย่างหนึ่งที่ใช้กันติดปาก มีความหมายเป็นเชิงเปรียบเทียบก็ได้ แต่ไม่ใช่สุภาษิต คำพังเพยมักจะมีคำคล้องจองกันเพื่อให้จำได้ง่าย และฟังไพเราะ เช่น

ไก่ได้พลอย หมายถึง ได้ของดีแล้วไม่เห็นคุณค่า
ขี่ช้างจับตั๊กแตน หมายถึง ลงทุนมากแต่ได้ผลน้อย
ดินพอกหางหมู หมายถึง การงานคั่งค้างพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ
นอนหลับไม่รู้ นอนคู้ไม่เห็น หมายถึง ไม่รู้เรื่องราว

การบันทึกความรู้

การบันทึกความรู้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือผู้ดู เมื่ออ่านเรื่องใด หรือฟังเรื่องใด หรือไปดูไปชมสิ่งที่เป็นความรู้ ผู้อ่าน ผู้ฟัง หรือผู้ดู ควรจดบันทึกเรื่องราวที่อ่าน ที่ฟัง หรือที่ดูไว้เพื่อกันลืม จะทำให้จดจำเรื่องราวนั้นๆ ได้ และสามารถนำเรื่องราวนั้นไปใช้ประโยชน์ในการพูดหรือการเขียนได้

วิธีการบันทึกความรู้

๑. อ่านเรื่อง หรือฟัง หรือดูให้เข้าใจ

๒. ตั้งคำถาม และตอบคำถาม

- อ่าน หรือฟัง หรือดูเรื่องอะไร
- เรื่องนั้นเป็นอย่างไร
- เรื่องนั้นมีลำดับเรื่องราวอย่างไร ฯลฯ

๓. นำคำตอบมาเรียบเรียงจดบันทึกเป็นเรื่องราว

ตัวอย่างการบันทึกความรู้

๑. อ่านเรื่องให้เข้าใจ

แพงพวยบก

แพงพวยบกเป็นไม้ล้มลุก ต้นเตี้ย สูงประมาณ ๓ ฟุต

ใบเขียวเป็นมัน ออกดอกเป็นกลุ่ม ดอกแพงพวยมีสีขาว สีม่วง สีชมพู สุราษฎร์ธานีเรียกว่า นมอิน ทางเหนือเรียก ผักปอดบก กรุงเทพฯ เรียก แพงพวยบก หรือแพงพวยฝรั่ง

แพงพวยบกขึ้นได้ในดินทุกชนิด แต่ที่ชอบคือดินร่วนซุย ควรปลูกในที่แล้ง ขยายพันธุ์โดยใช้วิธีเพาะเมล็ด

แพงพวยบกปลูกเป็นไม้ประดับได้ดี เพราะมีดอกสีขาว สีชมพู สีม่วง และมีดอกให้ชมตลอดปี แพงพวยบกยังเป็นสมุนไพรใช้ต้มแก้เบาหวาน ลดความดันโลหิต ใบแก้เบาหวาน บำรุงหัวใจ ใช้เป็นยาถ่าย ใช้เป็นยาแก้โรคมะเร็งในเม็ดโลหิตของเด็ก รักษามะเร็ง รากแก้บิด ทั้งยังใช้ขับพยาธิและใช้ห้ามเลือดด้วย

(เรียบเรียงจาก <u>สารานุกรมไม้ประดับในประเทศไทย</u> วารสารบ้านและสวน)

๒. ตั้งคำถามและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

อ่านเรื่องอะไร (แพงพวยบก)

เรื่องเป็นอย่างไร

แพงพวยบกมีลักษณะอย่างไร (แพงพวยบกเป็นไม้ล้มลุก ต้นเตี้ย ปลูกเป็นไม้ประดับได้ และยังใช้เป็นยาสมุนไพรแก้โรคต่างๆ ได้)

แพงพวยบกมีชื่อเรียกอย่างอื่นว่าอย่างไร (กรุงเทพฯ เรียก แพงพวยฝรั่ง ทางสุราษฎร์ธานีเรียก นมอิน ทางเหนือ เรียก ผักปอดบก)

แพงพวยบกชอบขึ้นในที่ดินอย่างไร (แพงพวยบกขึ้นได้ในดินทุกชนิด)

๓. นำคำตอบมาเรียบเรียงและจดบันทึก

แพงพวยบก

แพงพวยบกเป็นไม้ล้มลุก ปลูกเป็นไม้ประดับ และยังใช้เป็นยาสมุนไพรแก้โรคได้ แพงพวยบกขึ้นได้ในดินทุกชนิด แพงพวยบกมีชื่อเรียกต่างๆ กันคือ แพงพวยฝรั่ง ทางเหนือเรียก ผักปอดบก ทางสุราษฎร์ธานีเรียก นมอิน

(จาก สารานุกรมไม้ประดับในประเทศไทย)

อ่านบทร้อยกรอง

เมื่อเล็กเรียนวิชา เมื่อเติบใหญ่มีอาชีพ

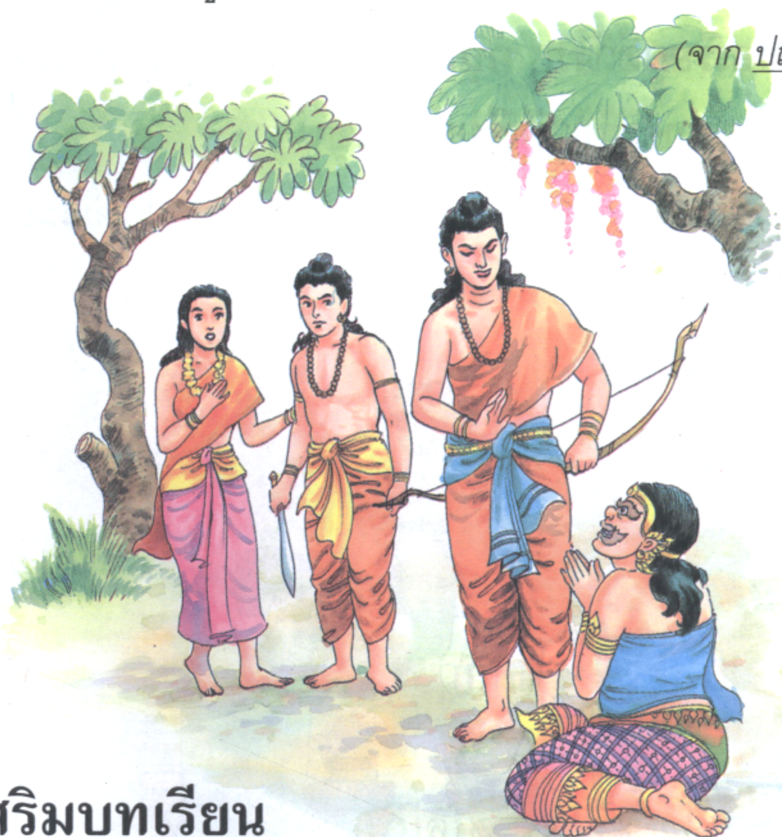
ดูรากุมาร แสวงหาอาจารย์ เล่าเรียนวิชา ให้ลุปรุโปร่ง
ทางการศึกษา สำหรับวิชา กุมารทั้งผอง

ครั้นว่าใหญ่กล้า พึงให้แสวงหา ทรัพย์สินเงินทอง
ทำนาทำไร่ ใจตรึกนึกปอง ให้มีเงินทอง สิ่งของบริวาร

ทรัพย์นี้มีใกล้ ใครปัญญาไว หาได้บ่นาน แว่นแคว้นแดนดิน มีสิ้นทุกสถาน ผู้ใดใจคร้าน บ่พานพบนา

ข้อนี้ควรจำ เร่งให้กระทำ เหมือนคำว่ามา จะเป็นที่พึ่ง ดังหนึ่งปรารถนา ผู้มีปัญญา จงจำใส่ใจ

(จาก *ปฐม ก กา หัดอ่าน*)

อ่านเสริมบทเรียน

พระรามตามกวาง

เมื่อพระรามออกเดินป่า มีพระลักษมณ์ซึ่งเป็นพระอนุชา (น้องชาย) และนางสีดา ซึ่งเป็นพระมเหสี (ภรรยา) ออกติดตามไปด้วย นางสำมนักขา (อ่านว่า สำ-มะ-นัก-ขา) ซึ่งเป็นน้องของทศกัณฐ์ (อ่านว่า ทด-สะ-กัน) ซึ่งเป็นยักษ์ครองเมืองลงกามาพบพระราม นางสำมนักขาหลงรักพระราม จึงขอถวายตัว แต่พระรามปฏิเสธ

ดูก่อนน้องท้าวทศพักตร์ สุริย์วงศ์พงษ์ยักษ์สูงใหญ่
ว่าไยฉะนี้อรไท ผิดเพศวิสัยอย่าเจรจา
ตัวเราทรงพรตเป็นฤๅษี อย่างนี้มิได้ปรารถนา
จงเร่งกลับไปพารา ให้เป็นผาสุกสถาวร

เมื่อพระรามปฏิเสธความรักของนางสำมนักขา นางจึงเข้าทุบตีนางสีดาด้วยความหึงหวง พระลักษมณ์จึงเข้าช่วยนางสีดาและทำร้ายนางสำมนักขาได้รับบาดเจ็บ นางสำมนักขาจึงไปฟ้องทศกัณฐ์ว่า

เดิมน้องนี้ไม่สบายใจ จึงลาพระองค์ไปเล่นป่า
พบพระรามพระลักษมณ์นางสีดา บวชอยู่โคทาวารี

นางนั้นทรงโฉมอรชร ยิ่งเทพอัปสรในราศี
ตัวข้าอุ้มองค์นางเทวี จะพาหนีมาถวายภูวนัย
พระลักษมณ์ตามทันที่กลางทาง ชิงนางสีดาไว้ได้
ทำโทษข้าปิ้มจะบรรลัย ดั่งไร้สุริย์วงศ์พงศ์พันธุ์

ทศกัณฐ์ได้ฟังนางสำมนักขาพูดถึงความงามของนางสีดาก็เกิดความรักนางสีดา ทศกัณฐ์จึงทำอุบายจะลักพานางสีดามากรุงลงกา ให้มารีศ (อ่านว่า มา-รีด) ซึ่งเป็นน้องทศกัณฑ์ แปลงตัวเป็นกวางทองทำทีเดินผ่านไปยังกุฎี (อ่านว่า กุ-ดี) ที่พักของนางสีดา

เมื่อนั้น มารีศกวางทองยักษี
ครั้นมาถึงหน้ากุฎี ทำทีเป็นกวางพนาวัน
แกล้งเดินเหยาะเหย่าเข้าใกล้ ทำตกใจตื่นโจนโผนผัน
ลำพองลองเชิงยืนยัน ตานั้นเหลือบดูกัลยา
เห็นแลมาก็ทำร้อง เยื้องย่องประหนึ่งจะเข้าหา
แล้วโลดโผนโจนไปโจนมา ก้มเงยกินหญ้าเป็นที

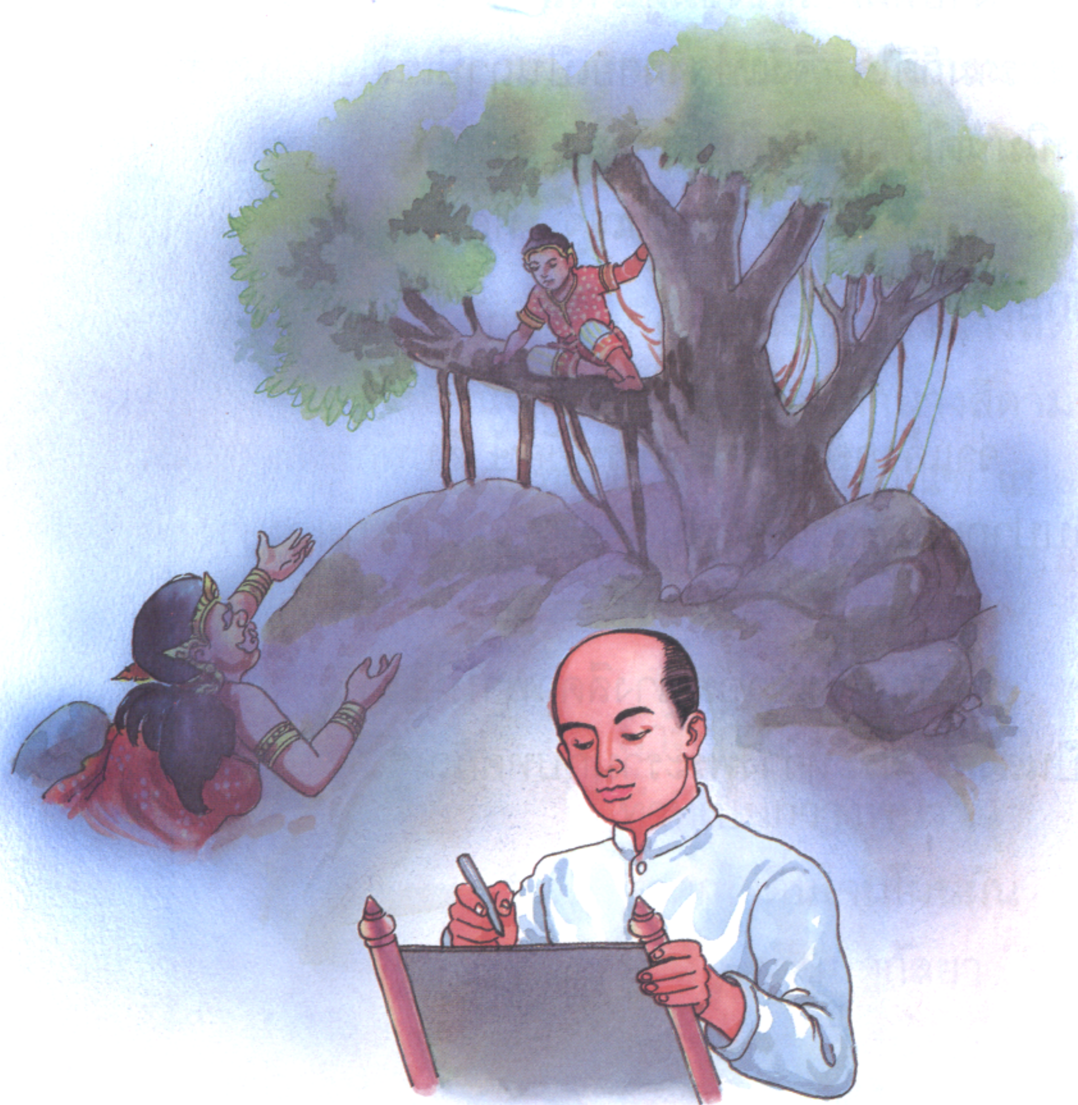
นางสีดาเห็นกวางทองก็อยากได้ จึงให้พระรามตามจับกวางทอง พระรามจึงออกตามจับกวางทองเข้าไปในป่าลึก ทรงรู้ว่าเป็นกวางแปลงจึงใช้ศรยิงกวางทอง กวางทองก็กลายร่างเป็นยักษ์ และแกล้งร้องให้พระลักษมณ์มาช่วย นางสีดาได้ฟังเสียงของมารีศก็เข้าใจว่าพระรามได้รับอันตรายจึงให้พระลักษมณ์ออกไปช่วยพระราม

ฝ่ายทศกัณฐ์ซึ่งซุ่มดูนางสีดา เห็นพระลักษมณ์ออกไปช่วยพระรามก็ดีใจ จึงแปลงกายเป็นฤาษีเข้าไปหานางสีดา นางสีดาจึงนิมนต์ให้ฤาษีเข้าไปในศาลา ทศกัณฐ์พูดจาขอความรักนางสีดา นางสีดาโกรธจึงต่อว่าทศกัณฐ์ ทศกัณฐ์จึงกลายร่างจากฤาษีเป็นยักษ์

ว่าแล้วกลับกลายเป็นรูปยักษ์ สิบพักตร์กรแกว่งพระแสงขรรค์
สิบปากเข่นเขี้ยวเคี้ยวฟัน เนตรนั้นดั่งดวงสุริยา

ทศกัณฐ์จึงเข้าอุ้มนางสีดาพาไปยังกรุงลงกา เหตุนี้จึงกลายเป็นสงครามระหว่างพระรามกับทศกัณฐ์

บทที่ ๑๗

บทละครเรื่อง สังข์ทอง

ตอน พระสังข์หนีนางพันธุรัต

บทละครเรื่องสังข์ทอง เดิมเป็นนิทาน และนำมาแต่งเป็นบทละครเพื่อใช้เล่นละครนอก ตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ ๒)

ได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่อง สังข์ทอง ขึ้นใหม่เพื่อใช้เล่นละครนอกของหลวง

เรื่องย่อของบทละครเรื่อง สังข์ทอง มีว่า

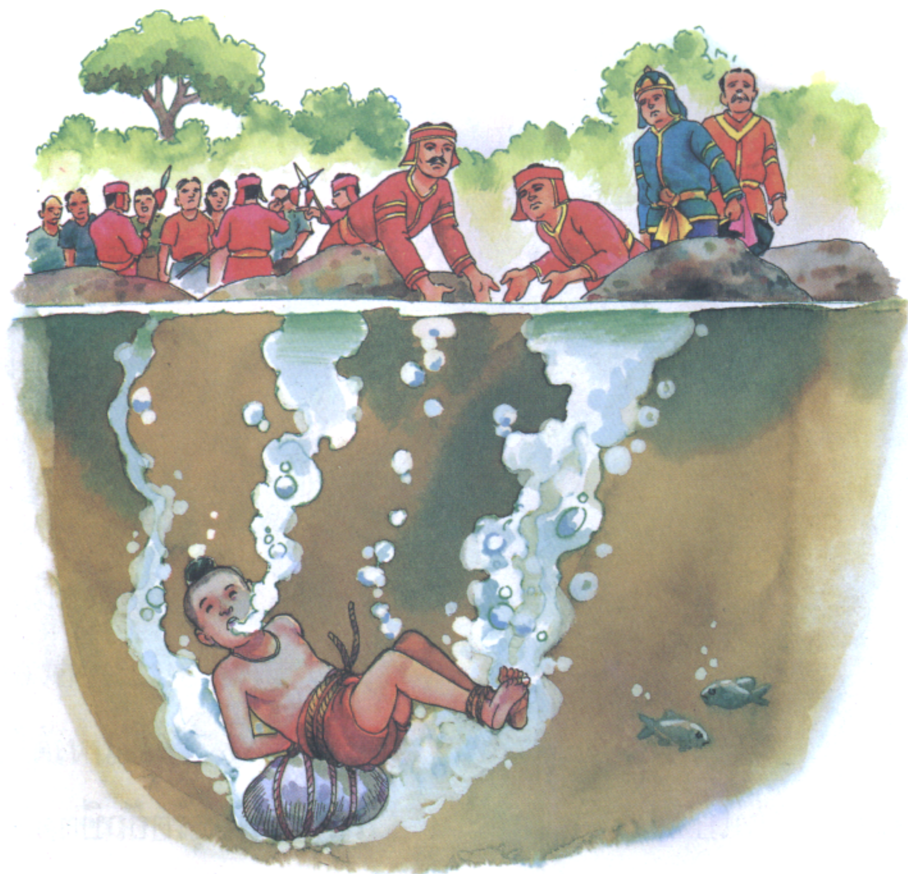
ท้าวยศวิมลครองเมืองยศวิมล มีพระมเหสีสององค์ชื่อ นางจันท์เทวีและนางจันทาเทวี แต่ไม่มีโอรสไว้สืบราชสมบัติ ท้าวยศวิมลและพระมเหสีจึงได้บำเพ็ญศีลเพื่อขอโอรส ต่อมานางจันท์เทวีทรงครรภ์ โหรหลวงทำนายว่าจะมีโอรสที่มีบุญญาธิการมาก เมื่อนางจันท์เทวีคลอดโอรสเป็นหอยสังข์ นางจันทาเทวีคิดริษยาจึงสมคบกับโหรหลวงทำนายว่าเป็นกาลกิณีต่อบ้านเมือง ท้าวยศวิมลจึงขับไล่นางจันท์เทวีและหอยสังข์ออกจากเมือง

นางไปขออาศัยอยู่กับตายายที่ในป่า นางจันท์เทวีได้รับความลำบาก ต้องตักน้ำตำข้าว เข้าป่าเก็บผักหาฟืนเลี้ยงชีวิต พระสังข์เห็นพระมารดาได้รับความยากลำบาก จึงออกจากหอยสังข์มาหุงข้าวหุงปลา ดูแลบ้านช่อง นางจันท์เทวีสงสัยจึงทำทีออกไปเก็บผักหาฟืนแล้วซ่อนตัวอยู่ เมื่อเห็นพระสังข์ออกจากหอยสังข์ นางจันท์เทวีก็แอบกลับเข้าไปในกระท่อมใช้ไม้ทุบหอยสังข์แตก พระสังข์จึงกลับเข้าไปในหอยสังข์ไม่ได้อีกต่อไป

นางจันทาเทวีทราบข่าวว่านางจันท์เทวีกับพระสังข์ไปอยู่กับตายายในป่า จึงทูลยุยงท้าวยศวิมลให้เสนาอำมาตย์จับพระสังข์ไปฆ่าด้วยวิธีต่างๆ แต่ไม่สามารถฆ่าพระสังข์ได้ ท้าวยศวิมลจึงให้นำพระสังข์ไปถ่วงน้ำที่ท้องทะเล พระยานาคที่อยู่ใต้ท้องทะเลได้ช่วยพระสังข์ไว้ และส่งพระสังข์ไปอยู่กับนางพันธุรัต

ซึ่งเป็นยักษ์ พระสังข์อยู่กับนางพันธุรัตซึ่งแปลงกายเป็นมนุษย์ จนอายุได้ ๑๕ ปี วันหนึ่งพระสังข์ลอบไปที่ครัวไฟ พบซากมนุษย์ ซากสัตว์ และโครงกระดูกมากมาย จึงรู้ว่านางพันธุรัตเป็นยักษ์ พระสังข์ไปพบบ่อเงิน บ่อทอง ลองจุ่มนิ้วลงไปจึงรู้ว่าชุบตัวได้ จากนั้นก็พบรูปเงาะ เกือกแก้ว และไม้เท้า จึงลองสวมรูปเงาะ สวมเกือกแก้ว และถือไม้เท้า ปรากฏว่าสามารถเหาะได้ พระสังข์ถอดรูปเงาะเก็บไว้ตามเดิม และคิดจะหนีนางพันธุรัตเพื่อสืบหานางจันท์เทวีต่อไป

ต่อไปนี้เป็นบทละครเรื่อง สังข์ทอง ตอนพระสังข์หนีนางพันธุรัต

มาจะกล่าวบทไป ถึงนางพันธุรัตยักษี
แต่ว่างเว้นเป็นม่ายมาหลายปี สามีมอดม้วยด้วยไข้พิษ
ได้ลูกน้อยหอยสังข์มาเลี้ยงไว้ รักใคร่เป็นบุตรสุจริต
ฟักฟูมอุ้มชูชมชิด ลืมคิดถึงผัวของตัวตาย
เมื่อเวรามาติดตามทัน นางนั้นจะสิ้นบุญสูญหาย
ให้ร้อนเนื้อเดือดใจไม่สบาย จะผันผายไปป่าพนาวัน
จึงอุ้มองค์พระสังข์นั่งตัก โลมลูบจูบพักตร์แล้วรับขวัญ
วันนี้แม่จะลาไปอารัญ สายัณห์เลี้ยวลับจะกลับมา
แล้วกำชับสาวศรีพี่เลี้ยง จงถนอมกล่อมเกลี้ยงโอรสา
ตามใจอย่าให้โกรธา เคืองขัดอัธยาสิ่งใด
สั่งพลางย่างเยื้องยุรยาตร จากปราสาทเรืองรองผ่องใส
มาลับตาลูกน้อยกลอยใจ อรทัยเปลี่ยนแปลงกายา

บัดใจรูปร่างเป็นนางยักษ์ ล่ำสันคึกคักหนักหนา
ถือตระบองป้องพักตร์ทำศักดา ดั้นดงตรงมาพนาลี

นางพันธุรัตได้ออกไปในป่า จับวัวควายกินเป็นอาหารอยู่จนเย็นและพักผ่อนนอนหลับอยู่กลางป่า

เมื่อนั้น องค์พระสังข์ทองผ่องใส
ราตรีเข้าที่บรรทมใน ถอนฤทัยรำลึกตรึกตรา
คิดถึงชนนีที่เกิดเกล้า จะโศกเศร้าทุกข์ทนบ่นหา
แต่มาอยู่เมืองมารก็นานช้า ไม่รู้ว่าจะเป็นตายร้ายดี
ซึ่งกูจะหลงอยู่ในเมืองยักษ์ แม้นมิลักรูปเงาะเหาะหนี
ที่ไหนจะได้เห็นชนนี นับปีเดือนแล้วจะแคล้วไป
จำจะคิดติดตามสืบหา ให้พบพานมารดาจงได้
วันนี้แม่พันธุรัตไปแรมไพร ได้ช่องคล่องใจจะไคลคลา

ครั้นกลางคืนดื่นดึกเดือนเที่ยง　　เห็นพี่เลี้ยงหลับสนิทถ้วนหน้า
ค่อยย่องลงเตียงเมียงออกมา　　จากห้องไสยาทันที
ลอบลงชุบองค์ในบ่อทอง　　ผิวเนื้อนวลละอองผ่องศรี
เป็นทองคำธรรมชาติชาตรี　　สมถวิลยินดีดังใจคิด
แล้วขึ้นไปบนปราสาทชัย　　ที่ไว้รูปเงาะศักดิ์สิทธิ์
หยิบขึ้นแลเล็งเพ่งพิศ　　ขุกคิดขึ้นมาก็อาลัย
โอ้อนิจจามารดาเลี้ยง　　เคยถนอมกล่อมเกลี้ยงรักใคร่
แสนสนิทพิศวาสดังดวงใจ　　มิให้ลูกยาอนาทร
พระคุณล้ำลบจบดินแดน　　ยังมิได้ทดแทนพระคุณก่อน
วันนี้จะพลัดพรากจากจร　　มารดรค่อยอยู่จงดี
แม้นลูกไปไม่ม้วยมรณา　　จะกลับมากราบบาทบทศรี
ร่ำพลางทางทรงโศกี　　อยู่ที่ปราสาทเพียงขาดใจ

ครั้นคลายทุกข์ขุกคิดขึ้นมา จะอยู่ช้าฉะนี้ก็มิได้
เกลือกว่ามารดามาแต่ไพร หนีไปไม่ทันจะเสียการ
เอารูปเงาะสวมองค์ทรงเข้าแล้ว ใส่เกือกแก้วถือไม้เท้าห้าวหาญ
เหาะขึ้นเวหาเหินทะยาน ออกจากเมืองมารรีบมา
เหาะระเห็จเจ็ดคืนถึงเขาหลวง สูงกว่าเขาทั้งปวงที่ในป่า
พอสิ้นกำลังวังชา เหน็ดเหนื่อยเลื่อยล้าเต็มที
จำจะหยุดพักสักหน่อยก่อน ทินกรร้อนแรงแสงสี
จึงเลื่อนลงยังยอดคีรี จรลีเข้าใต้ร่มไทร

ส่วนพี่เลี้ยงนางนมตื่นนอนขึ้นมาไม่เห็นพระสังข์ ต่างตกใจเที่ยวตามหาพระสังข์ยังที่ต่างๆ แต่ก็ไม่พบ

นางพันธุรัตเที่ยวเล่นในป่าเป็นเวลาหลายวันก็ได้เดินทางกลับเข้ามาในเมือง นางรีบตรงไปยังปราสาทของพระสังข์ รู้ว่าพระสังข์ได้ชุบตัวในบ่อทอง และลักรูปเงาะพร้อมไม้เท้าและเกือกแก้วหนีออกจากเมือง จึงตีกลองสัญญาณเรียกยักษ์และภูตผีทั้งหลายให้มาชุมนุมกัน

ฝ่ายพวกยักษ์และภูตผีทั้งหลายได้ยินเสียงกลองต่างก็มาเฝ้านางพันธุรัต นางพันธุรัตจึงเตรียมพลโยธาออกติดตามพระสังข์มาจนพบพระสังข์บนยอดเขา พระสังข์เกรงว่านางพันธุรัตจะติดตามขึ้นมาบนยอดเขา จึงอธิษฐานอย่าให้นางพันธุรัตขึ้นบนยอดเขาได้ เพื่อจะได้ติดตามหาพระมารดาของตน

มาเอยมาถึง ซึ่งเนินบรรพตภูเขาใหญ่
แลไปเห็นคนบนต้นไทร งามวิไลผิวผ่องดังทองทา
ยืนพินิจพิศเพ่งอยู่เป็นครู่ ลูกรักของกูแล้วสิหนา
ตบมือหัวเราะทั้งน้ำตา ร้องเรียกลูกยาด้วยยินดี
นั่งอยู่ไยนั่นพ่อขวัญข้าว ขัดเคืองอะไรเล่าเจ้าจึงหนี
มาเถิดทูนหัวอย่ากลัวตี ดูเอาเถิดซียังมิมา
นางร้องไห้ร่ำแล้วซ้ำเรียก ปีนตะกายตะเกียกขึ้นไปหา
ด้วยเดชะอำนาจสัตยา เผอิญให้เลื่อยล้าสิ้นกำลัง
พลัดตกหกล้มนอนตะแคง ขาแข้งสีข้างขัดขึ้นดัดหลัง
โศกีตีอกเพียงจะพัง ทรุดนั่งกระแทกก้นจนใจ
ลูกน้อยกลอยสวาทของมารดา แม่บำรุงเลี้ยงมาจนใหญ่
มิให้ระคายเคืองสิ่งใด เจ้าหนีแม่มาได้ช่างไม่คิด

แม่อุตส่าห์มาตามด้วยความรัก　เจ้าไม่พูดไม่ทักแต่สักหนิด
อกแม่จะแตกตายวายชีวิต　สุดคิดอยู่แล้วนะลูกยา

เมื่อนั้น　พระสังข์ฟังคำที่ร่ำว่า
ให้คิดสงสารมารดา　นบนิ้ววันทาแล้วตอบไป

แม่เอยแม่เจ้า　เลี้ยงข้ามาแต่เยาว์จนใหญ่
พระคุณล้ำลบภพไตร　จะเปรียบด้วยสิ่งใดนั้นไม่มี
ใช่ลูกจะเคืองแค้นแสนเข็ญ　ด้วยความจำเป็นดอกจึงหนี
เหตุด้วยมารดาของข้านี้　ทุกข์ร้อนไร้ที่พึ่งพา
จะยากเย็นเป็นตายก็ไม่แจ้ง　จะไปสืบเสาะแสวงทุกแห่งหา
ครั้นจะบอกออกอรรถตามสัจจา　ก็คิดกลัวเกลือกว่ามิให้ไป

ลูกจึงลักรูปเงาะเหาะหนี โทษผิดทั้งนี้เป็นข้อใหญ่
อย่าพิโรธโกรธขึ้งขัดใจ ถึงไปไม่ช้าจะมาพลัน
เมื่อนั้น พันธุรัตฟังว่าเพียงอาสัญ
ฟูมฟายน้ำตาจาบัลย์ เจ้าไปแล้วไหนนั่นจะกลับมา
คิดอ่านอุบายจะหน่ายหนี เอาเหตุชนนีนั้นมาว่า
ถึงไปก็ไม่ขัดอัธยา เชิญลงมาหาแม่แต่สักน้อย
พอแม่ได้ชมโฉมเจ้า ให้สบายบรรเทาที่เศร้าสร้อย
แต่ร่ำร้องไห้หาเลือดตาย้อย อุตส่าห์สู้ติดต้อยห้อยตาม
อย่านึกแหนงแคลงเลยว่าเป็นยักษ์ มาเถิดลูกรักอย่าเกรงขาม
ถึงจะอยู่จะไปก็ให้งาม เจ้าผู้ทรามรักร่วมชีวา
อันรูปเงาะไม้เท้าเกือกแก้ว แม่ประสิทธิ์ให้แล้วดังปรารถนา
ยังมนตร์บทหนึ่งของมารดา ชื่อว่ามหาจินดามนตร์
ถึงจะเรียกเต่าปลามัจฉาชาติ ฝูงสัตว์จัตุบาทในไพรสณฑ์
ครุฑาเทวัญชั้นบน อ่านมนตร์ขึ้นแล้วก็มาพลัน
เจ้าเรียนไว้สำหรับเมื่ออับจน จะได้แก้กันตนที่คับขัน
แม่ก็คงจะตายวายชีวัน จงลงมาให้ทันท่วงที
เมื่อนั้น พระสังข์ฟังคำยักษี
ยิ่งพะวงสงสารแสนทวี แต่รีรอท้อฤทัยรันทด
จะลงไปก็ให้เกรงกริ่ง เกลือกว่าไม่จริงจะแกล้งปด
คิดพลางทางกล่าวมธุรส อย่ากำสรดโศกาอาวรณ์
ลูกนี้เหนื่อยยากลำบากกาย จะนั่งเล่นให้สบายบนนี้ก่อน
ตะวันเที่ยงอยู่ยังกำลังร้อน พอให้แดดอ่อนอ่อนจะลงไป

ซึ่งมนตร์ของชนนี้ว่าดีนัก ลูกรักก็อยากจะใคร่ได้
เมตตาลูกแล้วจงเขียนไว้ ที่ในแผ่นพื้นพสุธา
เมื่อนั้น พันธุรัตขัดสนเป็นนักหนา
แหงนดูลูกพลางทางโศกา ดั่งหนึ่งว่าชีวันจะบรรลัย
โอ้ลูกน้อยหอยสังข์ของแม่เอ๋ย กรรมสิ่งใดเลยมาซัดให้
จะร่ำร้องเรียกเจ้าสักเท่าไร ก็ช่างเฉยเสียได้ไม่ดูดี
สิ้นวาสนาแม่นี้แน่แล้ว เผอิญให้ลูกแก้วเอาตัวหนี
จะขอลาอาสัญเสียวันนี้ เจ้าช่วยเผาผีมารดา
อันพระเวทวิเศษของแม่ไซร้ ก็จะเขียนลงให้ที่แผ่นผา
จงเรียนร่ำจำไว้เถิดขวัญตา รู้แล้วอย่าว่าให้ใครฟัง
เขียนพลางทางเรียกลูกน้อย มาหาแม่สักหน่อยพ่อหอยสังข์
แต่พอให้ได้ชมเสียสักครั้ง ขอสั่งสักคำจะอำลา

แม่อ้อนวอนว่านักหนาแล้ว น้อยหรือลูกแก้วไม่มาหา
ทุ่มทอดตัวลงทรงโศกา สองตาแดงเดือดดังเลือดนก
ทั้งรักทั้งแค้นแน่นจิต ยิ่งคิดเคืองขุ่นมุ่นหมก
กลิ้งกลับสับส่ายเพ้อพก นางร่ำร้องจนอกแตกตาย
บัดนั้น พวกยักษาข้าไททั้งหลาย
เห็นนางมารม้วยมอดวอดวาย ต่างร่ำรักนายไม่สมประดี
เมื่อนั้น พระสังข์ทรงสวัสดิ์รัศมี
เห็นมารดาล้มดิ้นสิ้นชีวี ตกใจแล่นตะลีตะลานมา
เข้าไปนั่งใกล้ดังใจจง กราบลงแทบเท้าทั้งซ้ายขวา
ชลเนตรคลอคลองนัยนา โศการ่ำรักชนนี

โอ้ว่ามารดาของลูกเอ๋ย　　พระคุณเคยปกเกล้าเกศี
รักลูกผูกพันแสนทวี　　เลี้ยงมาไม่มีให้เคืองใจ
จะหาไหนได้เหมือนพระแม่เจ้า　　ดังมารดาเกิดเกล้าก็ว่าได้
สู้ติดตามมาด้วยอาลัย　　จนจำตายอยู่ในพนาวัน
โทษลูกนี้ผิดเป็นนักหนา　　ดังแกล้งผลาญมารดาให้อาสัญ
ทั้งนี้เพราะกรรมมาตามทัน　　จึงสุดสิ้นชีวันบรรลัย
พระคุณล้ำลบจบดินแดน　　ยังไม่ทันทดแทนสนองได้
ร่ำพลางโศกีพิรี้พิไร　　ซบพักตร์สะอื้นไห้ไปมา
ครั้นคลายวายโศกเศร้าหมอง　　พระจึงร้องสั่งเหล่ายักษา
ท่านจงเชิญศพพระมารดา　　คืนไปพาราของเรา
แล้วตระเตรียมการไว้ให้เสร็จสรรพ　　คอยท่าข้ากลับมาจึงเผา
การพระเมรุใหญ่อยู่อย่าดูเบา　　ท่านจงเอาใจใส่ไตรตรา
บัดนั้น　　เสนีตัวนายซ้ายขวา
จึงเชิญศพใส่วอช่อฟ้า　　กลับไปพาราทันที
เมื่อนั้น　　พระโฉมยงทรงสวัสดิ์รัศมี
ครั้นพวกพลยักษาไปธานี　　จึงเรียนเอามนตร์ที่เขียนไว้
เวียนเฝ้าสาธยายอยู่หลายตรลบ　　แต่ต้นจนจบก็จำได้
ครั้นเสร็จเสด็จขึ้นไป　　บนยอดเขาใหญ่มิได้ช้า
เอารูปเงาะสวมองค์ทรงเกือกแก้ว　　ถือไม้เท้าเข้าแล้วก็ป้องหน้า
เหาะระเห็จเตร็ดทะยานด้วยฤทธา　　เลื่อนล่องลอยฟ้ามาไวไว

พระสังข์สวมรูปเงาะเหาะมาถึงเมืองสามล มาอาศัยอยู่ที่ชายทุ่ง มีพวกเด็กเลี้ยงควายเป็นเพื่อนเล่น

ท้าวสามลมีพระมเหสีชื่อ นางมณฑาเทวี มีพระธิดาเจ็ดองค์ แต่หามีพระโอรสไม่ ท้าวสามลจึงให้พระธิดาทั้งเจ็ดองค์เลือกคู่ครอง พระธิดาผู้พี่เลือกคู่ครองเป็นผู้มีรูปร่างงดงาม แต่นางรจนาพระธิดาองค์สุดท้องเลือกได้เจ้าเงาะ ท้าวสามลโกรธจึงไล่นางรจนากับเจ้าเงาะไปอยู่ที่กระท่อมปลายนา ทั้งสองคนได้รับความลำบากมาก

ฝ่ายพระอินทร์เห็นว่านางรจนากับเจ้าเงาะเป็นคนดี ได้รับความลำบากจึงแปลงกายลงมาจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ยกทัพมาท้าพนันตีคลีเอาบ้านเอาเมืองเพื่อช่วยเจ้าเงาะกับนางรจนา หกเขยออกตีคลีแพ้ ท้าวสามลอ้อนวอนให้เจ้าเงาะช่วย เจ้าเงาะถอดรูปเป็นพระสังข์ ตีคลีชนะพระอินทร์ ทำให้เมืองสามลไม่ถูกพระ-อินทร์ริบ ท้าวสามลจึงให้พระสังข์ครองเมืองสามล

พระอินทร์เห็นว่านางจันท์เทวีได้รับความลำบาก หวังที่จะช่วยเหลือคนดี จึงสั่งให้ท้าวยศวิมลออกติดตามหานางจันท์เทวีและพระสังข์ ท้าวยศวิมลจึงให้เสนาอำมาตย์สืบหานางจันท์เทวีจนพบ และพระองค์ออกไปรับนางกลับคืนพระนคร ท้าวยศวิมลและนางจันท์เทวีได้ปลอมตนเป็นชาวบ้านเดินทางไปยังเมืองสามล นางจันท์เทวีได้เข้าไปอยู่กับคนทำอาหารในวัง นางสลักชิ้นฟักเป็นเรื่องราวของพระสังข์ เมื่อพระสังข์จะเสวยชิ้นฟักได้สังเกตเห็นเรื่องราวของตนก็ทราบว่าพระมารดามาเป็นคนครัว จึงออกไปรับพระมารดาเข้าวัง และให้เสนาอำมาตย์ไปรับพระบิดาเข้าวังด้วย พระสังข์ พระบิดาและพระมารดาได้ลาท้าวสามลและนางมณฑาเทวีเดินทางกลับบ้านเมืองของตนพร้อมด้วยนางรจนา

คำใหม่ในบทเรียน

กระดูกกระเดี้ยว กระท่อม กระทิง กล่อมเกลี้ยง กลอยใจ กลอยสวาท กาลกิณี กำชับ กำลังวังชา เกลือก เกศี เกือก ขวัญข้าว ขวัญตา ขัดใจ ขุกคิด เขย เข็ญ เขยื้อน คชสาร คลาย คับขัน คู่ครอง โครงกระดูก เงาะ จัตุบาท จาบัลย์ จูบ ฉะนี้ ฉับเฉี่ยว ชลเนตร ช่อฟ้า ดงดาน ดินแดน เดือด ตระบอง ตรึกตรา ตะลีตะลาน ตีคลี ถ่วง ถอด ทดแทน ท่วงที ทะยาน ท้าว-ยศวิมล ท้าวสามล ทูนหัว เทวัญ นวลละออง นางจันท์-เทวี นางจันทาเทวี นางพันธุรัต นางมณฑาเทวี นางรจนา นิทรา บทศรี บ่น บรรเทา บรรพต ผ่องศรี ผ่องใส ผันผาย ผัว พนัน พนาลี พนาวัน พบพาน พร่อง พระยานาค พระเวท พระสังข์ พระอินทร์ พล พลบค่ำ พ่วงพี พสุธา พะวง พักตร์ พารา พิฆาต พิโรธ พิศวาส เพ้อพก ไพรสณฑ์ ฟักฟูม ฟูมฟาย ภพ ภูตผี มธุรส มนตร์ มหาจินดามนตร์ มหิงสา ม่าย มาร เมรุ เมียง เมืองสามล ย่อง ย้อย ยักษี ยุรยาตร โยธา รันทด รัศมี ราชสมบัติ ริบ ริษยา เรอ เรืองรอง ฤทธา ลอยฟ้า ลัก ลับตา ล่ำสัน เลือกสรร วอ ศักดา ศักดิ์สิทธิ์ โศกี สนธยา สมคบ สมประดี สังข์ทอง สัจจา สาธยาย สามี สายัณห์ สิ้นบุญ สีข้าง สีห์ แสวง ไสยา หนำใจ หิมวา เหิน องค์ อธิษฐาน อนาทร อรทัย อรรถ อารัญ เอ๋ เอ้อเร้อ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ตัวละคร

ท้าวยศวิมล	อ่านว่า	ท้าว-ยด-สะ-วิ-มน
ท้าวสามล	อ่านว่า	ท้าว-สา-มน
นางพันธุรัต	อ่านว่า	นาง-พัน-ทุ-รัด

คำยาก

ยุรยาตร	อ่านว่า	ยุ-ระ-ยาด
อรทัย	อ่านว่า	ออ-ระ-ไท
มรณา	อ่านว่า	มอ-ระ-นา
บทศรี	อ่านว่า	บด-ทะ-สี
ระเห็จ	อ่านว่า	ระ-เห็ด
ทินกร	อ่านว่า	ทิน-นะ-กอน
บรรพต	อ่านว่า	บัน-พด
สัตยา	อ่านว่า	สัด-ตะ-ยา
จาบัลย์	อ่านว่า	จา-บัน
มัจฉา	อ่านว่า	มัด-ฉา
ไพรสณฑ์	อ่านว่า	ไพร-สน
กำสรด	อ่านว่า	กำ-สด
พสุธา	อ่านว่า	พะ-สุ-ทา
รัศมี	อ่านว่า	รัด-สะ-หมี
พระเมรุ	อ่านว่า	พระ-เมน
สาธยาย	อ่านว่า	สา-ทะ-ยาย
โอรสา	อ่านว่า	โอ-ระ-สา

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กด

คำที่สะกดด้วย จ ฎ ต ตร ท ธ ศ ษ ส เป็นคำในมาตรา **แม่กด** อ่านออกเสียงเหมือน **ด** สะกด

ปรากฎ	สุจริต	ยุรยาตร	พันธุรัต	เพ่งพิศ	ไข้พิษ
พิศวาส	บทศรี	ระเห็จ	กลอยสวาท	พินิจ	สัตยา
พิโรธ	มัจฉาชาติ	มธุรส	อธิษฐาน	วาสนา	วิเศษ

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กน

คำที่มี ญ ณ ร รฺ ล เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียง **น** สะกด เป็นคำในมาตรา **แม่กน**

อารัญ	อนาทร	ห้าวหาญ	ทินกร	เทวัญ
แสนเข็ญ	พระเมรุ	ชลเนตร	อาสัญ	เมืองมาร

อ่านคำที่มี รร (ร หัน)

รร เรียกว่า **ร หัน** อ่านออกเสียง **อัน** ถ้ามีตัวสะกด อ่านออกเสียงพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดด้วย

บรรทม บรรพต บรรเทา บรรลัย ธรรมชาติ อรรถ ทรงครรภ์

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

์ เรียกว่า **ไม้ทัณฑฆาต** วางอยู่บนพยัญชนะหรือพยัญชนะที่มีสระที่ไม่ต้องการออกเสียง เรียกว่า**ตัวการันต์**

หอยสังข์	นางยักษ์	ป้องพักตร์	ทุกข์ทน
ศักดิ์สิทธิ์	พิทักษ์	อาวรณ์	แต่เยาว์
จาบัลย์	อำมาตย์	ทรงสวัสดิ์	พระอินทร์

อ่านคำพ้องเสียง

คำพ้องเสียง เป็นคำที่เขียนต่างกัน แต่อ่านออกเสียงเหมือนกัน มีความหมายต่างกัน

เพ่งพิศ	-	ไข้พิษ	เมืองมาร	-	ท้องมาน
ทุกวัน	-	คลายทุกข์	พบพาน	-	คนพาล
แสนเข็ญ	-	เข็นรถ	อ่านมนตร์	-	นางมณฑา
ซบพักตร์	-	พักผ่อน	ภพไตร	-	ไปพบ

ทุกวันแม่คลายทุกข์ได้เพราะแม่เห็นหน้าฉัน

ฉันอธิษฐานไม่ขอพบพานคนพาลสันดานหยาบ

อ่านคำที่ออกเสียง อะ

คำที่อ่านออกเสียง **อะ** มีทั้งคำที่มีสระ –ะ ประสม และคำที่ไม่มีสระ –ะ ประสม

คำที่มีสระ – ะ ประสม

บทละคร	นวลละออง	ฉะนี้	ทะยาน	สมประดี
ตะเกียกตะกาย	ตะแคง	กระแทก	พะวง	ตะวัน
ตะลีตะลาน	ตระเตรียม	ตระบอง	ละล้าละลัง	

คำที่ไม่มีสระ – ะ ประสม แต่ออกเสียง อะ

พนัน	ชนะ	พระนคร	สุจริต	พนาวัน
พนาลี	โอรสา	ภาวนา	สวาท	สัตยา
พสุธา	ชลเนตร	นัยนา		

อ่านคำที่ออกเสียง ออ

อรทัย	มรณา	จรลี

ความรู้ทางภาษา

การอภิปรายซักถาม

การอภิปรายซักถาม เป็นการประชุมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และมีการซักถามปัญหาหรือข้อข้องใจจากที่ประชุม

การอภิปรายซักถาม จะมีผู้ถามและผู้ตอบในการประชุม ผู้ถามจะถามด้วยความสนใจใคร่รู้ข้อเท็จจริง จะต้องใช้คำถามที่

สุภาพ และมีกิริยามารยาทที่อ่อนน้อมสุภาพ ใช้ภาษาสุภาพ ตั้งคำถามถามชัดเจน ส่วนผู้ตอบการซักถามจะต้องชี้แจงให้ตรงประเด็น ชี้แจงข้อเท็จจริงตามลำดับให้กระจ่างชัด และตอบด้วยถ้อยคำสุภาพ

ตัวอย่าง

สนิท : ผมใคร่ขอเรียนถามคุณสนมว่า ทำไมนางพันธุรัตจึงบอกมนตร์เรียกเนื้อเรียกปลาแก่พระสังข์ และในความคิดเห็นของคุณสนม นางพันธุรัตทำถูกหรือไม่ ที่บอกมนตร์แก่พระสังข์

สนม : ขอบคุณ คุณสนิท ที่ถามปัญหานี้ ความจริงนางพันธุรัตเลี้ยงดูพระสังข์มาเป็นเวลาหลายปี นางรักพระสังข์ดุจลูกของตน จึงบอกมนตร์เรียกเนื้อเรียกปลาแก่พระสังข์ เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อพระสังข์ในภายภาคหน้า ความรักที่นางพันธุรัตมีต่อพระสังข์จึงเป็นความรักแท้ เป็นความรักของแม่ที่มีต่อลูก เป็นรักที่บริสุทธิ์ และเป็นความรักที่เสียสละเพื่อลูก ดังนั้นการที่นางพันธุรัตบอกมนตร์แก่พระสังข์ จึงเป็นการถูกต้อง เพราะมนตร์เรียกเนื้อเรียกปลาเป็นเสมือนทรัพย์สมบัติที่มีค่าอย่างหนึ่ง

อ่านบทร้อยกรอง

ความรู้ล้ำเลิศ วิชาประเสริฐ เป็นที่พึ่งได้
เกิดมั่งเกิดมี เป็นศรีเป็นใหญ่ เงินทองหาได้ ด้วยความรู้เอง
อย่าทำกรุ่งกริ่ง ทำตัวสุงสิง ปากโป้งโฉงเฉง
ท่าลิงท่าโลน โลดโผนครื้นเครง ตามใจของเอง ไม่เกรงครูบา
เล่นหัวครื้นเครง ตามน้ำใจเอง ไม่เกรงเขาว่า
สัปบุรุษสุดใจ เขาไปเขามา ติฉินนินทา ว่าครูไม่สอน
ที่จริงย่อมว่า เช้าค่ำอัตรา ไม่มาอาวรณ์
ในจิตไม่จำ ที่คำสั่งสอน ได้ความเดือดร้อน เพราะค่อนนินทา

(จาก ประถม ก กา หัดอ่าน)

อ่านเสริมบทเรียน

ตำบลโพธิ์เตี้ย

ตำบลโพธิ์เตี้ย อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม เป็นตำบลหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับตำนานเรื่องพระยากงพระยาพาน เหตุใดตำบลนี้จึงได้ชื่อว่าตำบลโพธิ์เตี้ยนั้น ท่านสุนทรภู่ได้กล่าวไว้ในนิราศพระประธมว่า

ถึงโพธิ์เตี้ยโพธิ์ต่ำเหมือนคำกล่าว แต่โตราวสามอ้อมเท่าพ้อมสาน
เป็นเรื่องราวเจ้าฟ้าพญาพาน มาสังหารพญากงองค์บิดา
แล้วปลูกพระมหาโพธิ์บนโขดใหญ่ เผอิญให้เตี้ยต่ำเพราะกรรมหนา
อันเท็จจริงสิ่งไรเป็นไกลตา เขาเล่ามาพี่ก็เล่าให้เจ้าฟัง

ลักษณะต้นโพธิ์ที่กล่าวนี้เป็นต้นโพธิ์ที่พระยาพานปลูกไว้

แต่ด้วยบาปที่พระยาพานชนช้างกับพระยากงและฆ่าพระยากงตาย แม้ว่าพระยาพานจะปลูกต้นโพธิ์เพื่อไถ่บาปก็ปรากฏว่าต้นโพธิ์นั้นรอบต้นโตมาก ต้องใช้คนโอบถึงสามคนจึงจะโอบรอบ แต่เป็นต้นโพธิ์เตี้ย ตำบลนี้จึงเรียกว่า ตำบลโพธิ์เตี้ย

เรื่องราวของพระยากงพระยาพานที่เป็นตำนานและเกี่ยวข้องกับตำบลโพธิ์เตี้ยมีเรื่องราวว่า เมื่อมเหสีของพระยากงคลอดพระกุมาร ตั้งชื่อว่า พระยาพาน พระยากงให้เอาพานทองรองรับกุมาร แต่พานกระทบที่หน้าผากของพระยาพานเป็นรอยแผล เมื่อพระยาพานคลอดนั้น โหรทำนายว่าถ้าได้เลี้ยงดูกุมารคนนี้จะได้รับความเดือดร้อน พระยากงจึงให้นำกุมารไปทิ้ง ยายหอมจึงเก็บกุมารไปเลี้ยงดูจนเติบโต และได้เรียนวิชากับตาปะขาว พระยาพานมีความสามารถมาก ต่อมาจึงได้ไปครองเมืองสุพรรณบุรี และได้ยกกองทัพมารบกับพระยากงซึ่งครองเมืองนครปฐม โดยไม่รู้ว่าเป็นบิดา พระยาพานชนช้างได้ชัยชนะและฆ่าพระยากงตาย พระยาพานไปพบพระมเหสีของพระยากง พระมเหสีเห็นรอยแผลที่หน้าผากจึงซักถาม พระยาพานไปถามยายหอม ยายหอมจึงเล่าเรื่องราวของพระยากงให้ฟัง ด้วยความโกรธที่ยายหอมไม่บอกความจริงตั้งแต่แรก ทำให้พระยาพานต้องฆ่าพระยากงผู้เป็นบิดา จึงสั่งให้นำยายหอมไปประหารเสีย แล้วจึงปลงศพบิดา

ต่อมาพระยาพานรู้สึกสำนึกในความผิด จึงคิดหาวิธีปลดเปลื้องบาปกรรมของตนที่ฆ่าพ่อและฆ่าผู้มีพระคุณ พระยาพาน

ได้สร้างพระปฐมเจดีย์สูงใหญ่ให้พระยากงผู้เป็นพ่อ และสร้างพระประธมที่วัดพระประธมให้แก่ยายหอมผู้มีพระคุณ และปลูกต้นโพธิ์ไว้ที่ตำบลโพธิ์เตี้ย แต่ด้วยบาปกรรมที่พระยาพานฆ่าพ่อและฆ่าผู้มีพระคุณ ต้นโพธิ์นั้นมีลำต้นขนาดใหญ่แต่ไม่สูงขึ้น จึงเรียกตำบลที่ปลูกต้นโพธิ์ว่า ตำบลโพธิ์เตี้ย เป็นประจักษ์พยานของบาปกรรมที่พระยาพานได้ทำไว้

คำศัพท์
เรื่อง สังข์ทอง ตอนพระสังข์หนีนางพันธุรัต

คำศัพท์	**ความหมาย**
กำสรด	โศกเศร้า
เกศี	หัว ผม
โกรธา	โกรธ
ครุฑา	พญานก เป็นสัตว์พาหนะของพระนารายณ์
คีรี	ภูเขา
ไคลคลา	ไป
จรลี	เดิน
จัตุบาท	สัตว์สี่เท้า
จาบัลย์	ร้องไห้สะอึกสะอื้น
ชลเนตร	น้ำตา
ชีวัน	ชีวิต
ทรงสวัสดิ์	ความดี ความงาม

ทินกร	พระอาทิตย์
เทวัน	เทวดา
ธานี	เมือง
นัยนา	ดวงตา
บรรทม	นอน
บรรพต	ภูเขา
บรรลัย	ตาย
ประสิทธิ์	ให้ ทำให้สำเร็จ
พนาวัน	ป่า
พนาลี	ป่า
พสุธา	แผ่นดิน
พระเวท	ความรู้
พินิจ	ดูอย่างละเอียดถี่ถ้วน พิจารณา ตรวจตรา
พิโรธ	โกรธ
ไพร	ป่า
ไพรสณฑ์	แนวป่า
ภพไตร	โลกทั้งสาม คือ สวรรค์ โลกมนุษย์ และบาดาล
มธุรส	ไพเราะ
มัจฉาชาติ	ปลา
ยักษา ยักษี	ยักษ์ ผู้ไม่ใช่คน รูปร่างใหญ่โต มีเขี้ยว ชอบกินมนุษย์และสัตว์

ยุรยาตร	เดิน
ระเห็จ	ไปโดยเร็ว
รัศมี	แสงสว่าง
ราตรี	กลางคืน
ฤทธา	อำนาจศักดิ์สิทธิ์
วันทา	ไหว้
เวรา	บาป กรรม
ศักดา	อำนาจ
สมประดี	ความรู้สึกตัว
สัจจา	ความจริง ความซื่อตรง
สัตยา	ความจริง ความซื่อตรง
สาธยาย	บอก ชี้แจง
สายัณห์	เวลาเย็น
สิ้นบุญ	ตาย
ไสยา	ที่นอน
อนาทร	เป็นทุกข์ ร้อนใจ
อรทัย	นางผู้เป็นใหญ่
อัธยา	ใจ
อารัญ	ป่า
อาสัญ	ตาย
โอรสา	ลูกชาย

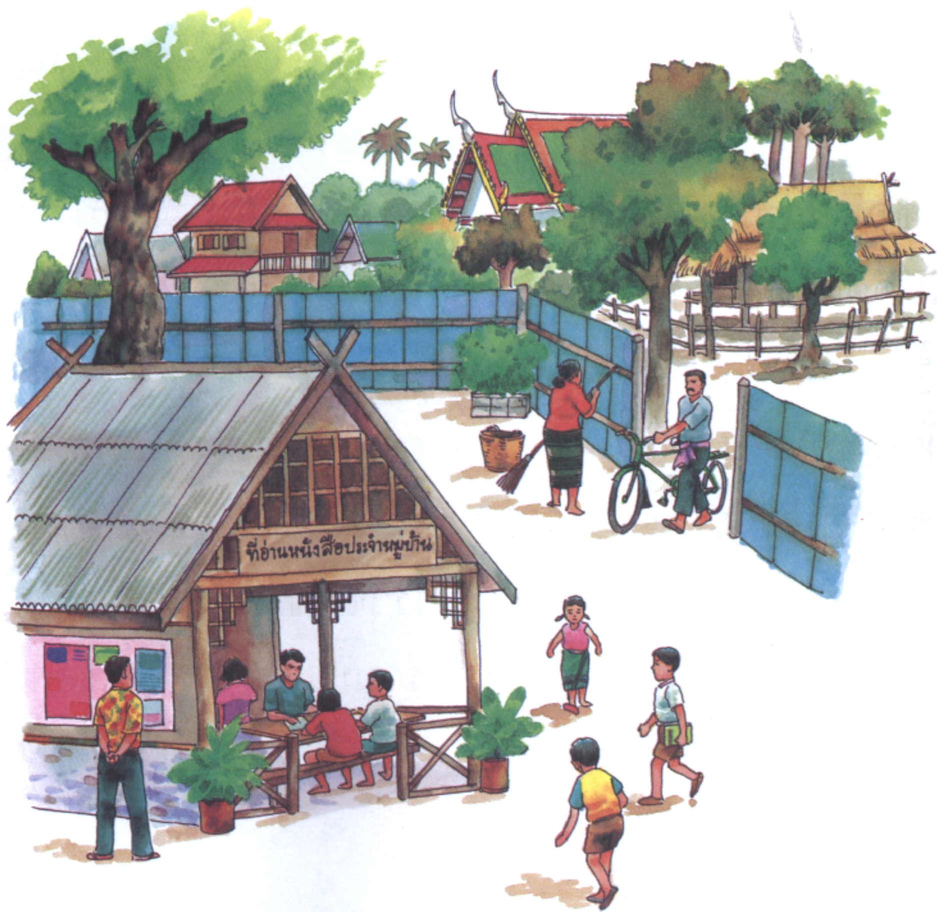

บทที่ ๑๘
หน้าที่เริ่มจากตน

ชีวิตจะมีค่า เมื่อเกิดมาทำหน้าที่
สร้างสุขประโยชน์มี เป็นศักดิ์ศรีทุกเวลา
หน้าที่ต่อตนเอง ต้องรีบเร่งการศึกษา
รักเรียนเพียรค้นคว้า สร้างปัญญาวิชาชาญ
ฝึกฝนและค้นคิด ให้ชีวิตเป็นแก่นสาร
ใจสมัครรักการงาน เป็นพื้นฐานการสร้างตน

ฝึกกายให้เข้มแข็ง และฝึกแรงให้แกร่งล้น
ฝึกใจให้อดทน ให้เป็นคนพยายาม
เชื่อมั่นและหาญกล้า มีปัญหาไม่เกรงขาม
แน่วแน่คิดแก้ตาม สำเร็จความดังต้องการ
รู้จักรักษาตน ให้รอดพ้นจากภัยพาล
หลีกชั่วที่ร้อนราน จะพ้นผ่านความทุกข์ตรม
จากตนไปสู่บ้าน เป็นสถานที่สุขสม
ร่วมทุกข์ร่วมรื่นรมย์ เราชื่นชมครอบครัวเรา
พ่อแม่ญาติพี่น้อง ร่วมปรองดองรักพงศ์เผ่า
ร่วมแรงช่วยแบ่งเบา ธุระเอาอย่าดูดาย

สร้างเกียรติวงศ์ตระกูล ให้เพิ่มพูนไม่สูญหาย
สร้างชื่อให้กำจาย คนทั้งหลายได้เชิดชู
จากบ้านไปสู่บ้าน หลายเรือนชานมารวมหมู่
สัมพันธ์กันทุกผู้ สังคมอยู่สุขสำราญ
หน้าที่ต่อสังคม ใจนิยมคอยประสาน
ช่วยเหลือและเจือจาน แก่เพื่อนบ้านโดยทั่วไป
ร่วมแรงและร่วมจิต ร่วมกันคิดทำสิ่งใหม่
ร่วมสร้างประโยชน์ใด ส่วนรวมได้ประโยชน์ดี
เคารพกติกา ร่วมรักษารู้หน้าที่
เคารพสิทธิ์เสรี สามัคคีมีน้ำใจ

หน้าที่สุดท้ายนี้ คือหน้าที่ต่อชาติไทย
ประชาธิปไตย ส่งเสริมให้งามทุกทาง
ปกปักรักแผ่นดิน ใครดูหมิ่นต้องขัดขวาง
เหนือใต้อีสานกลาง มีส่วนสร้างส่งเสริมกัน
รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ใจเคร่งครัดศรัทธามั่น
เทิดทูนสถาบัน เครื่องหมายอันดำรงไทย
หน้าที่เริ่มจากตน ย่อมส่งผลอันยิ่งใหญ่
สังคมอุดมไกล ชาติวิไลไทยรุ่งเรือง

คำใหม่ในบทเรียน

การศึกษา กำจาย เกียรติ แก่นสาร แกร่ง ขัดขวาง เคร่งครัด เจือจาน เชิดชู เชื่อมั่น ดูดาย ดูหมิ่น ทุกข์ตรม เทิดทูน แน่วแน่ พงศ์เผ่า พื้นฐาน เพิ่มพูน รื่นรมย์ วงศ์ตระกูล ศักดิ์ศรี ศาสน์ สุขสม อีสาน อุดม

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำควบกล้ำ

ใครเป่าขลุ่ยพริ้งเพราะเสนาะหู ขรัวตาออกไปดูด้วยสงสัย
เห็นเด็กเตะตะกร้ออยู่ไกลไกล ร้องเรียกให้มาพร้อมพรักพลางกวักมือ
เรียกสามครั้งสามคราไม่มาพบ ทำเสียงกลบหูไว้แกล้งไขสือ
ขรัวตาคว้าครุน้ำทำยึกยือ เด็กวิ่งปรื๋อตัวปลิวมาเร็วพลัน
หลวงตาว่าพรุ่งนี้ตรุษสงกรานต์ ทำบุญทานปล่อยนกปลาอย่าผลุนผลัน
สรงน้ำพระก่อกองทรายได้บุญครัน ถือเป็นวันปีใหม่แบบไทยไทย
ให้เจ้าเปียเจ้าจุกปลุกเจ้าแกละ ไปนัดแนะคนเป่าขลุ่ยอย่าเผลอไผล
ช่วยเก็บกวาดลานวัดไม้ผลัดใบ ให้สะอาดสดใสทั่วไปเอย

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

์ เรียกว่า **ไม้ทัณฑฆาต** ใช้วางบนพยัญชนะที่ไม่ต้องการออกเสียง พยัญชนะที่มีไม้ทัณฑฆาต เรียกว่า **ตัวการันต์** ไม่ออกเสียงพยัญชนะตัวนั้น

สัมฤทธิ์	ประสิทธิ์	ผู้เยาว์	ประสงค์	บริสุทธิ์
พิสูจน์	สังหรณ์	สัมภาษณ์	ประดิษฐ์	สัญลักษณ์
อานิสงส์	ผลิตภัณฑ์	คำศัพท์	อัศจรรย์	วันจันทร์
กรรมสิทธิ์	สัปดาห์	กิตติศัพท์	หลักเกณฑ์	พิณพาทย์
อุโมงค์	เจดีย์	อนุรักษ์	พระพักตร์	

สัปดาห์นี้ฝนตกทุกวัน

พระเจดีย์ที่วัดนี้สร้างมาหลายร้อยปีแล้ว

พ่อมีความประสงค์จะให้ลูกชายบวชในพรรษานี้

เขาถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด แต่เขาพิสูจน์ได้ว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์

คำภาษาอังกฤษที่เรานำมาใช้ในภาษาไทย บางคำจะมีไม้ทัณฑฆาตกำกับเพื่อมิให้ออกเสียงพยัญชนะตัวนั้น

ไมล์ เต็นท์ ชอล์ก การ์ตูน เฮลิคอปเตอร์ คอมพิวเตอร์

วันนี้เขาขับรถยนต์ได้ระยะทางหลายสิบไมล์
เขากางเต็นท์พักผ่อนอยู่ชายทะเล
เครื่องบินเฮลิคอปเตอร์บินอยู่บนท้องฟ้า
เด็กๆ ชอบดูหนังสือการ์ตูน

ความรู้ทางภาษา

สัมผัสในของบทร้อยกรอง

สัมผัสใน คือ การสัมผัสคล้องจองของคำที่อยู่ในวรรคเดียวกัน สัมผัสในของบทร้อยกรองแต่ละวรรคจะมีสัมผัสในหรือไม่มีก็ได้ เพราะไม่มีข้อบังคับกำหนดไว้ แต่นิยมแต่งบทร้อยกรองให้มีสัมผัสใน เพราะช่วยให้เกิดความไพเราะยิ่งขึ้น

สัมผัสในมีทั้ง**สัมผัสสระ**และ**สัมผัสอักษร** บทร้อยกรองบางวรรคอาจมีทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษร

สัมผัสสระ คือ คำที่มีเสียงสระเหมือนกัน หรือคำที่มีเสียงสระและเสียงตัวสะกดเหมือนกัน เช่น

ช่วยเหลือและเจือจาน
พระราชทานแนวทางอย่างแยบยล
ช่วยบำบัดคุ้มแดดที่แผดเผา

สัมผัสอักษร คือ คำที่มีเสียงพยัญชนะเหมือนกัน เช่น

ร่วมปรองดองรักพงศ์เผ่า (พงศ์–เผ่า)
ระวังตนตีนมือระมัดมั่น (ตน–ตีน มือ–มัด–มั่น)
ถ้าพลั้งพลันเจ็บอกเหมือนตกตาล (พลั้ง–พลัน ตก–ตาล)

อ่านบทร้อยกรองต่อไปนี้

เจ้าของตาลรักหวานขึ้นปีนต้น ระวังตนตีนมือระมัดมั่น
เหมือนคบคนคำหวานรำคาญครัน ถ้าพลั้งพลันเจ็บอกเหมือนตกตาล

(จาก นิราศพระบาท ของ สุนทรภู่)

สัมผัสสระ ได้แก่

ตาล – หวาน คำหวาน – รำคาญ อก – ตก

สัมผัสอักษร ได้แก่

ของ – ขึ้น ตาล – ต้น ตน – ตีน
มือ – ระมัด – มั่น คบ – คน – คำ – รำคาญ
พลั้ง – พลัน ตก – ตาล

การใช้สำนวน

สำนวน เป็นถ้อยคำที่มีความหมายลึกซึ้ง ทำให้การใช้ภาษาในการพูดและการเขียนสละสลวยขึ้น

ตัวอย่าง

หนักเอาเบาสู้ **หมายถึง** อดทนขยันขันแข็ง

เด็กคนนี้ทำงานหนักเอาเบาสู้ ทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้

ว่านอนสอนง่าย **หมายถึง** อยู่ในโอวาท

เด็กคนนี้เป็นคนว่านอนสอนง่ายพูดอะไรก็เชื่อฟังเสมอ

บีบก็ตายคลายก็รอด **หมายถึง** ตกอยู่ในอำนาจ

ผมตกอยู่ในเงื้อมมือเขา เขาจะบีบก็ตายคลายก็รอด ผมไม่มีทางหนีไปไหนได้

พายเรือทวนน้ำ **หมายถึง** ทำด้วยความยากลำบาก

ฉันทำงานชิ้นนี้เหมือนพายเรือทวนน้ำ ช่างยากลำบากเสียจริง

อ่านบทร้อยกรอง

อิ่มก่อนดูโขนดูหนัง

อิ่มเอ๋ยอิ่มก่อน　　รีบจะไปดูละครโขนหนัง
ทิ้งสำรับคับค้อนไว้รุงรัง　　เหมาคนอิ่มทีหลังให้ล้างชาม
การเฝ้าเอาเปรียบกันอย่างนี้　　มิดีหนอเจ้าฟังเราห้าม
คบเพื่อนฝูงจงอุตส่าห์พยายาม　　รักษาความสามัคคีจงดีเอย

(จาก ดอกสร้อยสุภาษิต ฉบับกระทรวงศึกษาธิการ
พระนิพนธ์สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ)

อ่านเสริมบทเรียน

กำเนิดทศกัณฐ์

นนทกเป็นยักษ์ มีหน้าที่ล้างเท้าให้พวกเทวดาที่มาเฝ้าพระอิศวรที่บันไดเชิงเขาไกรลาส บรรดาเทวดาทั้งหลายเมื่อจะเข้าเฝ้าพระอิศวรก็หยอกเย้านนทกด้วยการตบหัว ลูบหน้า ถอนผม นานเข้าผมบนศีรษะนนทกก็ล้านเกลี้ยง

จนผมโกร๋นโล้นเกลี้ยงถึงเพียงหู ดูเงาในน้ำแล้วร้องไห้
ฮึดฮัดขัดแค้นแน่นใจ ตาแดงดั่งแสงไฟฟ้า
เป็นชายดูดู๋มาหมิ่นชาย มิตายก็จะได้เห็นหน้า
คิดแล้วจึ่งรีบเดินมา เฝ้าพระอิศราธิบดี

นนทกเข้าเฝ้าพระอิศวร ขอพรขอให้นิ้วของตนเป็นเพชร จะชี้ใครขอให้ตาย พระอิศวรมีพระเมตตาต่อนนทกก็ประทานพรให้ นนทกดีใจกลับมาทำหน้าที่ล้างเท้าเทวดาที่เขาไกรลาสต่อไป เมื่อเทวดาเข้าเฝ้าพระอิศวรก็จับหัวนนทกเล่นเหมือนเช่นทุกวัน

บัดนั้น　　　　นนทกน้ำใจแกล้วกล้า
กริ้วโกรธร้องประกาศออกมา　　　　อนิจาข่มเหงเช่นทุกวัน
จนหัวไม่มีผมติด　　　　สุดคิดที่เราจะอดกลั้น
วันนี้จะได้เห็นกัน　　　　ขบฟันแล้วชี้นิ้วไป

พวกเทวดาถูกนิ้วเพชรของนนทกชี้ต่างก็ล้มตายลงเกลื่อน-กลาด พระอินทร์จึงเข้าเฝ้าพระอิศวรแจ้งเหตุให้ทราบ พระอิศวรจึงให้พระนารายณ์ไปปราบนนทก พระนารายณ์จึงแปลงกายเป็นนางเทพอัปสร นนทกเห็นนางเทพอัปสรก็หลงรัก

ดูไหนก็เพลินจำเริญรัก ในองค์เยาวลักษณ์สาวสวรรค์
ยิ่งพิศยิ่งคิดผูกพัน ก็เดินกระชั้นเข้าไป

นางแปลงจึงบอกแก่นนทกว่าตนเองเป็นนางรำของพระอิศวร ขอให้นนทกรำตามนางก่อนที่จะรับไมตรีแห่งความรัก นนทกดีใจจึงรำตาม นางแปลงจึงรำด้วยท่ารำต่างๆ จนถึงท่ารำที่เรียกว่าท่านาคาม้วนหางวง ซึ่งใช้นิ้วชี้ที่ขาของตนเอง นนทกก็รำตามใช้นิ้วเพชรชี้ที่ขาตนเองบ้าง

ด้วยเดชนิ้วเพชรสิทธิศักดิ์ ขาหักล้มลงไม่ทนได้
นางกลายเป็นองค์นารายณ์ไป เหยียบไว้จะสังหารราญรอน

นนทกเห็นนางเทพอัปสรกลายเป็นพระนารายณ์ก็ทราบอุบายของพระนารายณ์ จึงทูลถามพระนารายณ์ไปว่า

เหตุใดมิทำซึ่งหน้า มารยาเป็นหญิงไม่บัดสี
หรือว่ากลัวนิ้วเพชรนี้ จะชี้พระองค์ให้บรรลัย
ตัวข้ามีมือแต่สองมือ หรือจะสู้ทั้งสี่กรได้
แม้นสี่มือเหมือนพระองค์ทรงชัย ที่ไหนจะทำได้ดั่งนี้

พระนารายณ์จึงตรัสว่า

ชาตินี้มึงมีแต่สองหัตถ์ จงไปอุบัติเอาชาติใหม่
ให้สิบเศียรสิบพักตร์เกรียงไกร เหาะเหินเดินได้ในอัมพร
มีมือยี่สิบซ้ายขวา ถือคทาอาวุธธนูศร
กูจะเป็นมนุษย์แต่สองกร ตามไปราญรอนชีวี

พระนารายณ์จึงฆ่านนทก นนทกจึงไปเกิดเป็นทศกัณฐ์ มีสิบเศียร สิบหน้า ยี่สิบกร ส่วนพระนารายณ์ก็อวตารลงมาถือกำเนิดเป็นพระราม ทำสงครามขับเคี่ยวกัน

เรื่องนี้นำมาจากเรื่องรามเกียรติ์ ตอนกำเนิดทศกัณฐ์ นักเรียนลองคิดดูซิว่าเทวดา นนทก พระอิศวร หรือพระนารายณ์ใครกระทำไม่เหมาะสมที่สุด เพราะเหตุใด

รายชื่อคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ เล่ม ๒

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

๑.	อธิบดีกรมวิชาการ	ที่ปรึกษา
๒.	ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา	ที่ปรึกษา
๓.	นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	ที่ปรึกษา
๔.	นายโกวิท ประวาลพฤกษ์	ที่ปรึกษา
๕.	ม.ร.ว.สุรธวัช ศรีธวัช	ที่ปรึกษา
๖.	นางวัชรี ธุวธรรม	ที่ปรึกษา
๗.	นายบรรเทา กิตติศักดิ์	ประธานกรรมการ
๘.	นางสุภรณ์ สภาพงศ์	รองประธานกรรมการ
๙.	นางนภาลัย สุวรรณธาดา	กรรมการ
๑๐.	นางสายใจ อินทรัมพรรย์	กรรมการ
๑๑.	นางประคอง สุทธสาร	กรรมการ
๑๒.	นางมัลลิกา ตัณฑนันทน์	กรรมการ
๑๓.	นางถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล	กรรมการ
๑๔.	นางสาวประพีร์ เทพธรานนท์	กรรมการ
๑๕.	นายมณเฑียร พุทธกาล	กรรมการ
๑๖.	นางยิ่งลักษณ์ งามดี	กรรมการ
๑๗.	นายบุญเสริม แก้วพรหม	กรรมการ
๑๘.	นางสาวกุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์	กรรมการ
๑๙.	นางอัจฉรา ชีวพันธ์	กรรมการ
๒๐.	นางภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์	กรรมการ
๒๑.	นางสาวเข็มทอง คันธพนิต	กรรมการ

๒๒. นางนวลจันทร์ นิเทศวรวิทย์	กรรมการ
๒๓. นางนิตยา จรูญผลฐิติ	กรรมการ
๒๔. นายโชติ ศรีสุวรรณ	กรรมการ
๒๕. นางสาวพัชรีภรณ์ จ้อยจุมพจน์	กรรมการ
๒๖. นางสุชาดา วัยวุฒิ	กรรมการ
๒๗. นายสมเจตน์ กาพดิษย์	กรรมการ
๒๘. นางเพชราภรณ์ รื่นรมย์	กรรมการ
๒๙. นางรัตนา ภาชาฤทธิ์	กรรมการ
๓๐. นางอัมพร แต้มทอง	กรรมการ
๓๑. นายอุทัย ไชยกลาง	กรรมการ
๓๒. นางวันเพ็ญ สุทธากาศ	กรรมการและเลขานุการ
๓๓. นางปราณี ปราบริปู	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔. นางสาวเพ็ญศิริ กัลยาณมิตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕. นางบุษบา ตระกูลสัจจาวัตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ออกแบบรูปเล่ม นายสมเจตน์ กาพดิษย์

ผู้วาดภาพประกอบฉบับเป็นต้นแบบจริง กลุ่มเบญจรงค์

ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์

  พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว นายวิชัย พยัคฆโส ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๕

หนังสือภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ มี ๖ เล่ม ดังนี้

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๑

๒. หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๒

๓. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๑

๔. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๒

๕. แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๑

๖. แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.๔ เล่ม ๒

พื้นฐานภาษาล.2ป.4
ISBN 974-01-2607-3

ราคา 53.00 บาท

ศึกษาภัณฑ์พาณิชย์

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
นายวิชัย พยัคฆโส ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา
๔๕๐๐๔๓๔

